

Evropské *mládeže* setkání

EYE2018 - Závěrečná zpráva

Hlas pro Evropu!

100 myšlenek pro lepší budoucnost

#EYE2018

Evropský parlament

Evropské mládeže setkání

PODĚKOVÁNÍ

Za celou redakci, která se podílela na vypracování této zprávy, děkujeme všem, kteří její vznik umožnili. V první řadě bychom rádi poděkovali všem reportérům, bez jejichž neúnavné práce by tato zpráva nikdy nevznikla. Děkujeme i všem dobrovolníkům a stážistům, kteří napomohli zdárnému uskutečnění této akce. Děkujeme rovněž paní Iris Walterové, Christině Altidesové, Niamh McGovernové a ostatním členům pracovní skupiny EYE, kteří vznik této zprávy usnadnili, a naše poděkování patří i organizaci European Youth Press.

A v neposlední řadě bychom rádi poděkovali také všem účastníkům a lidem, kteří ke vzniku této zprávy přispěli svými myšlenkami, a přičinili se tím o to, že Evropské setkání mládeže (EYE) bylo nakonec tak inspirativní událostí.

Rukopis dokončen v červenci 2018

První vydání

Evropský parlament a žádná osoba vystupující jeho jménem nejsou zodpovědní za využití níže uvedených informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2018

© Evropská unie, 2018

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K veškerému použití nebo reprodukci fotografií či jiného materiálu, k nimž EU nemá autorská práva, je nutné získat svolení přímo od držitelů těchto práv.

PRINT	ISBN 978-92-846-3762-1	doi:10.2861/025378	QA-04-18-629-CS-C
PDF	ISBN 978-92-846-3755-3	doi:10.2861/22274	QA-04-18-629-CS-N

Obsah

Úvod	4
Úvodní slovo Antonia Tajaniho	5
Úvodní slovo Klause Welleho	6
Hlas pro Evropu! 100 myšlenek uspořádaných podle témat	8
Shrnutí dotazníkových údajů	13
1. MLADÍ A STAŘÍ: Jak udržet krok s digitální revolucí	15
Práce a nezaměstnanost	16
Technologie	20
Vzdělávání	23
Poznámky z Fóra mládeže	27
2. BOHATÍ A CHUDÍ: Každému spravedlivý podíl	29
Nerovnost: dělit se znamená pečovat	30
Revoluce	33
Možnost něco ovlivnit	37
Poznámky z Fóra mládeže	41
3. ODDĚLENÉ A SPOLEČNĚ: Jak vytvořit silnější Evropu	43
Budoucnost Evropy	44
Evropské volby 2019: volební účast a preference mladých lidí	47
Angažovanost a občanství	50
Poznámky z Fóra mládeže	53
4. BEZPEČNĚ A NEBEZPEČNĚ: Jak přežít bouřlivou dobu	55
Lidská práva a právní stát	56
Vytváření prostoru pro občanskou společnost	59
Zvládání technologických změn	62
Poznámky z Fóra mládeže	65
5. LOKÁLNĚ A GLOBÁLNĚ: Jak chránit naši planetu	67
Změna klimatu a zemědělci	68
Energie z obnovitelných zdrojů, inteligentní města a udržitelné podnikání	71
Plytvání potravinami, nepoužívání plastů, čistá voda a hygiena: mění se spotřebitelské návyky	75
Poznámky z Fóra mládeže	79
Představení autorů	82

Úvod

“ *Mladí lidé –
to není budoucnost,
to je přítomnost.* ”

Tato základní myšlenka zazněla na letošním Evropském setkání mládeže (EYE) zcela jasně a zřetelně. Položme si ale otázku, co kromě deklarovaných záměrů a úmyslů mladí lidé moderní Evropě přináší a jaká je naše vize budoucnosti?

Není sporu o tom, že svět se v průběhu několika posledních let dramaticky změnil. Poselstvím evropského projektu je zajištění míru a bezpečnosti pro evropské občany. Je však stále jasnější, že bude-li chybět společné úsilí, může se stát, že Evropa, kterou mladí lidé zdědí, bude mnohem nestabilnější než Evropa, ve které vyrůstali.

Není však důvod ztrácet optimismus. Je pravděpodobné, že zásadní změny ve způsobu našeho života a vzájemného soužití budou mít dopad na to, jakým způsobem si budeme v budoucnu vládnout. Mladým lidem se často vytýká, že jsou lhostejní a že je společenské problémy nezajímají. Z této zprávy je však zřejmé, že mladí lidé zaujímají k politice informovaný a vnímavý postoj a přemýšlejí o možnostech spravedlivějšího a udržitelnějšího uspořádání budoucích poměrů.

Mnozí lidé mají obavy z důsledků dalšího technologického rozvoje, které se mohou v budoucnu dostavit, ať už v podobě ohrožení zaměstnanosti, nebo dokonce osobní svobody, ale právě mladí lidé jsou již dnes předvojem této změny a navrhují způsoby, jak se s očekávanou pátou průmyslovou revolucí vyrovnat.

Jedna z hlavních myšlenek, na něž tato zpráva upozorňuje, se týká evropských voleb, které se budou konat v příštím roce, a je velmi prostá – zapojit mladé lidi do politiky. Mít odvahu nechat mladé lidi kandidovat a brát vážně jejich obavy, myšlenky a řešení.

Zatímco politici by se měli snažit přijmout perspektivu mladších lidí, pokud jde o řešení problémů budoucnosti, mladí lidé by zase měli věřit jejich přesvědčení o potřebě tolerance a optimismu, pokud jde o příležitosti, které nám současné změny nabízejí.

Předchozí generace musely obstát v nelehkých zápasech, aby dosáhly vytvoření společenské smlouvy, která sloužila jako ochrana zájmů většiny. Nyní jsme na řadě my.

Tato zpráva má velké ambice. Obsahuje sice některé myšlenky, které jsou spíše idealistické, ale mnohé další představují pro zákonodárce konkrétní náměty k zamyšlení. Obecné vize i konkrétní návrhy, které přináší, mají velmi široký záběr. Zabývá se závažnými technologickými možnostmi i spolehlivým zajištěním bezpečnosti bez diskriminace, posílením účasti na politickém životě i otázkou, jak docílit toho, aby lidé nemuseli více pracovat za méně peněz.

Kritické zamyšlení očekáváme právě tak od politiků jako od mladých lidí. Jde o to, aby se rozpoutala diskuse, která umožní vymezit soubor společných hodnot a cílů, které chceme v nadcházejících desetiletích zastávat nebo kterých chceme dosáhnout.

Neboť jedno je jasné: budoucnost, kterou jsme si zatím jen představovali, se rychle stává přítomností a hlas mladých lidí začíná být slyšet.

Greg Bianchi a Julie Mahlerová
šéfredaktoři

Úvodní slovo

Evropský parlament již potřetí otevřel své dveře, aby přivítal tisíce mladých lidí z celého světa na Evropském setkání mládeže 2018. Na toto jedinečné setkání přijelo více než 8 000 mladých občanů, kteří tu spolu otevřeně diskutovali o budoucnosti Evropy a vyslovili myšlenky, které jsou pro naši práci v této instituci cenným podnětem.

Pro všechny z nás je to opravdová inspirace. Vyměnili jsme si role. Mladí lidé rozmlouvali a poslanci EP naslouchali. Připomněli jsme si tak, že mládež je naše přítomnost i budoucnost.

Během této dvoudenní akce proběhla celá řada podnětných diskusí a debat. Jejich společným zdrojem byla silná touha mladých lidí změnit současný svět a aktivně se podílet na formování budoucnosti.

V době, kdy Evropa musí řešit řadu velkých výzev, jako je uprchlická a migrační krize, konsolidace hospodářství, které se zotavilo z krize, a stále přítomná hrozba terorismu, mají tyto názorové výměny zcela zásadní význam. Odpověď na tyto výzvy nelze hledat v uzavírání vnitrostátních hranic. Řešením je naopak posílení spolupráce a důvěry, upevnění solidarity a našich evropských hodnot, prosazování evropských zájmů na světové scéně na základně mnohostranných dohod.

Evropské setkání mládež jasně ukázalo, že mladí lidé jsou odhodláni tyto výzvy přijmout a svým vlastním dílem usilovat o lepší budoucnost.

Mladí lidé mohou ledaco změnit a jsem si jist, že přispějí k tomu, že demokracie v Evropě bude stále vzkvétat. Evropské volby, které se uskuteční 23. až 26. května 2019, budou pro všechny občany velkou příležitostí k tomu, aby naší Unii udali politický kurs, který zajistí pokračování prosperity, stability a míru, které jsme byli schopni zaručovat více než 60 let. Právě toto je rámec, který evropským občanům umožňuje uplatňovat jejich svobody.

Jako poslanci EP s vámi, mladými Evropany, tento důležitý dialog povedeme i nadále a budeme se snažit zajistit, aby se vaše budoucnost opírala o lepší a silnější EU.

Antonio Tajani
předseda Evropského parlamentu

Mladí lidé, mladí Evropané, jsou budoucností Evropské unie. Sám už jsem sice mírně překročil horní věkovou hranici pro účast na Evropském setkání mládeže, nicméně na počátku své profesní dráhy jsem byl skalní aktivista a i v současnosti mají mladí lidé mou velkou podporu. To byl důvod, proč jsem politickému vedení Evropského parlamentu navrhl, aby parlament začal pořádat Evropská setkání mládeže jako hlavní místo pro rozvíjení otevřeného, strukturovaného a trvalého dialogu mezi poslanci Evropského parlamentu a mladými lidmi.

První Evropské setkání mládeže, které se uskutečnilo v roce 2014, stejně jako následné ročníky bylo velmi úspěšné, v neposlední řadě i proto, že mladí lidé se mohli výrazně podílet na tvorbě programu. Evropské setkání mládeže se nyní koná pravidelně každé dva roky a mladí Evropané na něm mohou vyjadřovat a vzájemně sdílet své myšlenky pro lepší Evropu. Na jedinečném místě, jakým je Evropský parlament, se tak sejde více než 8 000 lidí, kteří mají možnost hledat podobu evropské identity.

Evropské setkání mládeže je pro mladé aktivní občany příležitostí ovlivnit evropskou politiku a vyjádřit se k politikám, které budou mít dopad na jejich život.

Tento proces má své pokračování i po skončení akce. Nejinovativnější myšlenky, které byly během Evropského setkání mládeže 2018 prezentovány, jsou shromážděny v této zprávě a budou s nimi seznámeni poslanci Evropského parlamentu.

Autoři, na jejichž výběru se podílela organizace European Youth Press, zachytili pozoruhodné množství myšlenek, které ve Štrasburku ve dnech 1. a 2. června 2018 představili mladí účastníci Evropského setkání mládeže.

Úspěch Evropského setkání mládeže je společným dílem. Podílelo se na něm politické vedení Evropského parlamentu, služby parlamentu odpovědné za přípravu akce, její partneři a mládežnické organizace podílející se na programu, velké množství dobrovolníků a v první řadě samozřejmě sami účastníci, kteří se s nadšením účastnili všeho, co této akci předcházelo, co se dělo v jejím průběhu i toho, co následovalo po jejím skončení.

Dialog mezi poslanci a mladými neskončil ani po skončení akce; jeho pokračováním je tato zpráva i chystaná slyšení mládeže, která se mají uskutečnit na konci tohoto roku, v době před zahájením evropských voleb v roce 2019.

Klaus Welle
generální tajemník Evropského parlamentu

Hlas pro Evropu!

100 myšlenek uspořádaných podle témat

1. MLADÍ A STAŘÍ:

Jak udržet krok s digitální revolucí

- 1 Začít využívat elektronická portfolia, a revolučním způsobem tak změnit přijímání nových pracovníků
- 2 Podporovat odborné vzdělávání a přípravu a zavést systém dvojí přípravy
- 3 Zřizovat specializovaná oddělení pro mládež v rámci institucí
- 4 Přenositelný systém zaměstnaneckých požitků
- 5 Reformovat systém záruk pro mladé lidi
- 6 Vytvořit mezigenerační chartu pracujících
- 7 Evropský systém sledování nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi
- 8 Vytvoření evropské agentury pro robotiku a pečeti schváleného robotického zařízení
- 9 Regule využívání umělé inteligence pro vojenské účely
- 10 Vytvoření evropské platformy skupinového financování
- 11 Investovat do technologií v oblasti kultury a kulturního dědictví
- 12 Vytvoření evropského systému posuzování robotů
- 13 Vytvoření celoevropských sdělovacích prostředků
- 14 Podnikatelské programy a jemné dovednosti
- 15 Využívání programu Erasmus k řešení problému vylidňování
- 16 Vyučování životním dovednostem
- 17 Podporování zájmu, seberozvoje a odpovědnosti
- 18 Zavést „zátěžovou“ výuku pro stimulaci kreativnějších studentů
- 19 Meziškolní projektová spolupráce
- 20 Nástroje proti digitálnímu vyloučení a pro péči o duševní zdraví

2. BOHATÍ A CHUDÍ:

Každému spravedlivý podíl

- 21** Usilovat o zavedení všeobecného základního příjmu pro vyloučení nerovnosti
- 22** Podporovat celoživotní učení
- 23** Základní příjem, ale nikoli všeobecný
- 24** Jednotné daně a pracovní práva v celé EU
- 25** Přístup ke zdravotní péči pro transgenderové osoby
- 26** Skončujeme s "růžovou daní"
- 27** Prosazujeme lidská práva v textilním průmyslu
- 28** Kursy přístupné napříč celou Evropou
- 29** Podpořme dostupnost Evropského setkání mládeže pro širší okruhu zájemců
- 30** Zdaňme roboty!
- 31** Zabraňme daňovým únikům
- 32** Rovné zastoupení v Evropském parlamentu
- 33** Budme šťastnější, přestaňme používat HDP jako jediné měřítko pokroku
- 34** Jak zvýšit přitažlivost venkova pro mladé lidi
- 35** Zlepšit postavení uprchlíků a začlenit je do společnosti jejich vzděláváním v rámci systému státního školství
- 36** Široce pojatá sexuální výchova
- 37** Podpora sociálního podnikání a ekonomiky sdílení
- 38** Vnitrostátní mechanismy pro ochranu evropských novinářů
- 39** Podpora znakového jazyka
- 40** Výstavba bytů pro přechodné bydlení

3. ODDĚLENĚ A SPOLEČNĚ:

Jak vytvořit silnější Evropu

- 41** Musíme zajistit možnosti vzdělávání ve Spojeném království po Brexitu
- 42** Zavedení evropského dne uprchlíků
- 43** Investovat do zahraniční pomoci a využívání diplomacie pro usměrňování migračních toků
- 44** Podporovat rozsáhlejší výměnu mezi Evropou a Tureckem
- 45** Vytvořit dobrovolný systém vytváření vazeb mezi migranty a Evropany
- 46** Posílit ostrahu vnějších hranic a sdílení údajů
- 47** Podněcovat mladé lidi ke kandidování ve volbách
- 48** Využívání sociálních médií k informování mladých lidí o hlasování
- 49** Zavést každoroční výměnu mezi představiteli EU a mladými lidmi v podobě otázek a odpovědí
- 50** Stanovit jednotnou věkovou hranici volitelnosti mladých lidí
- 51** Zavést elektronické hlasování pro zvýšení volební účasti
- 52** Stanovit věkovou hranici pro účast v evropských volbách na 16 let
- 53** Využívat společností a aplikací pro šíření informací o hlasování
- 54** Propojit Evropu za účelem posílení účasti s vnitrostátními platformami
- 55** Vytvořit iniciativu evropských občanů
- 56** Podporovat klasické jazyky a evropskou historii
- 57** Vytvořit platformu pro kvalifikované uprchlíky, kteří by byli schopni vykonávat pedagogická povolání
- 58** Zavést politiku jako součást občanské výuky
- 59** Financovat mládežnické identifikační číslo opravňující ke slevám na vstupu do kulturních zařízení
- 60** Založit iniciativu "mobilních ředitelů"

4. BEZPEČNĚ A NEBEZPEČNĚ:

Jak přežít bouřlivou dobu

- 61 Začít uplatňovat jako první rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2250
- 62 Prosazovat lidská práva jako prioritu v obchodních dohodách
- 63 Přesunout soudnictví na evropskou úroveň
- 64 Bojovat proti vyloučení, a zastavit tak šíření extremismu
- 65 Využívat sociální média jako veřejný nástroj
- 66 Podporovat větší vojenskou spolupráci
- 67 Vytvořit pro uprchlíky humanitární koridory
- 68 Vytvořit celoevropskou databázi na podporu transparentnosti
- 69 Chránit oznamovatele
- 70 Školit policii v potírání nenávistně motivovaných trestných činů na internetu
- 71 Vytvořit fond pro mladé kandidáty
- 72 Deklarace práv uživatelů internetu
- 73 Povinné školení v první pomoci
- 74 Zajištění transparentnosti ve sportu
- 75 Všeobecně uplatňovat a harmonizovat kybernetickou bezpečnost
- 76 Zavést jako běžnou praxi výuku kybernetické bezpečnosti
- 77 Podporovat spolupráci zpravodajských služeb v EU
- 78 Podporovat vzdělávání v oblasti molekulární a buněčné biologie
- 79 Investovat do technologie úpravy genů
- 80 Vytvořit pro občany EU bezplatný antivirový program

5. LOKÁLNĚ A GLOBÁLNĚ:

Jak chránit naši planetu

- 81 Vytvořit evropský program pro zelené střechy
- 82 Uplatňovat při jednání zelenou diplomacii s ohledem na klima
- 83 Feminismus v boji proti změně klimatu
- 84 Podpora mladých zemědělců a nových technologií
- 85 Snížit dotace na výrobu masa
- 86 Podporovat biologickou rozmanitost a vyšší normy pro chov hospodářských zvířat
- 87 Podporovat udržitelné domácnosti, aby mohly prodávat elektřinu zpět do sítě
- 88 Stanovit časový plán pro ukončení používání fosilních paliv a omezení ztráty pracovních míst
- 89 Podporovat evropské energetické společenství a evropský trh s energií
- 90 Posílit celoevropské infrastruktury a společnou dopravní politiku
- 91 Inteligentní města a veřejná doprava
- 92 Podporovat ekologicky šetrné podnikání a projekty
- 93 Podporovat recyklaci elektronických zařízení
- 94 Podporovat přístup eliminující používání umělých hmot
- 95 Financovat odstraňování umělých hmot z oceánů
- 96 Nová kultura v prodejnách potravin a v oblasti daní
- 97 Stanovit zákonnou povinnost omezování plýtvání potravinami
- 98 Zjednodušit proces poskytování potravinových darů
- 99 Vyučovat ve školách udržitelnosti
- 100 Vytvořit systém využívání dešťové vody ve vodoinstalační síti

Shrnutí dotazníkových údajů¹

**Z 943 RESPONDENTŮ
NAŠEHO DOTAZNÍKU JICH**

553

patřilo k některé z
mládežnických
organizací,

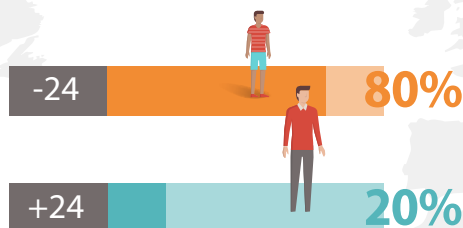
390

z nich nebylo
organizováno v žádné.

VĚK

Většina respondentů organizovaných v některé z mládežnických organizací (80 %) je mladší 24 let.

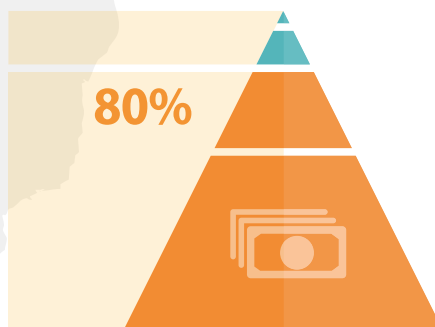
V ZAHRANIČÍ

67 % respondentů uvádí, že se jim práce, život a studium v jiné než jejich vlastní zemi „naprosto“ vyhovuje.

MÍNĚNÍ

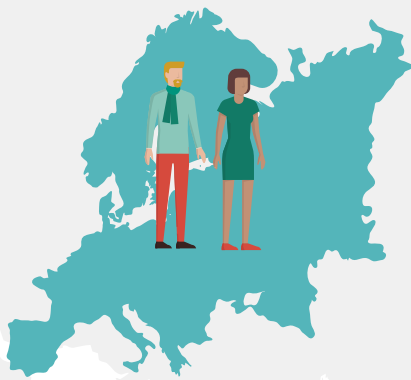

80 % respondentů se domnívá, že EU je pro mladé lidi ve všech nebo ve většině ohledů přínosná. Ostatní jsou buď nerozhodnutí, nebo s tím nesouhlasí.

¹ 943 respondentů z 28 členských států EU. Dotazníkové šetření proběhlo ve dnech od 12. do 19. dubna 2018. Dotazník byl zosazen účastníkům Evropského setkání mládeže a Evropského fóra mládeže

STAROSTI

Za největší problém

považují respondenti v celé EU

přistěhovalců **29%²**
a sociální otázky.

Trápí je ovšem i stav životního

prostředí **20%**

a

nerovnost **18%**

²Otázka byla položena obecně v tom smyslu, že odpověď se mohla týkat kteréhokoli aspektu přistěhovalců (například zda uprchlíkům pomáháme v dostatečné míře, zda bychom měli posílit ostrahu vnějších hranic atd.), a nutně z ní tudíž neplatí odmitavý postoj k přistěhovalcům

1. MLADÍ A STAŘÍ:

Jak udržet krok s digitální revolucí

Být v dnešním světě mladý je stále obtížnější. Ve srovnání s minulostí se samozřejmě mnohé zlepšilo: doba, kdy celou Evropou zmítal válečný konflikt, se stává vybledlou vzpomínkou, vzdělání je všeobecně přístupné a mladí lidé mají v Evropě obecně dobré životní podmínky. Nerovností mezi mladými a staršími generacemi přesto přibývá. Podle agentury Eurostat je míra nezaměstnanosti mladých lidí obecně mnohem vyšší než míra nezaměstnanosti v jiných věkových skupinách a mnoho mladých lidí nemá ani zaměstnání, ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET).³ Digitalizace mění svět práce a vyžaduje nové dovednosti a perspektivy. Práce má méně pevné formy, které umožňují větší pružnost, což je ale zároveň spojeno i s rizikem nejistého životního stylu a omezenějších možností využívání různých forem sociální ochrany.

Současně s tím postupuje ve všech oblastech milovými kroky vpřed automatizace a robotika. Stroje nepochybně zlepšují řadu aspektů lidského života, například v oblasti lékařství či automobilismu, zároveň nás však staví před etické a praktické otázky, mezi něž patří i obavy, že se kvůli strojům budou rušit pracovní místa. Někteří varují před vědeckofantastickými scénáři, podle nichž může umělá inteligence ohrozit samu existenci lidského druhu. Množství mýtů a obav spojených s digitalizací svědčí o tom, že etické a normativní otázky nepřestávají mít svou závažnost, a na tyto otázky je proto třeba odpovídat. Systémy vzdělávání nejsou v tomto ohledu dostatečně dobře připraveny na to, aby byly schopny držet tempo s rychle postupujícími společenskými a technologickými změnami; školy a univerzity často nemají zdroje, potřebnou připravenost a mentální nastavení, aby svým žákům a studentům byly schopny pomoci při hledání náležité rovnováhy mezi hrubými a jemnými dovednostmi, které jsou potřebné k uplatnění na digitalizovaném trhu práce. Důsledkem toho je často nesoulad mezi schopnostmi, které jsou schopny nabídnout, a schopnostmi, které požadují zaměstnavatelé.

Sociální dopad kombinace všech těchto trendů je velmi složitý a představuje skrytou hrozbu. Mladí lidé studují delší dobu a do stálého zaměstnání nastupují později, a později tedy získávají i finanční nezávislost. Později pak také začínají odvádět příspěvky důchodového pojištění, které platí s menší pravidelností, což znamená, že na programy sociálního zabezpečení, včetně zdravotní péče pro seniory, jsou schopni přispívat teprve v pozdějším věku. Střední délka života se zvýšila, ale zároveň s tím trvale klesá porodnost, a to znamená, že je stále méně prostředků na zajištění pohodlného života pro stárnoucí obyvatelstvo.

Mezi mladými lidmi přibývá chudoby, která ve spojení s nezaměstnaností ohrožuje nejen jejich postavení daňových poplatníků, ale také jejich duševní pohodu. Podle výzkumu, který v roce 2016 provedl McKinsey Global Institute,⁴ se jedná o první generaci v dějinách, která se má hůře než jejich rodiče, což je skutečnost, která může mít ničivé důsledky na celý systém, ve kterém žijeme. Ohled na mladé lidi musí být prioritou ve všech odvětvích a ve všech institucích na místní, celostátní i evropské úrovni. Je to sice jen první krok, ale je třeba si položit otázku, jaká opatření by měla být přijata pro zlepšení trhu práce, technologického rozvoje a systémů vzdělávání v celé Evropě, aby bylo zajištěno, že mladí lidé z nich budou mít užitek. V roce 2018 se na Evropském setkání mládeže sešlo více než 8 000 mladých lidí, aby o těchto otázkách diskutovali. Mladí lidé pociťují nepokoj, ale jsou ctižádostiví. Je úkolem politiků, aby tento mladistvý elán podchytili.

Instagram: @cinnavox

³ Eurostat, „Unemployment statistics“ (Statistické údaje o nezaměstnanosti), Eurostat Statistics explained (Vysvětlení ke statistikám Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Recent_developments (odkaz ověřen v červenci 2018)

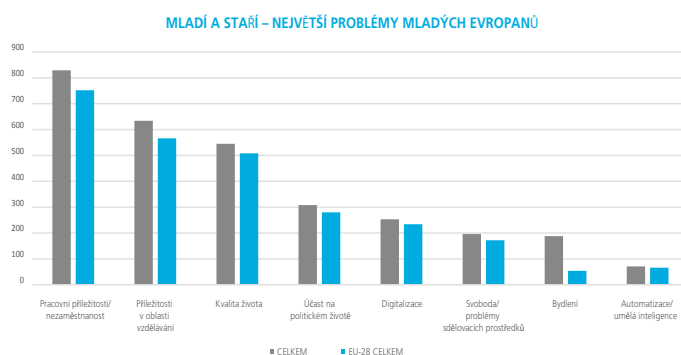
⁴ Richard Dobbs et al., „Poorer than their parents? Flat or falling incomes in advanced economies“ (Chudší než jejich rodiče? Nízké či klesající příjmy v rozvinutých ekonomikách), McKinsey Global Institute, červenec 2016, <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Employment%20and%20Growth/Poorer%20than%20their%20parents%20A%20new%20perspective%20on%20income%20inequality/MGI-Poorer-than-their-parents-Flat-or-falling-incomes-in-advanced-economies-Full-report.ashx> (odkaz ověřen v červnu 2018)

PRÁCE A NEZAMĚSTNANOST

Finanční krize, která začala v roce 2008, měla na některé skupiny obyvatel včetně mládeže tíživější dopady nežli na jiné. V roce 2017 byla průměrná míra nezaměstnanosti mladých lidí v EU 28 16,8 % (Eurostat), což je zhruba totéž procento jako o deset let dříve (15,8%).⁵

Na mladé lidi dopadla finanční krize obzvláště tvrdě. V nedávných letech se sice situace zlepšila, ale čísla vyjadřující míru zaměstnanosti začínají teprve nyní dosahovat předkrizové úrovně, přičemž v první čtvrtině roku 2013 dosahovala nezaměstnanost mladých lidí 23,9 %. Míra nezaměstnanosti není ve všech zemích stejná: v Německu je to 6 %, ale v Řecku 42 %, z čehož je zřejmé, že mladí lidé v jižní a východní Evropě narážejí ve své snaze najít uplatnění na trhu práce na větší překážky. Zvyšuje se navíc procentuální podíl osob, které nepracují ani nestudují: v roce 2017 dosahoval počet mladých lidí ve věku 20–34 let, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), téměř 17 milionů, což je podle Eurostatu téměř každý pátý mladý člověk (18,3 %)⁶. Při rozlišování mezi zaměstnanými a nezaměstnanými se navíc obvykle nezhledňují osoby, které sice pracují, ale jen na zkrácený úvazek či bez pracovního povolení nebo za nepřiměřeně nízkou mzdu. Přibývá nejistých zaměstnání, což je trend, k němuž přispívá i tzv. zakázková ekonomika (angl. „gig economy“) založená na nabízení dočasných zaměstnání; myšlenka flexikurity (spojení flexibility a bezpečnosti) se zatím neosvědčila, a i když se počet mladých lidí, kteří pracují, stále zvyšuje, jsou tito lidé i nadále chudí (podle Eurostatu je to každý třetí mladý člověk v Evropě).⁷ Nové formy práce vyžadují flexibilitu, k níž se ovšem pracovníci velmi často rozhodují pod tlakem okolností, bez možnosti svobodné volby, což s sebou nese nové a znepokojivé fenomény, jako jsou „sinkies“ („Single Income, No Kids“, tj. bezdětní lidé žijící s jedním příjmem), což je označení pro mladé pracující páry, jejichž platy dají dohromady stěží jeden „důstojný“ příjem. Mladí lidé nemají v důsledku toho všeho možnost využívat některých sociálních práv, zejména pokud jde o bydlení, práci a vzdělání.

Ve snaze čelit těmto trendům přijala EU opatření, jako je systém záruk pro mladé lidi⁸ a Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí.⁹ Přestože jsou tato opatření považována za účinný prostředek, jak čelit krizovému stavu v oblasti zaměstnanosti mladých lidí, podle Caritas (2018) se evropská opatření vyznačují jistou fixací na zaměstnanost a zaměstnatelnost, přičemž těžištěm je kvantita spíše než kvalita nabídky.¹⁰ Stává se také, že tato opatření svým dosahem nezahrnují nejvíce marginalizované skupiny a zavedený režim není spojen s ochrannými opatřeními. Klasickým příkladem těchto problémů jsou neplacené učňovské stáže. „Hospodářství nyní, jak se zdá, roste stále rychlejším tempem, a je tedy na čase tyto chyby napravit zaručením kvality zaměstnání a stáží,“ uvádí Caritas. A jednou z věcí, kterou mladí lidé požadují nejvíce, jsou vskutku spravedlivé pracovní podmínky, které budou v první řadě odpovídat jejich platovým očekáváním.

⁵ Tisková zpráva Eurostatu, „Unemployment in the EU regions in 2017“ (Nezaměstnanost v regionech EU v roce 2017), <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8830865/1-26042018-AP-EN.pdf/bb8ac3b7-3606-47ef-b7ed-aadc4d1e2aae> (odkaz ověřen v červnu 2018)

⁶ Eurostat, „Statistics on young people neither in employment nor in education or training“ (Statistické údaje o mladých lidech, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání a odborné přípravy), Eurostat Statistics explained (Vysvětlení ke statistikám Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training (odkaz ověřen v červnu 2018)

⁷ Eurostat, „Young people – social inclusion“ (Mladí lidé – sociální začlenění), Eurostat Statistics explained (Vysvětlení ke statistikám Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Young_people_-_social_inclusion (odkaz ověřen v červnu 2018)

⁸ Evropská komise, „Záruka pro mladé lidi“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=cs> (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁹ Evropská komise, „Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=cs> (odkaz ověřen v červnu 2018)

¹⁰ Caritas Europa, „Europe’s youth. Between hope and despair“ (Evropská mládež. Mezi nadějí a beznadějí) <http://www.caritas.eu/sites/default/files/caritas-europesyouth-en-web.pdf> (odkaz ověřen v červnu 2018)

1. ZAČÍT VYUŽÍVAT ELEKTRONICKÁ PORTFOLIA, A REVOLUČNÍM ZPŮSOBEM TAK ZMĚNIT PŘIJÍMÁNÍ NOVÝCH PRACOVNÍKŮ

Imen a Simone

Když je pro nás naše práce smysluplná, je pro nás smysluplný i náš život. Měli bychom změnit systém přijímání nových pracovníků ve společnostech a více využívat životopisů. Jedním ze způsobů, jak by toho bylo možné reálně dosáhnout, by spočíval v tom, že by EU podporovala používání elektronických portfolií, která by představovala novou podobu životopisů, což by umožnilo vytvořit nový přístup k identitě v EU.

Portfolia by plnila několik funkcí: dynamičtější způsobem by spojovala lidi a pracovní příležitosti; umožňovala by lidem uplatňovat individuální dovednosti a nové učební metody (zejména učitelům); zlepšila by platformy ESCO (evropská klasifikace dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání) a naplnila by je bohatší nabídkou pro uchazeče o zaměstnání. Elektronická portfolia fungují tak, že obsahují nabídky, ve kterých uchazeči firmám sdělují, co jim mohou nabídnout.

Řešení tohoto druhu by mladé lidi podněcovalo k tomu, aby sami od sebe cíleně přemýšleli o tom, jakou chtějí práci, a bylo by to motivující i pro zaměstnavatele. Jeho přidáním hodnotou by navíc bylo interaktivnější propojení dovedností, schopností a kvalifikací. Uchazeči by díky tomu byli rovněž viditelnější na trhu práce a bylo by pro ně snazší najít práci, stejně jako by pro zaměstnavatele bylo snazší najít pracovníka.

EU by mohla být první, kdo se snaží podporovat vytváření elektronických portfolií a centralizované databáze, kde by uchazeči o zaměstnání mohli snadno sledovat, jak se jejich situace vyvíjí, a žádat o zaměstnání jednodušším a cílenějším způsobem.

3. ZŘIZOVAT SPECIALIZOVANÁ ODDĚLENÍ PRO MLÁDEŽ V RÁMCI INSTITUCÍ

Ana

Jsem přesvědčená, že by bylo přínosné, kdyby všechny společnosti, státní i veřejné instituce a nevládní i státní organizace měly zvláštní oddělení pro mládež. Úkolem tohoto oddělení by bylo připravit program, který by mladým lidem umožnil dělat práci, která se pro ně hodí. Mladí lidé by díky těmto programům mohli snadněji začít a s přibývajícím zkušenostmi pak profesně růst.

Podmínkou přijetí mladých lidí do těchto programů by měla být jejich motivace, školní prospěch a osobnost. V ideálním případě by na tvorbě těchto programů spolupracovaly vzdělávací instituce se společnostmi a jinými organizacemi, což by umožnilo lépe spojit teorii s praxí.

Přínosné by to bylo pro obě strany: zaměstnavatelé by pro svou společnost / instituci mohli získat ty správné zaměstnance, kterým během stáže zajistily potřebné dovednosti, a mladí lidé by zase měli příležitost osvědčit své schopnosti a získat pracovní místo.

2. PODPOROVAT ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVU A ZAVÉST SYSTÉM DVOJÍ PŘÍPRAVY

Thomas

Odborné vzdělávání a příprava bývají stále častěji považovány za způsob, jak překlenout propast mezi vzděláním a zaměstnáním. Umožňují pružnější přístup k získávání nových dovedností a pomáhají nacházet rovnováhu mezi pracovním a rodinným životem, přičemž umožňují změnu dosavadní profesní dráhy. Jsou prospěšné rovněž s ohledem na duševní zdraví člověka, který díky nim nemusí být dlouhou dobu bez práce. Je třeba řešit problémy, které v souvislosti s odborným vzděláváním a přípravou mohou vznikat, jako je velká vzdálenost škol nebo náklady na učební pomůcky a dopravu.

Jednou z možností by bylo vytvořit celoevropský systém dvojí přípravy, jaký existuje v Německu. Němečtí učni kombinují školní docházku s učením přímo na pracovišti pod odborným vedením. Docházejí do podniků, kde pracují, a připravují se tak na své budoucí povolání, přičemž za svou práci dostávají odměnu.

Tento způsob přípravy by byl prospěšný nejen pro mladé lidi, ale i pro společnosti, které tak mohou získávat zaměstnance, do nichž předtím investovaly.

4. PŘENOSITELNÝ SYSTÉM ZAMĚSTNANECKÝCH POŽITKŮ

Daniel

Chci navrhnout způsob, jak nové formy flexibilní práce uvést do souladu s potřebou finanční jistoty a sociální ochrany. EU by měla vytvořit „přenositelný“ systém zaměstnaneckých požitků. Jak by takový systém fungoval? Vznikl by režim, v jehož rámci existovaly individuální účty, které by provázely pracovníky po celou dobu jejich pracovní kariéry a které by jim umožňovaly měnit povahu, strukturu a intenzitu jejich práce, zároveň by však měly možnost nepřetržitě využívat sociální požitky.

Jelikož tradiční představy, podle kterých člověk dokončí školu někdy po své dvacítce, ve čtyřiceti dosáhne vrcholu kariéry a v šedesáti z práce odejde, přestávají platit, pozbývá na významu i pojem „celoživotního zaměstnání“. Je tudíž nezbytné, aby byly vytvořeny podmínky pro flexibilní, rychle se měnící a rozmanité formy práce.

Alternativní formy práce již nyní přinášejí možnosti flexibility, které jsou zajímavé pro podniky, jež díky nim mohou ve větší míře využívat odborných znalostí odjinud, i pro pracovníky, kteří si mohou utvářet svou profesní dráhu v souladu se svými osobními preferencemi. Flexibilní práce by nicméně neměla znamenat menší finanční jistotu. Tento návrh by takovou jistotu pomohl zaručit.

K tomu, aby to fungovalo, by bylo zapotřebí, aby EU jednala jako zprostředkovatel, který svolá zúčastněné strany a požádá je, aby definovaly: kdo na to bude finančně přispívat a kolik; kdo tento systém bude spravovat; a jaký druh regulačního opatření je potřebný k tomu, aby tento model mohl fungovat.

5. REFORMOVAT SYSTÉM ZÁRUK PRO MLADÉ LIDI

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla přemýšlet o reformě svého systému záruk pro mladé lidi, tak aby jeho těžištěm byla spíše kvalita nežli kvantita. Dotovány by měly být pouze pracovní příležitosti, které mladým lidem zaručují jisté zaměstnání alespoň po dobu 18 měsíců.

Profesor Bjørn Hvinden, vedoucí evropského projektu „Vyjednávání“ („Negotiate“), který se snaží měřit dopady dočasného a nejistého zaměstnání na mladé pracovníky, tvrdí, že zaměstnavatelé v některých státech EU dostávají dotace na vytváření nepříliš kvalitních pracovních míst s minimálními dlouhodobými přínosy. Jeho výzkum ukazuje, že kromě nepříznivých dopadů na kvalitu života mladých lidí a na jejich duševní zdraví mohou nekvalitní formy práce způsobovat i to, že mladí občané EU budou pro zaměstnavatele méně zajímaví.¹¹

Reforma evropského systému záruk pro mladé lidi by pomohla snížit napětí a omezit neblahé účinky nejisté práce.

6. VYTVOŘIT MEZIGENERAČNÍ CHARTU PRACUJÍCÍCH

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla zavést mezigenerační chartu pracujících, jejímž cílem by bylo umožnit využívání různých generačně vázaných dovedností a vytvářet harmoničtější pracovní prostředí. Pomohla by uznat závažnost různých tlaků, jako je nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, zejména pokud jde o dovednosti a odbornou přípravu, s nimiž se různé generace potýkají, a spojit jejich různá nadání ke zvládnání společných problémů. Podle rozšířeného názoru mívají mladí lidé například vynikající dovednosti v určitých technologických oblastech, zatímco starší pracovníci mohou předávat moudrost získanou díky desetiletím práce v podnikatelské sféře nebo mohou navrhnout řešení, která se již někdy v minulosti osvědčila.

Mezigenerační evropská charta pracujících by byla dobrovolným kodexem jednání, který by vedl organizace k využívání možností daných spojováním různých dovedností jejich pracovníků, kteří jsou příslušníky různých generací, a k tomu, aby za tímto účelem podporovaly mezigenerační mentorství nebo obrácené mentorství, spočívající v tom, že mladí předávají své znalosti starším kolegům.

Brzy nastane poprvé v dějinách situace, kdy pracovní sílu EU budou tvořit lidé patřící k pěti různým generacím.¹² Každá generace je formována odlišnými zkušenostmi, má různé silné i slabé stránky a má své vlastní názory na pracovní život. Tyto skupiny spolu budou muset pracovat ve velkých organizacích, což by mohlo skončit tím, že si každá půjde svým vlastním směrem.

Organizace, které tuto chartu podepíší, by mohly rovněž přispět k vytváření generačně vyváženější pracovní síly, čehož by bylo možné docílit prostřednictvím úprav, které by starším pracovníkům umožnily zůstat na pracovišti delší dobu (např. díky změně pracoviště, zajištěním větší pružnosti) a které by mladším pracovníkům usnadnily nácházet větší rovnováhu mezi pracovním životem a jejich dalšími povinnostmi, jako je péče o děti a starší příbuzné.

Organizace, které tuto chartu podepíší, by mohly mít nárok na různé pobídky a všeobecně uznávaná osvědčení. Podobně i EU by se mohla snažit o zapojování společností do tohoto procesu a vytvořit síť, ve které se budou vysvětlovat osvědčené postupy umožňující zajistit mezigenerační spravedlnost.

¹¹ Teresa Küchel, „EU youth unemployment: some jobs are worse than being unemployed“ (Nezaměstnanost mladých lidí v EU: některá pracovní místa mohou být horší než nezaměstnanost), Nordic Labour Journal, <http://www.nordiclabourjournal.org/nyheter/news-2017/article.2018-01-15.4801052502> (odkaz ověřen v červnu 2018)

¹² Bentley University, „Multi-Generational Impacts on the Workplace“ (Mezigenerační dopady na pracovní prostředí), <https://www.bentley.edu/files/2017/11/01/Bentley%20CWB%20Generational%20Impacts%20Research%20Report%20Fall%202017.pdf> (odkaz ověřen v červenci 2018)

7. EVROPSKÝ SYSTÉM SLEDOVÁNÍ NESOULADU MEZI NABÍZENÝMI A POŽADOVANÝMI DOVEDNOSTMI

Daniel

EU by měla na základě iniciativ a mechanismů financování podporujících celoživotní učení (např. nová agenda dovedností pro Evropu) vytvořit systém sledování nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. Součástí tohoto systému by měl být ekosystém expertů na úrovni EU (dialog mezi veřejným a soukromým sektorem), kteří by byli odpovědní za sledování a mapování situace v jednotlivých zemích, průmyslových odvětvích a sektorech s cílem zjistit, po jakých dovednostech bude výhledově poptávka a kde vzniká nesoulad mezi nabízenými a potřebnými dovednostmi.

Technologický pokrok a digitalizace rychle mění druhy zaměstnání a dovedností, které budou na trhu práce potřebné, což v členských státech vytváří tlak na jejich stávající systémy trhů práce. Tento návrh by umožnil tyto dalekosáhlé změny lépe řídit, využívat možnosti, které přinášejí, a zajišťovat jejich spravedlivější rozložení v rámci Evropy, přičemž by podporoval mobilitu mezi všemi členskými státy a bránil vyliďňování některých oblastí.

Systém by měl být spuštěn nejprve v podobě pilotního projektu, v jehož rámci by byly stanoveny jasné normy a zajištěna právní jistota pro každého, přičemž by měla být zajištěna jeho všeobecná uplatnitelnost – to znamená, že by měl podporovat růst, rozvoj a pohyb osob mezi různými organizacemi, průmyslovými odvětvími a zeměmi.

ROZHOVOR

EU zavedla specifické strategie boje proti nezaměstnanosti mladých lidí: fungují?

Situace v oblasti nezaměstnanosti mladých lidí se zlepšuje a systém záruk pro mladé lidi k tomu pozitivně přispěl. Jaký druh pracovních míst se však vytváří? Jsou tato místa dobře placená? Vztahuje se na ně sociální ochrana? Dá se touto prací vydělat dost peněz? Mohou se mladí lidé díky nim osamostatnit? Možná nejsme nezaměstnaní, často však pracujeme za nestandardních podmínek. Slyšíme, že právě tak se bude v budoucnu pracovat. Nebráníme se tomu, ale začalo se mluvit o tom, jak máme rádi nevypočitatelnost, pružnost a svobodu. Kdybyste si však mohli vybrat, jaký typ práce chcete mít, co byste si vybrali? 74 % mladých lidí, kteří jsou členy naší organizace, říká, že na prvním místě by si zvolili stálou, dlouhodobou pracovní smlouvu. Pouze 4 % chtějí pracovat na volné noze. Skutečnost je taková, že 50 % mladých lidí má zaměstnání, které by v žádném případě nenazvalo kvalitní prací. Myslíte si, že jsme si takový životní styl sami zvolili? To je absurdní představa. Flexibilita je vynucená okolnostmi, není to žádná skutečná svoboda: pokud se neustále bojím o práci, nejsem svobodný. Nechceme se už nechat zneužívat trhem práce. Musíme se začít bavit o kvalitních pracovních místech. Je nutné dát mladým lidem možnost volby.

Jaká jsou tři nejdůležitější opatření, která by měla být přijata, aby se tento systém změnil?

Především by se mělo začít uplatňovat hledisko kvality: mzda by měla být vyšší než životní minimum, každý by měl mít zajištěny rovné příležitosti a pracovní doba by neměla delší než 8 hodin. Měli bychom myslet i na životní prostředí, takže hlavním řešením do budoucna by mělo být vytváření kvalitních, udržitelných a zelených pracovních míst. Druhé opatření se týká konkrétně mladých lidí a jde o to, že všechny pracovní sázky by měly být placeny. EU by se měla zasazovat o to, aby se právní předpisy v jejich zemích změnilly a obsahovaly ustanovení o tom, že za všechny pracovní sázky by měla být vyplácena mzda. A za třetí musíme věnovat pozornost čtvrté digitální revoluci a řídit ji. Zakázková ekonomika (angl. gig economy) vytváří zatím jen pracovní místa bez sociální ochrany, takže podle mého názoru by sociální a pracovní práva měla být chráněna v každém druhu zaměstnání. A nesmíte zapomenout přizvat k tomuto úkolu mladé lidi. Chceme, aby se při jeho řešení myslelo i na nás.

Komisařka Thyssenová prohlásila, že EU zdvojnásobila rozpočet programu Erasmus Plus, vy říkáte, že by by měl být desetinásobný.

Podle mého názoru mládež není prioritou EU, přestože to mnozí její představitelé tvrdí: když se podíváme na příslušné rozpočtové položky, je jasné, že to tak není. Prioritu mají jiné sektory, jako je zemědělství nebo bezpečnostní systémy. V Evropě není dostatečně jasně povědomí o tomto problému. Kdybychom si opravdu jasně uvědomovali, jak důležité je zajistit, aby každý mladý člověk měl příležitost, nebyl by problém zvýšit rozpočet na desetinásobek, protože bychom věděli, že se to ve výsledku vyplatí.

Tea Jarc,
předsedkyně odborového svazu mládeže Mladi Plus ve Slovinsku

TECHNOLOGY

Rozvoj technologií představuje v současnosti výzvu ve všech oblastech lidského života.

EU uznává, že vyvíjení nových technologií, jejich účelné využívání a jejich zavádění v komerční sféře má v rámci celosvětové snahy dosahovat co nejlepšího výkonu v oblasti inovací a ziskovosti zcela zásadní význam. Odvětví a podniky podílející se na vývoji špičkových technologií jsou považovány za hlavní hnací sílu hospodářského růstu a zpravidla nabízejí dobře placená zaměstnání.

Podle Eurostatu mělo v roce 2014 téměř 46 000 podniků výrobu zaměřenou na špičkové technologie (od leteckého průmyslu po zbraně, od telekomunikací po vědecké přístroje atd.), na celkové zaměstnanosti v rámci kontinentu se však toto odvětví v roce 2015 podílelo pouhými 4 %. A přestože výrobky využívající špičkových technologií představují 17 % hodnoty veškerého vývozu z EU, vykazují zároveň obchodní schodek, kdy jen v roce 2015 byla hodnota dovozu o 22 miliardy EUR vyšší než hodnota vývozu. Investice do výzkumu a vývoje technologií se zlepšují, Evropa má však stále ještě daleko k tomu, aby v této oblasti zaujala v celosvětovém měřítku přední postavení.¹³

Ale i když jsou pokrok a nezbytnost technologií věcí zcela zřejmou, stále se na ně pohlíží s podezřením. Jedním z nejvýraznějších a nejvíce znepokojivých důsledků je představa, že rozvoj robotiky a umělé inteligence bude brát lidem stále víc a víc pracovních míst – podle výzkumu, který provedl McKinsey Global Institute, by to do roku 2030 mělo být až 800 milionů pracovních míst.¹⁴ Tato otázka je předmětem diskusí, optimisté nicméně říkají, že stará pracovní místa sice zmizí, ale vzniknou nová, a že je pravděpodobné, že mladí lidé budou zastávat pracovní pozice, které dnes ještě neexistují.

Ať už bude budoucnost jakákoli, sám tento trend nelze zastavit, takže je lépe myslet dopředu a najít způsob, jak technologickou změnu zvládat. V souvislosti s technologiemi se klade řada otázek: jak regulovat výrobu umělé inteligence a robotů a jaké kvalitativní a etické normy by měly být zavedeny, aby bylo zajištěno, že tyto technologie budou lidskou existenci usnadňovat, a nikoli ohrožovat. Předmětem obav jsou rovněž otázky týkající se soukromí a bezpečnosti.

Všechny tyto otázky by se neměly probírat pouze ve vědeckých výborech a v technických pracovních skupinách, ale měly by se stát tématem veřejné diskuse.

8. VYTVOŘENÍ EVROPSKÉ AGENTURY PRO ROBOTIKU A PEČETI SCHVÁLENÉHO ROBOTICKÉHO ZAŘÍZENÍ

Francesca a Eduard

EU by měla vypracovat, prosazovat a průběžně novelizovat pravidla pro zkoušení, certifikaci, konstrukci a normalizaci konkrétních tříd výrobků v oblasti robotiky a umělé inteligence (RUI). Jejich formalizací mohou zajistit odborné komise zabývající se etickými, technologickými, právními a hospodářskými otázkami nebo lze k tomu účelu využít kolaborativních nástrojů státní správy. Pečeť schváleného robotického zařízení by navíc zajistila jednotnou normu.

Jednou z největších výzev na poli technologií je vytvoření společné strategie pro celý kontinent. Právní předpisy mohou inovacím vymezit určité hranice, zároveň je však třeba docílit toho, aby technologie byly přijatelné pro co největší množství lidí. Musí proto vzniknout právní rámec, který vytvoří příznivé podmínky pro inovace a který zároveň zajistí, aby se tyto inovace řídily základními hodnotami EU.

Díky takovému přístupu bychom byli schopni lépe využívat všech možností, které RUI přinášejí, s tím, že technologické inovace by podléhaly přesné a s ohledem na danou problematiku vymezeným, předem posouzeným a průběžně monitorovaným předpisům, které budou rovněž prosazovat eticky přijatelné konstrukce, čímž zajistí příznivý postoj uživatelů už od raných fází vývoje výrobku.

Pečeť schváleného robotického zařízení navíc úzce souvisí s opakovaným regulačním procesem správy robotů, protože tento proces by umožnil vytvoření pokynů, které by mohly sloužit jako dočasný referenční model pro používání a vývoj robotů. Certifikáty by se měly čas od času přezkoumat, aby byly zajištěny co nejprísnější ochranné normy.

9. REGULACE VYUŽÍVÁNÍ UMĚLÉ INTELIGENCE PRO VOJENSKÉ ÚČELY

Neven

Evropská unie by měla zajistit, aby se na společnosti usazené v EU, které obchodují s jinými zeměmi (které nejsou členy EU), vztahovala přísná pravidla pro používání umělé inteligence v oblasti vojenství.

Hodně se mluví o umělé inteligenci a strojovém učení, které mají nové přínosy v oblasti zdravotní péče a autopilotního automobilismu, ale strojové učení má dnes významný dopad i na vojenské technologie. Již dnes mají stroje schopnost rozhodovat se, zda v daném případě zabít či nezabít, a toto rozhodování je většinou založeno na modelech strojového učení.

Mnohé z těchto algoritmů jsou do značné míry neprůhledné a za rozhodnutí o životě a smrti nenesou skutečnou odpovědnost.

Bylo by tak možné omezit využívání umělé inteligence a strojového učení pro mírové účely. Greg Allen ze Střediska pro novou americkou bezpečnost (Center for New American Security) tvrdí, že umělá inteligence může být pro vojenská zařízení stejně důležitá jako vývoj jaderných zbraní.

EU by právní úpravou výroby zbraní v EU mohla prosadit zákaz využívání umělé inteligence ve vojenských zařízeních.

¹³ Eurostat, „Archive: High-tech statistics“ (Archiv: statistické údaje o špičkových technologiích), Eurostat Statistics explained (Vysvětlení ke statistikám Eurostatu), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:High-tech_statistics&oldid=220664 (odkaz ověřen v červnu 2018)

¹⁴ James Manyika et al., „Jobs lost, jobs gained: workforce transitions in a time of automation“ (Ztracená a nově vytvořená pracovní místa: transformace pracovní síly v době automatizace), McKinsey Global Institute, prosinec 2017, <https://www.mckinsey.com/~/media/McKinsey/Featured%20Insights/Future%20of%20Organizations/What%20the%20future%20of%20work%20will%20mean%20for%20jobs%20and%20wages/MGI-Jobs-Lost-Jobs-Gained-Report-December-6-2017.ashx> (odkaz ověřen v červnu 2018)

10. VYTVORENÍ EVROPSKÉ PLATFORMY SKUPINOVÉHO FINANCOVÁNÍ

Olga

Domnívám se, že pro EU by bylo užitečné, kdyby v rámci stávajících institucí veřejného financování zavedla systém skupinového financování a vytvořila oficiální platformu, kde by oficiální odborníci pracující pro EU všechny navržené projekty hodnotili a schvalovali. Mezi tyto odborníky by mohli patřit lidé působící v oblasti kybernetické bezpečnosti a boje proti podvodům, kteří by byli schopni zachytit potenciálně podvodné jednání.

Mnoho začínajících podniků existuje ve své počáteční fázi díky veřejnému financování, ale také díky platformám skupinového financování. Tyto platformy jsou však bohužel někdy zneužívány různými podvodníky, protože jsou pro ně bezpečným místem.

Evropští občané by měli možnosti přímo a bezpečně financovat projekty, které jim připadají zajímavé, a začínající podniky by se zase mohli přímo obracet na případné zákazníky s nabídkou svých produktů.

11. INVESTOVAT DO TECHNOLOGIÍ V OBLASTI KULTURY A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Adrià

Domnívám se, že EU by měla více investovat do technologií používaných v oblasti kultury a umění, především ve veřejných muzeích, které by umožňovaly oslovit a zaujmout širší publikum. Používání nových technologií by fakticky změnilo způsob, jakým navštěvujeme tradiční muzea, jak si prohlížíme jejich sbírky a jak se v nich učíme, a probudilo by v lidech vášnivější zájem o kulturu.

V některých muzeích se začaly používat chatboty, které slouží zejména mladým lidem jako průvodci, od nichž se mohou zábavným způsobem něco dozvědět o umění a dějinách. To je myšlenka, kterou lze dále rozvíjet a posunout na vyšší úroveň. Sním o budoucnosti, kdy návštěvníkům muzeí bude umělá inteligence a virtuální realita umožňovat například přímou komunikaci s historickými postavami nebo vstoupit do určitého obrazu.

Investice do těchto technologií by bylo možné podpořit například tím způsobem, že by se na financování těchto muzeí vyhradila část tradičních daní z cestovního ruchu, které odvádějí například hotely.

ROZHOVOR

Jaké jsou dnes největší úkoly v oblasti umělé inteligence?

Když je řeč o robotech a umělé inteligenci, nejčastěji bývají myslím skloňována tři klíčová slova, s nimiž pak souvisejí další otázky. Zaprvé je to vnímání, to znamená, jak se mají roboti podobat lidem. Otázka, kterou si klademe, zní, jak mají být roboti konstruováni, aby lidem zlepšovali život? Dále jde o pojem odlišnosti: současné technologie umožňují překračovat meze lidské přirozenosti; některé technologie například umožňují „slyšet“ barvy, které nevidíme. Otázka zní, jak máme podporovat technologie, které lidem pomáhají, aniž by se vzdalovaly lidské přirozenosti? Třetím klíčovým slovem je ochrana, a tedy otázka, jak má vypadat zákon, který bude lidi chránit.

Robotika a automatizace jsou stále více zdrojem obav, zejména mezi mladými lidmi, kteří mají strach z toho, že jim roboti „seberou“ práci: jsou takové obavy odůvodněné, anebo nejsou?

Inovace tu byly vždycky. Nicholas Carr napsal knihu [„Sklenná klec“, pozn. red.] o změnách, které s sebou technologie postupem času přinášejí, kde to vysvětluje. To, před čím dnes stojíme, může mít rozsáhlé dopady, a to i v důsledku globalizace, ale přesto je to něco, k čemu v dějinách docházelo vždycky. Tím nechci říci, že bychom se tímto problémem neměli zabývat, ale musíme v něm vidět příležitosti, které přináší: vzniknou jiná pracovní místa a některá pracovní místa, která zaniknou, přestanou být potřebná nebo přestanou být hospodářsky udržitelná. Inovace se může stát zdrojem hospodářského růstu, z čehož budou mít užitek všichni: některá pracovní místa se změní a budou se v důsledku digitalizace vyvíjet novým směrem. Měli bychom se snažit tyto přínosy vidět, abychom pomohli upravit a nově uspořádat možnosti zaměstnání pro všechny, kdo touto transformací budou procházet. Časem se poměry znormalizují. Změna přijde a nemůžeme před ní utíkat, a musíme se proto rozhodnout, jak se s ní vypořádat.

Francesca Episcopo,
výzkumná pracovnice v DIRPOLIS Institute

12. VYTVOŘENÍ EVROPSKÉHO SYSTÉMU POSUZOVÁNÍ DOPADŮ ROBOTIZACE

Eduard

Navrhuji vytvoření evropského systému posuzování dopadů robotizace, což by konstruktérům robotů pomohlo zjišťovat, analyzovat, zmírňovat a odstraňovat rizika spojená se zaváděním technologií využívajících umělou inteligenci a robotiku.

Pro oblast robotiky v současnosti neexistují žádné multidisciplinární pokyny, které by umožňovaly zjišťovat a posuzovat rizika, která technologie využívající umělou inteligenci a robotiku představují pro společnost. Roboti mohou mít vliv na soukromí lidí, na jejich důstojnost, autonomii a bezpečnost ve smyslu tělesné i duševní integrity, což nás staví před závažné etické otázky.

Posuzování dopadů je v souladu s přístupem založeným na zvažování rizik s následným posouzením dopadu na soukromí a dohled v rámci Evropské unie, mělo by však mít širší záběr, aby zahrnovalo i řadu dalších typů rizik, přičemž by se uplatňovaly nejnovější podoby takového hodnocení v oblasti robotiky (Posuzování dopadů pečovatelských robotů, Fosch-Villaronga 2015) a v oblasti algoritmů (Posuzování dopadů algoritmů, AI Now Institute 2018).¹⁵

Usnadnilo by se tak zajišťování dodržování právních předpisů ze strany společností pracujících na vývoji robotů, protože tyto společnosti by nesly odpovědnost za zjišťování a posuzování různých rizik, která jsou s jejich robotem spojena.

13. VYTVOŘENÍ CELOEVROPSKÝCH SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

Olga

Naléhavě potřebujeme celoevropské sdělovací prostředky, čímž nemíním sdělovací prostředky zaměřené na politické zpravodajství, nýbrž sdělovací prostředky, které přinášejí zprávy, zábavu a filmy; sdělovací prostředky, které budou mít stejný program ve všech členských státech. V médiích představujících střední proud, jako je především televize a video na požádání, nemá EU dostatečný prostor, aby o sobě dala vědět a šířila své hodnoty.

Ve všech členských státech sledujeme americké bestsellery, americké trháky a televizní seriály a zábavní pořady. Argument, že mezi členskými státy existuje jazyková a kulturní bariéra nepovažují za přesvědčivý: Švédsko se od Itálie neliší o nic víc než Texas od Kalifornie. Kultura a sdělovací prostředky jsou společným základem evropské identity.

Úspěšnost některých evropských televizních pořadů, často kriminálek, v anglofonních zemích svědčí o tom, že diváci jsou ochotni sledovat filmy s titulky – stačí se podívat na různé pořady, které produkuje dánská vysílací společnost DR.

EU se může snažit o vytváření dialogu mezi různými vysílacími společnostmi, aby produkovaly celoevropské seriály, které budou mít titulky a budou zajímavé pro různé lidi v celé Evropě. Mohlo by se jednat o rozsáhlé projekty s historickou tematikou a dramata. V současnosti již existují programy umožňující mezinárodní obsazování hereckých rolí; kdyby se podařilo zorganizovat spolupráci mezi evropskými producenty a televizními kanály, byla by to budoucná úžasná možnost.

¹⁵ E. Fosch-Villaronga, „Creation of a Care Robot Impact Assessment“ (Zavedení posuzování dopadů pečovatelských robotů), International Journal of Humanities and Social Sciences, sv. 9, č. 6, 2015, <https://waset.org/publications/10001664/creation-of-a-care-robot-impact-assessment>; (odkaz ověřen v červnu 2018) D. Reisman et al., „Algorithmic Impact Assessments: a practical framework for public agency accountability“ (Posuzování dopadů algoritmů: praktický rámec pro zajištění odpovědnosti veřejnoprávních organizací), AI Now Institute, duben 2018, <https://ainowinstitute.org/aiareport2018.pdf> (odkaz ověřen v červnu 2018)

VZDĚLÁVÁNÍ

Ve světě, kde je práce čím dál nestálejší, lidé na své profesní dráze vystřídají řadu různých zaměstnání a kde jsou dlouhodobé pracovní smlouvy stále vzácnější, potřebují lidé nové, všeobecné dovednosti, aby byli schopni obstát.

Nové klíčové heslo „celoživotní učení“ poukazuje na to, že se lidé budou muset celý život, tedy i po dokončení školy, učit nějakým novým dovednostem.

Systemy vzdělávání však zatím nejsou vybaveny tak, aby mladé lidi připravily na svět práce, a je obecně sdíleným názorem, že chybí technické a digitální dovednosti.

Zjevným důkazem toho je velký nesoulad mezi dovednostmi, kterým se vyučuje ve škole, pozicemi a schopnostmi, které jsou poptávány na trhu práce. Součástí tohoto problému je skutečnost, že absolventi vysokých škol berou často zaměstnání, pro která stačí nižší kvalifikace. Začíná být větší zájem o pracovní stáže a odborná příprava, a to i díky systému záruk pro mladé lidi, avšak přechod ze školy do světa práce bývá jen málokdy hladký. Měkké dovednosti, jako je týmová práce, tvořivost a umění řešit problémy, nebo praktické dovednosti, jakými jsou například schopnost pracovat s internetem či mediální gramotnost, se navíc ve školách a na univerzitách vyučují jen zřídka.

Jak jsem se již zmínila, odborné vzdělávání a příprava pomáhají mladým lidem převzít za sebe již v mladém věku odpovědnost, zlepšují jejich zaměstnatelnost a dávají jim nejdůležitější dovednosti. Zdá se, že učňovská příprava a další programy, kde mohou studenti získat praktičtější vědomosti, znalosti pracovních postupů, dovednosti či kompetence, které mohou uplatnit v konkrétním zaměstnání, zvyšují pravděpodobnost toho, že si čerství absolventi budou schopni najít práci.

14. PODNIKATELSKÉ PROGRAMY A TZV. MĚKKÉ DOVEDNOSTI

Christian a Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Přemýšlel jsem o tom, jak zlepšit systém vzdělávání. Moje myšlenka spočívá v tom, že součástí školní výuky by měly být podnikatelské programy, v jejichž rámci by mladí lidé mohli získat praxi v organizacích, jako jsou začínající podniky, a že do školních osnov by se měly začlenit praktické činnosti, přičemž se lze inspirovat určitými vzory, jako je například Transatlantický program pro rozvíjení řídicích schopností.¹⁶

Ve školách se málo vyučují měkké dovednosti. Když mladí lidé přijdou na trh práce, uvědomují si, že je škola nepřipravila na řešení různých problémů, s nimiž se setkávají.

EU by mohla rozvíjet platformu na podporu projektů rozvoje měkkých dovedností, kde by se různé organizace mohly v rámci celé EU vzájemně informovat o svých aktivitách týkajících se témat, jako je politika, aktivismus nebo cestování, tak aby mladí lidé měli lepší možnost se o těchto věcech něco dozvědět, získat nové dovednosti a společně pracovat na projektech.

15. VYUŽÍVÁNÍ PROGRAMU ERASMUS K ŘEŠENÍ PROBLÉMU VYLIDŇOVÁNÍ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Myšlenka vychází z dobře známé skutečnosti, že pro životní dovednosti jsou velmi užitečné mezinárodní zkušenosti, a spočívá v tom, že mladým lidem by mělo být ve větší míře umožněno tento typ zkušeností získat. Mladí lidé by kromě toho měli být motivováni k tomu, aby žili, pracovali a studovali v regionech, které se potýkají s problémem vylidňování. Zahraniční pobyt by mohl trvat tři měsíce a studenti by mohli bydlet v hostitelských rodinách a studovat nebo chodit na praxi. Mohli by se tak něco dozvědět o jiných kulturách, naučit se jazyky a získat větší otevřenost. Na konci svého vysokoškolského studia mnozí studenti váhají, zda mají pokračovat ve studiu, nebo začít pracovat; díky zkušenostem tohoto druhu by mohli získat jasnější představu.

Program Erasmus se mezi mladými lidmi těší čím dál větší oblibě, ale stále je mnoho těch, kdo nikdy cestovali do žádné jiné země, aby v ní studovali nebo pracovali delší dobu než jen o prázdninách.

Mohlo by to také pomoci vyřešit problém mobility: z údajů EU vyplývá, že polovina mladých lidí v Evropě, kteří ve své zemi nemohou najít práci, by byla ochota hledat práci v zahraničí.¹⁷ Kdyby existovaly pobídky, které by je motivovaly k vycestování do jiné země na dobu alespoň tří měsíců, měli by mladí lidé možnost získat zahraniční zkušenosti a zaplnit volná místa na trhu práce. Co se týče finanční otázky, orgány EU by na tyto programy mobility měly poskytnout nezbytné prostředky.

¹⁶ Youth Proaktiv, „Transatlantic Leadership Program“ (Transatlantický program pro rozvíjení řídicích schopností) <http://youthproaktiv.org/programs/eu-us-leadership-program/> (odkaz ověřen v červenci 2018)

¹⁷ Evropská komise, „Half of young Europeans ready to work abroad“ (Polovina mladých Evropanů je připravena pracovat v zahraničí) („“), <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langid=en&catid=89&newsId=1026&furtherNews=yes> (odkaz ověřen v červnu 2018)

16. VYUČOVÁNÍ ŽIVOTNÍM DOVEDNOSTEM

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Jednou z možností, jak mladé lidi lépe připravit pro život a pomoci jim získat základní dovednosti, které potřebují k tomu, aby dokázali zvládat své každodenní činnosti a být lepšími občany, kteří jsou integrováni a zapojeni do života společnosti, by bylo zavedení výuky životním dovednostem. Mnoho mladých lidí nemá o různých životních dovednostech, jako je odvádění daní, recyklování nebo vaření základních pokrmů, žádné poněti. Kdyby byl takový učební předmět zaveden, mladí lidé by se s touto důležitou součástí života mohli začít seznamovat už od raných let.

Systém, který na tomto základě funguje a který by mohl velmi dobře fungovat i v celé EU, byl zaveden ve Finsku, kde mají žáci ve škole předměty jako „kotitalous“ (vedení domácnosti) a „käsityö“ (ruční práce). Naučí se v nich vařit, uklízet, odpovědně nakládat s penězi, prát, recyklovat a šetřit vodou a energií; součástí výuky jsou i drobné domácí práce, jako je šití, opravování oděvů, vyrábění saní pro zimní radovánky nebo zahradní ptačí budky.

Ještě důležitější je pak to, že se učí digitálním dovednostem, jako je rozpoznávání falešných zpráv či rizika kybernetické šikany, a spolu s tím i praktičtější dovednostem, jako je instalace antivirových programů a používání tiskárny.

18. ZAVÉST „ZÁTĚŽOVOU“ VÝUKU PRO STIMULACI KREATIVNĚJŠÍCH STUDENTŮ

Aleksandra

Na všech stupních školství by se měla přehodnotit kritéria posuzování studentů, aby zohledňovala i tvořivost a inovativnost. Tradiční systém hodnocení znalostí se pro posuzování moderního obsahu nehodí. Například systém známkování projektů a individuální hodnocení by bylo možné rozdělit do různých kategorií, přičemž každá kategorie by měla svá vlastní hodnotící kritéria a způsob známkování, podobně se hodnotí studenti na univerzitách. Tímto způsobem by se jasněji ukázaly oblasti, ve kterých žáci zaostávají, a žáci by tedy věděli, v čem by se měli zlepšit, a učitelé by bylo zřejmější, nač se má zaměřit.

Jedním z hlavních požadavků a nutností dnešního konkurenčního pracovního prostředí je tvořivost. Alternativní způsob, jak rozlišit tvořivější studenty a pomoci jim, je nabídnout jim možnost spravedlivého hodnocení.

Dosáhnout toho by bylo možné odstraněním překážek a podporováním odpovědnosti v rámci nově zavedených předmětů, jako je například předmět „zvládání obtížných situací“, který je součástí výuky v některých berlínských školách. V rámci tohoto předmětu studenti jednou týdně tráví čas tím, že se snaží vypořádat s nějakým složitým problémem. Hrají například šachy se starší osobou nebo pracují na uskutečnění nějakého místního projektu pro mladé lidi. Posilují tak své sebevědomí a i svou schopnost jednat s lidmi.

17. PODPOROVÁNÍ ZVÍDAVOSTI, SEBEROZVOJE A ODPOVĚDNOSTI

Laura a Jakob

Studenti by měli být vedeni k tomu, aby zlepšovali své slabší stránky, ale aby se při tom mohli svobodně rozhodnout, na jaké činnosti se chtějí zaměřit. Máme za to, že tento druh projektově orientovaného systému, kdy mladí lidé mohou rozvíjet své vlastní myšlenky a silné stránky a nejsou nuceni se biflovat, může přinést mnohem lepší výsledky. Podporoval by jejich zvědavost a tvořivost. Práce na projektech umožňuje prakticky uplatňovat nově získané dovednosti a během tohoto procesu se učit, přičemž důraz by se měl klást i na to, že nezdar může být zdrojem důležitého ponaučení.

Žijeme v demokratické společnosti a chceme proto, aby mladí lidé byli svobodní a rovní a aby žili ve vzájemné solidaritě. Systém školství však ve skutečnosti není vůbec demokratický: ve třídách, kde vedle sebe sedí studenti různých nadání a různých zájmů, se vyučují tytéž věci. Každý má svou individualitu a každý student by měl mít proto možnost rozvíjet dovednosti a zájmy, které jsou mu vlastní. Na základě výše uvedeného přístupu bychom ale byli schopni dosáhnout u všech studentů nejlepších výsledků.

Studie v rámci projektu PISA (Programme for International Student Assessment – Program mezinárodního hodnocení žáků) považuje podobný systém fungující ve Finsku za nejmúspěšnější systém školství na světě. Mladší žáci ve věku do 13 let se už se starým způsobem výuky neseťkají; výuka má formu společné práce žáků a učitelů. Důležitou zásadou je „škola hrou“ a cílem učitelů je své žáky motivovat. Konkrétně probíhá výuka tak, že žáci už nejsou rozděleni do tříd, nýbrž pracují ve skupinách, kde rozvíjejí své schopnosti hloubkové analýzy, hledání řešení problémů či jiná svá nadání. Tento způsob výuky podporuje začleňování a rozvoj sociálních dovedností. Finští studenti si rovněž mohou zvolit téma, které je zajímavé, a pracovat na něm za použití vnějších zdrojů, jakou jsou příslušní odborníci či muzea. Toto „fenomenové učení“ se osvědčuje jako způsob, jak žáky vybavit správnými dovednostmi pro 21. století, a mělo by být zavedeno v celé Evropě.

19. MEZIŠKOLNÍ PROJEKTOVÁ SPOLUPRÁCE

Gaétan

Jednou možností by bylo vytvoření míst síťových organizátorů, kteří by pracovali ve školách na získávání různých skupin studentů pro to, aby se v rámci několika společných setkání zabývali určitými tématy (například evropskými hodnotami, udržitelným rozvojem, vzděláním atd.). Příkladem může skupina studentů, kteří chtějí pracovat na projektu týkajícím se udržitelného rozvoje v jejich škole.

Za pomoci svého učitele by si zjistili, zda se v nějaké instituci jinde v Evropské unii nepracuje na stejné věci. V tuto chvíli by se mohli obrátit na síť organizátorů, kteří by jim zprostředkovali kontakty v rámci sítě škol. Tímto způsobem by školy mohly navazovat vztahy s jinými školami a mohly by vzájemně spolupracovat.

Síť by se mohla podílet na organizaci evropské konference o udržitelném rozvoji, kde by vysokoškolští studenti, podobně jako na Evropském setkání mládeže, mohli seznamovat ostatní se svými projekty a představovat svá řešení a své nápady. Tyto sítě by měly řadu přínosů. Umožňovaly by: sdílení informací a dovedností; výměnu názorů na určité téma mezi evropskými školami; rozvíjení vztahů založených na spolupráci; mladým generacím by umožňovaly přemýšlet o různých evropských tématech; umožňovaly by pocit souznělosti s EU; shromažďování nápadů a širší zapojení mladých lidí do společenského života.

Francouzské ministerstvo zemědělství a výživy například provozuje řadu různých sítí nabízejících mladým lidem možnosti vzdělání v oblasti zemědělství. Tyto sítě umožňují v rámci společného vytváření projektů zjišťovat, co si mladí lidé přejí a co ministerstvu navrhnou: je to osvědčený postup, který by bylo možné vyvážet do celé EU.

ROZHOVOR

Když se bavíme o dobrých životních podmínkách mladých lidí, míváme sklon dívat se na věc pouze z ekonomického hlediska a zapomínáme na to, že je tu i hledisko duševní pohody a duševního zdraví. Mnoho mladých lidí má dnes pocit, že jsou v pasti.

Dnešní mladí lidé jsou jakousi bumerangovou generací: bydlí u svých rodičů, mimo domov žijí vždy jen krátkou dobu, pracují ve velmi nestabilním prostředí a s nulovou smluvní jistotou, čehož důsledkem je to, že se nemohou plně osamostatnit a někdy se musejí vrátit zpět ke svým rodičům. Veřejné a sociální orgány si dosud v plné míře neuvědomují zvláštní potřeby, které tito mladí lidé mají. Velké množství mladých lidí sociálních služeb vůbec nevyužívá, protože to vnímají jako stigma. Buď nemají dostatečnou důvěru, nebo jednoduše ani nevědí, že takové služby existují. Je důležité, aby se pracovní podmínky lidí nastupujících do zaměstnání zlepšily a aby byla zajištěna lepší péče o jejich duševní zdraví, protože jde o to, aby mladí lidé měli pocit naplnění a aby se stali produktivními členy společnosti.

Věc komplikuje také mezigenerační problém.

Někteří účastníci letošního Evropského setkání mládeže uvedli, že starší lidé často neberou problémy mladých lidí dostatečně vážně. Slyší od nich: „To je kvůli tomu, že jsi ještě mladý. Až vyrosteš, bude to jiné. Za mého mládí to bylo mnohem tvrdší, a taky jsem přežil.“ Myslím, že doba se mění a že lze mnohem hůře předvídat, co přinese. V době, kdy vyrůstali naši rodiče, skončil člověk školu, našel si stále a trvalé zaměstnání, mohl si pořídit byt atd. Dnes už je tento jednoduchý životní vzorec minulostí a mladí musí žít jinak. Všechno je dnes v mnohem větším pohybu. Není tedy divu, že mladí lidé mají obavy a starosti, s jejichž zvládnutím potřebují pomoci, a říkat „počkej, až vyrosteš“ není myslím ta nejlepší rada, kterou jim starší lidé mohou dát.

Anna Ludwinek,
vedoucí výzkumu, oddělení sociální politiky, Eurofound

20. NÁSTROJE PROTI DIGITÁLNÍMU VYLOUČENÍ A PRO PÉČI O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Larissa

Domnívám se, že EU by mohla dělat něco pro zpřístupnění digitálních nástrojů a zdrojů a že by mohla zajistit, aby jednotlivé země investovaly více peněz do zajištění rovného přístupu k technologiím v učebnách, který by měl existovat ve všech školách, nejen v těch nejprestižnějších ve velkých městech, ale i na učilištích a na venkově.

Ve školách je dnes velkým tématem digitální vyloučení. Přístup k digitálním platformám považujeme za něco samozřejmého, ale ve skutečnosti si každý nemůže dovolit stejnou technologii. K vyřešení tohoto problému jsme (OBESU) požadovali, aby školy dostaly laptopy a tablety, tak aby měl k technologiím přístup každý.

V souvislosti s obecnějším problémem sociálního vyloučení je zcela zásadní osvěta a podpora působení organizací občanské společnosti ve školách. EU může zajistit přístup ke zdrojům financování těchto aktivit, jako to ostatně již činí. Domnívám se však, že by to mělo ve větší míře fungovat na místní úrovni, aby školy mohly tyto obtížné problémy řešit v užší spolupráci s občanskou společností.

POZNÁMKY Z FÓRA MLÁDEŽE MLADÍ A STAŘÍ

Digitální revoluce nás staví před celou řadu otázek a výzev, ale přináší i celou řadu příležitostí. Jak dosáhnout, aby Evropa šla dopředu a využívala co nejlépe svých možností, ale zároveň nezhoršila kvalitu našeho života? Má-li být Evropa schopna touto cestou kráčet, musí v rámci této transformace směřující k větší digitalizaci světa myslet především na lidi, na jejich práva a společenství. Evropské fórum mládeže usiluje o digitální revoluci, která bude prospěšná všem generacím.

Minulá desetiletí byla ve znamení prudkého rozvoje technologií, které změnily způsob a organizaci našeho života. Nástup internetu a sociálních médií, rychle postupující automatizace, robotizace a umělé inteligence v širším smyslu, to vše se děje tak rychlým tempem, že sotva stačíme vyhodnocovat, jaké to má dopady. Nikdo asi nebude popírat, že tyto změny nejvíce poznamenávají dnešní generaci mladých lidí. Vyrůstá v době průlomových změn a prudkého technologického rozvoje. Jako první proto s těmito novými technologiemi experimentují a vidí, jaké nové možnosti nám otevírají, zároveň však také nejvíce trpí nedostatkem znalostí a porozumění dlouhodobým negativním dopadům, které tyto technologie mají na náš život, na demokracii, na životní prostředí, na pracovní místa a pracovní práva i na naše zdraví. Tyto technologické změny zažívají také uprostřed společnosti, která má své dobře známé sociálně-politické a hospodářské problémy, jako jsou vysoká nezaměstnanost, vyšší riziko chudoby a sociálního vyloučení, zvýšená míra nerovnosti a další potíže související s možností uplatňovat svá práva.

Příkladem toho, jaké má digitální revoluce na náš život, je bezpočet. Přinesla nové způsoby, jak být ve spojení s druhými, a naprosto proměnila způsob, jakým získáváme informace a zacházíme s médii. Vznikly díky ní nové způsoby vytváření společenství a nové formy politického aktivismu. Vedla k rozšíření médií a nových zdrojů a nových forem zpravodajství, které jsou všeobecně přístupnější, zrodila občanského novináře. Stinnou stránkou těchto změn je vzrůstající množství dezinformací, které kolují na internetu, včetně falešných zpráv, a snadnější šíření nenávistných verbálních projevů. A lze tvrdit, že dalším takovým důsledkem je i snadnější manipulace a narušování voleb a dalších demokratických procesů zvenčí. Nepříznivé dopady mají tyto změny i na hospodářství, zaměstnání a trh práce. V rámci celosvětového boje o dosažení větší konkurenceschopnosti a snahy zachovat si náskok před ostatními jsou investice do nových technologií a inovací klíčovým motorem hospodářského růstu a produktivity. Digitální revoluce vedla ke vzniku obřích technologických společností, jakými jsou Google, Facebook, Microsoft či Amazon, abychom uvedli alespoň některé z nich, a v důsledku toho i k vytvoření obrovského počtu nových pracovních míst v oblasti špičkových technologií a v technologicko-výrobních odvětvích. Jedním z nežádoucích důsledků toho je však rychlý rozmach tzv. zakázkové ekonomiky, kdy stále více mladých lidí získává práci prostřednictvím aplikačních služeb, jako je Deliveroo a Uber, a místo dlouhodobého a jistého zaměstnání stírá nejistá pracovní místa, nemá zajištěna základní práva, sociální ochranu či nárok na dovolenou. V každé oblasti společnosti se navíc začínají

stále více využívat data velkého objemu a s nimi související systémy umělé inteligence. Tyto systémy jsou schopny řídit a někdy i nahradit člověka v oblasti rozhodování a hledání řešení problémů. Data velkého objemu mohou díky strojovému učení, umělé inteligenci a algoritmům všemožně pozdvihnout náš život. Umožňují zajistit mnohem cílenější a nákladově i časově úspornější přidělování prostředků, také dokážou mnohem rychleji než člověk nacházet problémy a jejich řešení. V oblasti zdravotnictví může například personalizovaná diagnóza a medikace provedená za pomoci systémů umělé inteligence umožnit lepší a vhodnější péči. Dopad, jaký budou mít tyto technologie na naši společnost a na náš život, se ještě znásobí s nástupem a rozvojem internetu věcí, protože sdílení dat a technologie se stanou běžnou součástí každodenního života, budou nacházet uplatnění v automobilismu, domácích spotřebičích a v dalších hmotných zařízeních, která budou vybavena technologií umožňující generování dat.

Někteří tvrdí, že jsme na počátku čtvrté průmyslové revoluce, protože tyto procesy probíhají nebyvale rychlým tempem a pronikají do téměř každého průmyslového odvětví a oblasti života společnosti, čehož důsledkem je transformace celých systémů výroby, řízení a správy. Jiní varují před možným zhroucením západních demokracií a systémů blahobytu, jak je známe. Nedávné události, k nimž došlo na globální politické scéně, nám ukázaly, že vznikají nové společenské problémy, týkající se mimo jiné ochrany soukromí, které jsou způsobeny tím, že využívání osobních údajů se stává obchodním modelem i nástrojem pro vytváření politického chaosu. Nedávný skandál týkající se společnosti Cambridge Analytica a jejího nakládání s daty z Facebooku je jasný důkazem toho, že uvedené změny musejí probíhat v rámci širší diskuse o zásadách a etických pravidlech, abychom měli jistotu,

že tyto technologie se pro nás do budoucna nestanou větším rizikem nežli prospěšným nástrojem, jakým by měly být. Někteří tvrdí, že legislativa a regulace mohou sice vytvořit překážky, které budou omezovat rozvoj inovací, jsou však nezbytné pro zajištění toho, že technologie budou přínosné a přístupné pro co největší množství lidí. Zásadní význam má to, aby v EU vznikl právní rámec, který vytvoří příznivé podmínky pro inovace, abychom zůstali konkurenceschopní ve vztahu k Číně a Spojeným státům, ale zároveň zajistí, že tyto inovace vedeny základními evropskými hodnotami a nebudou překračovat jejich rámec. EU začala jako první regulovat shromažďování a zpracovávání údajů přijetím obecného nařízení o ochraně údajů (GDPR), což je právní rámec, který vymezuje pravidla pro shromažďování a zpracovávání osobních informací o jednotlivcích. Je však třeba učinit ještě mnoho dalších kroků, aby bylo zajištěno, aby zejména mladí lidé byli lépe zabezpečeni a vybaveni pro změny, které přijdou. Mladí lidé, kteří vystoupili na YO!Festu a Evropském setkání mládeže v roce 2018 ve Štrasburku, navrhli řadu myšlenek, nad kterými by se evropští politici měli zamyslet. Jedná se mimo jiné o tyto myšlenky: „EU by měla vypracovat, prosazovat a průběžně novelizovat pravidla pro zkoušení, certifikaci, konstrukci a normalizaci výrobků v oblasti robotiky a umělé inteligence. Jejich formalizaci mohou zajistit odborné komise zabývající se etickými, technologickými, právními a hospodářskými otázkami nebo lze k tomu účelu využít kolaborativních nástrojů státní správy.“ Dalším návrhem bylo podporovat financování ekosystému celoživotního učení a vytvořit skupinu odborníků, kteří by monitorovali a mapovali, jaké dovednosti budou v jednotlivých zemích, odvětvích a sektorech do budoucna potřebné.

Na Evropském fóru mládeže hájíme názor, že právní předpisy EU se musí v první řadě řídit přístupem založeným na dodržování práv. To znamená, že normativním základem každého politického řešení by měly být mezinárodně platné normy v oblasti lidských práv, přičemž zohledňován by měl být především dopad technologických inovací na možnost mladých lidí uplatňovat svá práva na důstojnou práci, zdraví, ochranu před diskriminací či účast na rozhodování. Velká část výše uvedených problémů je důsledkem nadměrné koncentrace bohatství a zdrojů v rukou několika obřích technologických společností či koncernů. EU by se měla chopit iniciativy a začít jednat a hledat regulační řešení problému, který tato nová skutečnost představuje – řešení, která omezí mocenskou nerovnováhu, která v důsledku této situace vzniká. A v neposlední řadě bychom se měli nově zamyslet nad naším systémem vzdělávání, protože současná situace vyžaduje kritičtější myšlení a digitální gramotnost, a to zejména od mladých lidí, aby byli schopni ovlivňovat digitální politiku a utvářet její podobu. Nedávno byla zmíněna slova Marka Zuckerberga, který řekl, že „chránit naše společenství je důležitější, než neustále zvyšovat naše zisky“. EU by si tuto větu mohla osvojit jako svou mantru, kterou by při své snaze hledat způsob, jak regulovat digitální revoluci, mohla řídit.

2. BOHATÍ A CHUDÍ: Každému spravedlivý podíl

Předtím, než začneme hledat řešení problému nerovnosti, musíme se shodnout na tom, že tento problém existuje. Téma „Bohatí a chudí“ bylo do programu navrženo jako příležitost k hledání společných řešení problému nerovnosti, která se šíří se po celé Evropě a která je ovšem složitým fenoménem majícím množství různých podob. Fenomémem nesnadno identifikovatelným, na který existují velmi různé názory. Nerovnost se vyskytuje na mikroekonomické i makroekonomické úrovni, takže řešení je třeba hledat na obou z nich. Jako jednotlivci si jen obtížně připouštíme, že za to, čeho se nám v životě dostává, vdčíme nejen svému úsilí, ale i svému výsadnímu postavení, měli bychom se nicméně snažit o nastolení spravedlivějších poměrů.

Evropská unie se jako spojenecký svazek v éře globalizace dotýká života milionů občanů zemí, které nejsou jejími členskými státy, z čehož vyplývá, že naše odpovědnost za omezování nerovnosti a naše řešení tohoto problému přesahuje naše vlastní hranice.

První příčinou nerovnosti může být sice bohatství, ale způsob, jakým vzniká a jakým se udržuje v našem každodenním životě, zdaleka nesouvisí jen s tím, kolik peněz máme na účtu. Rozdíly ve výši platů, které v Evropě existují, jsou oprávněným tématem diskuse, nerovnost je však mnohem složitější systém, protože mezi její příčiny patří i sexualita, pohlavní příslušnost, vzdělání, rozdíl mezi městem a venkovem, občanství, globalizace, tělesné schopnosti, barva pleti, technologie a samozřejmě moc.

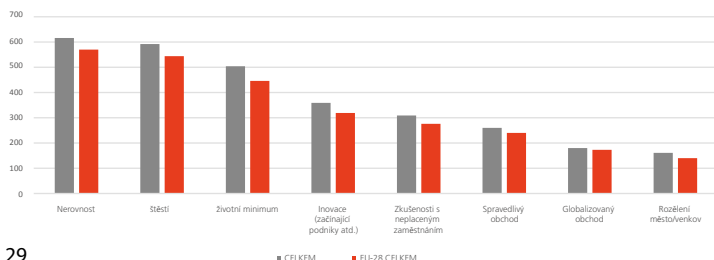
Význačným rysem Evropy je její sociální politika, stále zřetelnější důsledky nerovnosti však vyvolávají diskuse o tom, jak najít nový způsob přerozdělování příjmů bohatších členů společnosti.

Tyto otázky jsou často kladeny v souvislosti s předpokládanou restrukturalizací trhu práce a šířením technologií využívajících umělé inteligence. V rámci diskuse na téma „Bohatí a chudí“ bylo vysloveno velké množství myšlenek, ale jejich ústředním pojmem byl nepochybně všeobecný základní příjem, tedy peněžitá dávka umožňující pokrytí základních životních nákladů, která by byla vyplácena všem občanům bez ohledu na jejich zaměstnanost. Tato sociální politika vyvolala velké množství diskusí, mladí lidé ji však jednoznačně považují za možné řešení celé řady politických problémů a jsou připraveni podstoupit rizika, která s ní souvisejí.

Nerovnost je choulostivý problém. To si musíme uvědomit, máme-li být schopni určit jeho příčiny a najít řešení. Mínilme-li to s odstraňováním nerovnosti vážně, musíme o uskutečnění tohoto cíle usilovat takovým způsobem, abychom umožnili účast lidem, kteří se potýkají s jejími důsledky. Evropské setkání mládeže je sice platformou, která něco takového umožňuje, ale problémem, na který jeho účastníci opakovaně upozorňují, jsou značně vysoké náklady, které jsou s účastí na této akci spojeny, nelmuvě o poměrně vysokém minimálním stupni vzdělání, které je pro účast v debatách potřebné. Pro velmi chudé lidi, jejichž cenné názory vycházející z jejich vlastní zkušenosti s nerovností by bylo užitečné slyšet, to může být překážka.

Nerovnost v člověku živí pocity zahanbení, protože některým členům společnosti říká, že zaslouhují méně než ostatní. Máme-li jakožto demokratická unie skutečnou vůli odstraňovat příčiny nerovnosti, která naše občany zahanbuje, a chceme-li být jednou hrdi na to, co jsme dnes vykonali, musíme být ochotni spolupracovat a učinit tato obtížná rozhodnutí. Opravdová rovnost je pro všechny.

BOHATÍ A CHUDÍ – NEJVĚŠÍ PROBLÉMY MLADÝCH EVROPANŮ

Instagram: @stephanequillot

NEROVNOST: DĚLIT SE ZNAMENÁ PEČOVAT

V kapitalistických společnostech, které jsme sami vybudovali, jsou peníze synonymem moci; ve chvíli, kdy se peníze a moc začnou v přehnané míře koncentrovat v rukou několika málo skupin lidí, vzniká systém, který přestává sloužit většině. Členské státy EU mají své systémy sociální péče, jejichž účelem je minimalizovat dopady této nerovnováhy, avšak vliv mocenských struktur, které vznikly v minulosti, vytváří systémovou nerovnost, která se stále reprodukuje.

Z toho je zřejmé, že lidé nemohou svobodně utvářet svůj vlastní osud na základě vlastních zásluh, nýbrž rodí se do systému, který nemohou ovládat a ve kterém je již předem určeno, kdo je vítěz a kdo poražený, přičemž moc vkládá tento systém do rukou vítězů na úkor poražených. Vzrůstající nerovnosti mezi těmi, „kdo mají“, a těmi, „kdo nemají“, je toho dokladem a svědčí o tom, že současný sociální systém není schopen tento předěl vyrovnat.

Rovnost nesouvisí s otázkou, kdo víc pracuje, nebo kdo si toho víc zaslouží. Rovnost znamená to, že každý má stejnou možnost uspět. Každý si zaslouží, aby měl v životě stejné výchozí postavení jako ostatní, avšak dokud nenajdeme způsoby spravedlivějšího rozdělování zdrojů, předěl mezi bohatými a chudými se bude stále zvětšovat.

21. USILOVAT O ZAVEDENÍ VŠEOBECNÉHO ZÁKLADNÍHO PŘÍJMU PRO VYLOUČENÍ NEROVNOSTI

Joe

Všeobecný základní příjem, nepodmíněný a se zaměstnáním nesouvisející příjem poskytovaný státem všem jeho občanům bez ohledu na výši jejich výdělků, se na letošním ročníku Evropského setkání mládeže setkával s širokým ohlasem a jevil se jako řešení sociálních problémů zapříčiněných nerovnostmi. Řešení těchto problémů v něm vidí stále více mladých lidí, kteří se v důsledku zvyšujících se životních nákladů, klesajících mezd a větších obtíží spojených s hledáním zaměstnání nacházejí v nejisté životní situaci.

Zastánci všeobecného základního příjmu, jako je například paní Aurelie Hampelová z mezinárodní sítě Unconditional Basic Income Europe, tvrdí, že všeobecný základní příjem by téměř úplně odstranil chudobu, protože občané sami nejlépe vědí, co potřebují, a všeobecný základní příjem by jim zajistil autonomii, která by jim umožňovala tyto potřeby uspokojovat. V situaci, kdy lze předpokládat, že automatizace ohrozí značný počet pracovních míst, by všeobecný základní příjem představoval nový pilíř sociální ochrany, který by občanům umožňoval přečkat v bezpečí bouřlivé změny, k nimž dochází na trhu práce. Podle Aurelie musíme přestat chápat všeobecný základní příjem jako „peníze za nic“.

Ekonom Harro Boven odmítá kritiku, která argumentuje tím, že si všeobecný základní příjem nemůžeme dovolit, protože je přesvědčen, že po odstranění byrokratických nákladů by větší část všeobecného základního příjmu bylo možné financovat na základě přerozdělení stávajících poplatků na sociální zabezpečení s tím, že zbývající schodek by se zaplatil z majetkové daně, která by nemusela být nijak vysoká.

Všeobecný základní příjem by snížil část finanční zátěže spojenou s vysokoškolským studiem, která pro rodiny s nízkým příjmem představuje v současnosti překážku odrazující mladé lidi od uskutečňování toho, o čem v životě sní. Chceme slyšet, že máme finanční jistotu. Chceme slyšet, že můžeme snít.

22. PODPOROVAT CELOŽIVOTNÍ UČENÍ

Matthaeus

Přál bych si, aby zisky nadnárodních společností, které díky zvyšování efektivity stoupají, byly přerozdělovány mezi jejich zaměstnance v rámci programů celoživotního učení.

Automatizace v posledních letech postupuje díky rychlému vývoji umělé inteligence dosud nevídaným tempem a odborníci předpovídají, že dojde k dramatické restrukturalizaci našeho trhu práce, protože lidská práce už nebude nepostradatelná. Díky tomuto zvyšování efektivity ušetří zaměstnavatelé spoustu peněz, ale je možné, že velké množství lidí přijde o práci a že začnou vznikat nová pracovní místa, pro než současná pracovní síla nebude mít potřebnou kvalifikaci.

To, co navrhuji, by bylo přínosné jako pro společnost, tak i pro jejich zaměstnance, kteří by získali nezbytný soubor dovedností, s nimiž by byli schopni obstát v měnících se poměrech na trhu práce, který je v neustálém pohybu, protože by se tím zvýšila jejich zajímavost. Tento požadavek by měl mít podobu zákonné povinnosti, která se však měla vztahovat pouze na velké nadnárodní společnosti, protože pro malé společnosti by jeho plnění mohlo být natolik nákladné, že by si to nemohly dovolit. Vznikla by tak určitá podniková kultura, ve které by se programy celoživotního učení staly důležitým benefitem zvyšujícím zájem zaměstnanců o práci v takové společnosti.

23. ZÁKLADNÍ PŘÍJEM, ALE NIKOLI VŠEOBECNÝ

Anoosh

Potřebujeme transformovat současný sociální systém, jehož hlavní struktury vznikly ve 20. století.

Myšlenka základního příjmu, který by omezil systémové sociální nerovnosti, by mohla fungovat, bylo by však nesmyslné, kdyby měl bohatý ředitel banky dostávat totéž co podfinancovaná zdravotní sestra.

Zavedením podmíněného základního příjmu, který by dorovnával nízké mzdy, by se odpovědnost za spravedlivé odměňování přenesla ze soukromých společností na stát a lidé pracující pro společnosti, které si nemohou dovolit vyplácet vyšší mzdy, by pak nemuseli být v takové míře odkázáni na své nízké platy. Bylo by tím rovněž zajištěno, že omezené státní prostředky budou využívány v souladu s cíli sociálního státu.

25. PŘÍSTUP KE ZDRAVOTNÍ PÉČI PRO TRANSGENDEROVÉ OSOBY

Frederieke

Přála bych si, aby transgenderové osoby byly v EU přijímány s otevřenou náručí. Mělo by to platit i v lékařství, které je schopno velmi dobře vycházet vstříc jejich zvláštním potřebám. Péče o transgenderové osoby a transgenderová identita by měly být v rámci systému zdravotní péče legitimizovány speciálně zaměřeným školením lékařského personálu a depatologizací transgenderové identity. Transgenderové orientovaní jedinci mají v různých částech EU různou péči a různá práva, což je problém, který by se měl řešit na úrovni EU.

Sít Transgender Europe zjistila, že transgenderové osoby žijící v naší společnosti mají kvůli přesudkům a marginalizaci horší duševní i tělesné zdraví, což zahrnuje i vyšší riziko nákazy virem HIV a sebevraždy. Tyto nerovnosti jsou pak o to větší, že transgenderové osoby mají v důsledku své stigmatizace v očích lékařské obce horší přístup k odpovídající zdravotní péči, což se projevuje v chování lékařů, kteří transgenderové osoby označují jménem a pohlavím, která jim byla „přidělena“ po narození, čímž narušují důvěru pacienta k lékařskému personálu.

Transgenderové osoby v Evropě narážejí kvůli finančním překážkám a stigmatizaci rovněž na obtíže spojené s umožněním nezbytné hormonální terapie a chirurgické změny pohlaví, přestože podle rozsudku Evropského soudu pro lidská práva představují tyto zákroky „nezbytnou léčbu“ a členské státy je mají zařadit mezi hrazené zákroky. Podle studie vypracované v rámci sítě Transgender Europe v roce 2008 bylo jedné třetině respondentů provedení zákroku zamítnuto, protože lékař měl proti změně pohlaví osobní výhrady, a polovina těch, kterým byl v EU tento chirurgický zákrok proveden, si ho hradila ze svých vlastních zdrojů.^{18 19}

24. JEDNOTNÉ DANĚ A PRACOVNÍ PRÁVA V CELÉ EU

Anoosh a Quentin

Navrhujeme, aby se v zájmu podporování rovnosti mezi občany a mezi všemi členskými státy normalizovaly evropské daňové a pracovníprávní předpisy.

Usilujeme sice o dosažení společných cílů, ale uvnitř EU stále existují velké rovnosti. To znamená, že se viditelně zvětšují rozdíly v životní úrovni občanů různých členských států EU.

Jsmo přesvědčeni, že všichni lidé si zaslouží stejné životní příležitosti, navzdory tomu, že jim v tom navzájem odlišné vnitrostátní daně a pracovní práva brání. Jejich sjednocení by umožnilo zavést standardní minimální mzdu, která by neprivatizovaným způsobem zvyšovala kupní sílu občanů.

V kostce řečeno by vytvoření jednotné daňové a pracovní politiky EU s postupným sblížením ekonomik jednotlivých zemí umožnilo zavést v celé Evropě standardní minimální mzdu. V rámci EU by tak přestaly existovat zeměpisné dané rozdíly v síle ekonomiky.

¹⁸ Evropský parlament, „Transgender Persons’ Rights in the EU Member States“ (Práva transsexuálně orientovaných osob v členských státech EU), <http://www.lgbt-ep.eu/wp-content/uploads/2010/07/NOTE-20100601-PE425.621-Transgender-Persons-Rights-in-the-EU-Member-States.pdf> (odkaz ověřen v červnu 2018)

¹⁹ Transgender Europe, www.tgeu.org (odkaz ověřen v červnu 2018)

26. SKONCUJME S "RŮŽOVOU DANÍ"

Emily

Domnívám se, že by se mělo zabránit předražování zboží, které je určené ženám, aby ženy neměly vyšší životní náklady jen kvůli tomu, že jsou ženy. Tato nerovnováha se projevuje i v systému daní, kdy základní hygienické potřeby, které ženy potřebují k péči o své zdraví, jsou zdaněny jako luxusní zboží, zatímco žiletky na holení pro muže jsou považovány za základní potřebu.

Růžovou daní se rozumí to, že výrobky a služby určené ženám jsou automaticky dražší než srovnatelné výrobky a služby určené mužům, v důsledku čehož ženy mají vyšší životní náklady. Jsou-li v rámci daňového systému hygienické potřeby pro ženy klasifikovány jako „zbytečné luxusní zboží“, označuje se to jako „tamponová daň“, jejímž důsledkem je vyšší zdanění, které je v rozporu s nezbytností těchto potřeb.

Od března 2017 mohou členské státy EU rozhodovat o tom, které výrobky chtějí zařadit na seznam zboží se sníženou DPH. Daň vztahující se na hygienické a zdravotní potřeby však nesmí být nižší než 5 %.²⁰ Pro ženy bez příští nebo žijící v domácnosti s nízkým příjmem stejně jako pro mladé ženy, které si své hygienické a zdravotní potřeby nakupují samy, představuje „tamponová daň“ zbytečnou zátěž pro jejich základní zdravotní péči.

27. PROSAZUJME LIDSKÁ PRÁVA V TEXTILNÍM PRŮMYSLU

Davina

Měli bychom se zasadit o spravedlivější podmínky v rámci textilního dodavatelského řetězce a přijmout za tímto účelem závazné právní předpisy, které zajistí dodržování lidských práv. Výrobci či prodejci textilního zboží, kteří působí v EU, by měli mít povinnost prokazovat, že dodržují lidská práva, a zajistit, aby jejich činnost byla ve shodě s mezinárodními pracovněprávními normami.

V neposlední řadě je třeba také v rámci EU podporovat institucionalizaci spravedlivého obchodu a vytváření společných režimů, jakož i pořádání otevřených diskusí na téma spravedlivého obchodu a oslovování širší veřejnosti.

Poslanci EP k tomu mohou přispět tím, že se postaví za informační kampaně a za usnesení, jež povedou k tomu, aby každá obchodní dohoda obsahovala kapitolu o opatřeních na podporu spravedlivého obchodu.

²⁰ Evropská komise, „VAT rates“ (Sazby DPH), https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/eu-vat-rules-topic/vat-rates_en (odkaz ověřen v červenci 2018)

ROZHOVOR

Jak důležitá je soudržnost v oblasti lidských práv?

Pokud jde o Evropu, jsou nyní pochybnosti ohledně její soudržnosti a jejích závazků v oblasti lidských práv více nasnadě, když jen přihlížíme, jak na našich březích umírají bezbranné rodiny a jednotliví lidé. Jak chceme mladým lidem říkat, že mají být na Evropu hrdí, kdy nedodržujeme základní lidská práva? Když je řeč o migraci, vzniká až příliš často dojem, že zůstane jen u vypjatých altruistických frází a abstraktního pocitu solidarity. Evropa by se nad sebou měla zamyslet a EU by přehodnotit některé své obchodní praktiky, aby se nestalo, že lidská práva budou mít v jejich obchodních dohodách jen podružný význam.

Proč lidé nechodí k volbám?

Mladí lidé podle mého názoru nechodí k volbám proto, že mají pocit, že Evropský parlament se jich nijak netýká a nijak je nezastupuje, zvláště pokud jde o Evropany jiné než bílé barvy pleti, o kterých se stále mluví jako migrantech druhé nebo třetí generace. Jak můžeme od mladých lidí chtít, aby chodili k volbám do Evropského parlamentu, když je tam nikdo nezastupuje? Evropa by měla mladým lidem více naslouchat a zabývat se jejich potřebami a měla by se snažit, aby měli v Evropském parlamentu zastoupené, jaké si zaslouží.

Amal Hussein,
somálská studentka studující ve Španělsku

REVOLUCE

V Evropě vzrůstá neklid a podrážděnost. Začínáme si uvědomovat, že současné socioekonomické struktury nemají sloužit zájmům lidí. Vnitřní rozpornost současné hospodářské situace spočívá v tom, že hospodářský úspěch předpokládá neustálý a nevyčerpatelný růst. Tento růst lze zachovávat jen na úkor širokých mas; příslib, že z toho budou něco mít, se nikdy nenaplnil. Naopak: bohatí ještě více bohatnou a chudí ještě více chudnou.

Pokud se nic nezmění, tak to bude jen horší a horší, takže je jasné, že jedinou nadějí je změna. Uvědomujeme si, že jako jednotlivci fungující v rámci systému se musíme podrobovat jeho pevně daným a neústupným požadavkům. Jako jednotlivci jednající sami za sebe jsme bezmocní a systém žije na náš účet. Ale čím větší je cena, kterou platíme, tím víc se naše individuální utrpení stává společnou ztrátou.

Přejeme-li si, aby nám bylo lépe, musíme tuto společnou ztrátu proměnit ve společnou revoluci a zničit struktury, které nás utiskují a kazí v lidech to, co je v nich dobré. Poslanci Evropského parlamentu mají výsadní postavení, které jim umožňuje, aby stáli v čele této změny, a my, mladí Evropané, se na ně obrácíme s naléhavou výzvou, aby přijímali odvážná a statečná rozhodnutí v zájmu nejslabších.

Jako každá velká změna vyvolá i tato změna spory a odpor, zejména ze strany těch, pro které je současný status quo prospěšný. Potřebujeme politiky, kteří mají vizi a kteří jsou dost pevní na to, aby dokázali činit tato obtížná rozhodnutí v zájmu vyššího dobra a odolávat tlakům, které na ně budou zavedené mocenské struktury nevyhnutelně vyvíjet.

Jsme mladí a máme ideály a věříme, že změna je možná. Prosíme Vás, abyste nás neklamali.

28. KURSY PŘÍSTUPNÉ NAPŘÍČ PRO CELOU EVROPU

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla ve spolupráci s univerzitami podporovat zavádění snadno přístupných a bezplatných vzdělávacích modulů na YouTube a na jiných platformách sociálních médií. V rámci těchto modulů by mohly být nabízeny kurzy programování nebo jazykové kurzy.

V EU studuje velké množství mladých lidí, kteří mají díky programu Erasmus možnost studovat na různých univerzitách, ale když začnou chodit do práce, tak o možnost rozvíjet dovednosti, které získali na vysoké škole, přijdou. Kdyby EU nabízela zmíněné kurzy, mohla by tím docílit velké změny, která by lidem v EU pomohla rozvíjet jejich dovednosti. Další přínos těchto kurzů by spočíval v tom, že určité možnosti vzdělání by získali i lidé, kteří na žádné vysoké škole nestudovali, ale chtějí se něco nového naučit.

Celé by to bylo možné uskutečnit v partnerství s různými univerzitami z celé EU, případně i s využitím existující sítě Erasmus.

29. PODPOŘME DOSTUPNOST EVROPSKÉHO SETKÁNÍ MLÁDEŽE PRO ŠIRŠÍ OKRUHZÁJEMCŮ

Roger

Myslím si, že Evropské setkání mládeže by mělo mládežnickým organizacím předem nabídnout prostředky, tak aby na něm bylo zastoupeno co největší množství uživatelů, kterým finanční náklady spojené s účastí na tomto setkání brání přijet. Velkou část účastníků letošního ročníku tvoří finančně zabezpečené lidi z vysokoškolského prostředí, což nelze považovat za vyváženou reprezentaci evropské mládeže. Byl bych rád, aby budoucí ročníky Evropského setkání mládeže kladly větší důraz na to, že veškeré rozhodování o další politice musí zohledňovat potřebu širšího sociálního začleňování tak, aby bylo zajištěna účast lidí s různým zázemím.

Evropské setkání mládeže nabízí mladým lidem žijícím v Evropě nedocenitelnou příležitost k vyjádření jejich názorů. Zcela zásadní je však to, aby tyto názory reprezentovaly veškerou evropskou mládež, a ne jen její privilegovanou menšinu. Náklady na dopravu, ubytování a stravování stále rostou a pro ty, kdo cestují zdaleka, mohou být tyto ceny ještě vyšší. Evropské setkání mládeže sice některým mládežnickým skupinám poskytuje prostředky na proplacení těchto nákladů, ale vyplácí je teprve zpětně, takže ten, kdo se chce zúčastnit, musí mít volné peníze už předem.

Na letošním ročníku Evropského setkání mládeže chyběl jedinečný úhel pohledu těch, kdo se potýkají s finančními problémy, takže nám své cenné myšlenky neměli příležitost sdílet. Účast těchto lidí by bylo možné zajistit jednak tím způsobem, že by se peníze nabízely přímo jednotlivcům, jednak také zvyšováním povědomí o této akci v různých institucích. Další možností by byla sponzorská spolupráce s partnerskými organizacemi a propagace této akce v dostatečném předstihu před jejím konáním v regionech, odkud přijelo jen málo účastníků.

31. ZABRAŇME DAŇOVÝM ÚNIKŮM

Jonathon

EU by měla zabránit tomu, aby bohatí zneužívali svého výsadního postavení, a měla by proto zřídit rejstřík skutečných majitelů veškerého evropského majetku.

Všechna čísla svědčí o tom, že nerovnost vzrůstá a že bohatí zároveň s tím, jak bohatnou, vymýšlejí stále chytřejší způsoby, jak své peníze ukrýt. Nejde jen o to, že veřejné služby tím přicházejí o nezbytné zdroje prostředků a že pak ještě více klesá životní úroveň nižších sociálních vrstev. Jde i o to, že neschopnost vlád učinit těmto nezákonným praktikám nejbohatších lidí přítrž podryvá důvěru lidí v demokratický proces.

Zavedení transparentního rejstříku by umožňovalo zjistit, kdo je skutečným majitelem toho či onoho majetku. Bohaté podniky či jednotlivci by se tak už nemohli schovávat za fiktivní společnosti, což je dnes hojně rozšířená praxe, jak o tom svědčí kauza Panamských dokumentů.

Evropský parlament by se mohl ve spolupráci s dalšími evropskými orgány zasadit o to, aby takový seznam skutečných majitelů vznikl.

30. ZDAŇME ROBOTY!

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by podle mého názoru měla zavést zdanění robotů, které by umožnilo zdanit roboty podobným způsobem, jakým je zdaněna lidská práce. Bylo by tak možné vyrovnat ztráty způsobené ubýváním prostředků získaných na dani z příjmu a zajistit vládě nový zdroj příjmů, které by mohla vynakládat na řešení problémů spojených s restrukturalizací trhu práce.

Předpokládá se, že roboti převzou středně kvalifikovanou a středně placenou práci, protože ve srovnání s lidmi budou díky umělé inteligenci schopni pracovat více, rychleji a bezchybněji. Nemá-li dojít k postupnému vymizení střední třídy, což by vedlo k dalšímu zvyšování nerovnosti, je třeba učinit kroky, které umožní zajistit, aby větší bohatství, které bude díky robotům vznikat, bylo přerozdělováno v rámci celé společnosti. Evropský parlament v minulosti návrh na zdanění robotů zamítl, jsem nicméně přesvědčen, že učinit tento krok je nezbytné, mají-li být vlády schopny řešit problémy vznikající v důsledku restrukturalizace trhu práce.²¹

Daň z automatizace by umožňovala přerozdělovat bohatství v rámci sociálního zabezpečení prostřednictvím vzdělávacích programů a veřejných služeb a vytvořila by příznivé podmínky pro investování do jiných odvětví hospodářství. Zcela zásadní je však to, že přerozdělování prováděné formou daní zajišťuje přenesení pravomoci a odpovědnosti ze soukromých společností na demokraticky zvolenou vládu, která je jejich vhodnějším nositelem.

²¹ Evropský parlament, „Robots and Artificial Intelligence: MEPs call for EU-wide liability rules“ (Roboti a umělá inteligence: poslanci Evropského parlamentu žádají jednotná evropská pravidla odpovědnosti) <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20170210IPR61808/robots-and-artificial-intelligence-meps-call-for-eu-wide-liability-rules> (odkaz ověřen v červenci 2018)

32. ROVNÉ ZASTOUPENÍ V EVROPSKÉM PARLAMENTU

Fatima a Amal

Evropské obyvatelstvo nebylo nikdy tak pestré a pluralitní jako dnes, ale do Evropského parlamentu tyto změny nijak nedolehly, protože jeho typický poslanec je heterosexuální běloch mužského pohlaví. Evropský parlament má ve svých řadách v současnosti jen 37,4 % poslankyň²², pouze 17 ze 751 jeho poslanců nejsou běloš²³ a méně než 4 % poslanců jsou v současné době mladší 35 let.²⁴ My v řadách evropské mládeže máme různou barvu pleti, různou sexuální orientaci a genderovou identitu, jsme tělesně zdatní i zdravotně postižení i něco mezi tím.

Přáli bychom si, aby se naše pestrost a pluralita odrážela i mezi poslanci Evropského parlamentu. Je důležité, aby poslanci Evropského parlamentu rozuměli našim zkušenostem, protože jedině tak mohou zaujmout postoj ke konkrétním problémům, s nimiž se potýkáme, a být ochotni bojovat za naši věc. Musí se dělat víc pro vytvoření pocitu sociálního začlenění. Máme-li mít pocit zastoupení a sounáležitosti s EU, musíme vidět, že politici, kteří o nás rozhodují, jsou někým jako my.

ROZHOVOR

Evropa trpí nerovností štěstí: lidé si uvědomují, že jsou méně šťastní a že jsou si méně rovni, a cítí se proto hůř než dřív, což předěl mezi šťastnými a nešťastnými dále zvětšuje. Rovnost všech lidí, pokud jde o jejich štěstí, je tedy něco, čemu je třeba věnovat pozornost, přičemž bychom si měli uvědomit, že hlavním zdrojem štěstí není příjem, nýbrž zdraví! Evropské politiky by měli uvažovat o tom, že úspěšnost politiky by se měla poměřovat štěstím, a nikoli hrubým domácím produktem, což je v současnosti převažující přístup. Poruchy v oblasti duševního zdraví jsou například mnohem důležitějším ukazatelem nešťastnosti než nezaměstnanost – přesto politici zatvrzele sledují pouze míru zaměstnanosti, kterou chápou jako známku úspěchu.

Dalším úskalím je zavádějící interpretace vědeckých poznatků vycházející z přesvědčení, že to, co je pro lidi zdrojem štěstí v průměru, bude fungovat v celé společnosti. Jakmile však někomu začnete bránit v tom, aby se v životě rozhodoval na základě své osobní svobody, když ho například nutíte, aby žil zdravě, i když jde o rozhodnutí, která by ho učinila šťastnějším, účinek bude přesně opačný. Když budeme například nutit ke vzdělání občany, kteří nejsou ochotni se vzdělávat, tak přesto, že vzdělání je v průměru prediktorem štěstí, faktický výsledek bude ten, že budou šťastní méně. Lépe je snažit se lidem vysvětlit, proč je určité rozhodnutí moudré, a pak je nechat, aby se sami svobodně rozhodli.

Isabelle Arendt,

Happiness Research Institute (Institut pro výzkum štěstí)

²² Evropský parlament, „Ženy v Evropském parlamentu“, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2017/0001/P8_PUB\(2017\)0001_CS.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2017/0001/P8_PUB(2017)0001_CS.pdf) (odkaz ověřen v červenci 2018)

²³ Politico, „When Britain exits the EU, its diversity departs too“ (S odchodem Británie z EU ztratí EU i svou vnitřní rozmanitost), <https://www.politico.eu/article/brexit-diversity-exits-the-eu-brussels> (červen 2018)

²⁴ Údaje ze zdrojů Evropského parlamentu

33. BUĎME ŠTĚTNĚJŠÍ, PŘESTAŇME POUŽÍVAT HDP JAKO JEDINÉ MĚŘITKO POKROKU

Joshua

Přál bych si, aby poslanci Evropského parlamentu při plánování veřejné politiky a měření její úspěšnosti zohledňovali jako prioritu štěstí občanů a aby začali používat vědecké metody jeho měření. To by znamenalo, že se při tvorbě modelů nebudeme zabývat jen mírou štěstí v jednotlivých státech a že zdroje štěstí budeme hledat jinde než v tradičních materiálních ukazatelích, jako je například výše příjmu.

Stejně jako všechny ostatní oblasti života i nerovnosti ve společnosti ovlivňují míru štěstí. Štěstí není jen abstraktní neurčitý pojem. Je zcela konkrétní, vědecky měřitelný a jeden z nástrojů sloužících k jeho měření, index lepšího života, který vytvořila OECD, používá deset různých kategorií, včetně zdraví, občanské angažovanosti, životního prostředí a komunity. Nepoměr mezi šťastnými a nešťastnými se v současnosti zvětšuje, a chtějí-li evropští politici tento trend zvrátit, musejí u svých občanů začít zjišťovat, proč tomu tak je.

Výše příjmu je sice důležitá, ale jednou z hlavních příčin štěstí je ve skutečnosti zdraví, jakkoli spolu obojí souvisí, protože bohatší lidé si mohou zajistit lepší zdravotní péči. Mínil-li to evropští politici se zvyšováním míry štěstí vážně, mělo by se stát štěstí jedním z hlavních ohledů jejich politického rozhodování. Jak poznamenal jeden účastník z Bulharska: „Štěstí není věc nějakého jednoho politického opatření.“

34. JAK ZVÝŠIT PŘÍTAŽLIVOST VENKOVA PRO MLADÉ LIDI

Jannes

Přál bych si, aby EU vnesla na venkov nový život, který by tam udržel mladé lidi, jejichž komunita se v současné době stále zmenšuje. Ale přál bych si i to, aby nabídla určitou životní alternativu mladým lidem ve městech, kteří zápasí se stále vyššími životními náklady.

Přestože na venkově žije 28 % evropských obyvatel, nedělá se dost pro to, aby se řešila nerovnost, s níž se setkávají, ať už jde o jejich politické zastoupení, mobilitu či přístup ke vzdělání.²⁵ Nemají možnosti a příležitosti hledat, experimentovat a objevovat nové věci, jaké mají lidé ve městech. Mladí lidé jsou tak nuceni z venkova odcházet a nechávat tam stárnoucí obec, která postupně upadá.

Má-li se venkov stát pro mladé lidi přitažlivějším, je naprosto nezbytné, aby jim umožňoval uspokojovat všechny jejich základní potřeby. Musí být zajištěna odpovídající infrastruktura, která jim umožní seberealizaci v oblasti osobního života, politiky i vzdělání. Zásadní význam má rozšíření dostupnosti možností vzdělávání, zejména pokud jde o zemědělsko-podnikatelskou činnost, pro odlehlé oblasti, například v podobě kursů, které nevyžadují docházku. Přál bych si, aby koncepce veřejné politiky všem regionům umožňovala uskutečňovat jejich vlastní program rozvoje venkova, v jehož rámci by mohly svobodně vytvářet podmínky pro uspokojování individuálních potřeb své mladé populace.

²⁵ Evropská komise, „Statistics on rural areas in the EU“ (Statistické údaje o venkovských oblastech EU), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_rural_areas_in_the_EU (odkaz ověřen v červnu 2018)

MOŽNOST NĚCO OVLIVNIT

V minulém století jsme v odstraňování nerovnosti dosáhli velkého pokroku, je ale důležité, abychom v tom nepolevili a abychom se měli neustále na pozoru před všemi pokusy tyto snahy mařit.

Rovnost není žádná samozřejmost, která je tu odjakživa a napařád: lze ji získat, stejně jako lze o ni i přijít; i samo udržení stávající rovnosti, které jsme v tom či onom směru dosáhli, spočívá v neustálém hledání a nacházení rovnováhy.

Rovnost je věc hluboce osobní a situační. Skutečné porozumění rovnosti zahrnuje všechny její aspekty, takže je zapotřebí, aby naše úsilí o rovné zacházení nebylo ničím omezené a aby bylo pluralitní a přínosné pro všechny. Ze všech těchto důvodů je důležité, aby každý člen společnosti měl pocit, že má možnost vyjádřit svůj názor, říci, co pro něj rovnost znamená a jak by si přál, aby se s ním zacházelo, a že tím může něco ovlivnit.

Možnost ovlivňovat dění je spojena s pocitem, že i já něco znamenám: že jsem někdo, že se se mnou počítá a že když budu mluvit, tak mě druzí budou poslouchat. Tím, že poslanci Evropského parlamentu mladým lidem poskytují prostředky k tomu, aby vyjadřovali své názory, především však tím, že poslouchají, co jim mladí lidé chtějí říci, jim mohou dát možnost, aby svým bojem za spravedlivější Evropu něco skutečně ovlivnili.

35. ZLEPŠIT POSTAVENÍ UPRCHLÍKŮ A ZAČLENIT JE DO SPOLEČNOSTI JEJICH VZDĚLÁVÁNÍM V RÁMCI SYSTÉMU STÁTNÍHO ŠKOLSTVÍ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla vést své členské státy k tomu, aby v rámci reakce na uprchlickou krizi uznaly nezbytnost vzdělávání uprchlíků.

Podle zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky 3,5 milionu dětí uprchlíků ve věku od 5 do 17 let nechodilo v roce 2016 do školy, což je jasným dokladem vzdělávací krize, ve které se v současné době ocitají vysídlení mladí lidé.²⁶ Systém vzdělávání poskytuje mladým uprchlíkům nepostradatelnou příležitost k tomu, aby se začlenili do místních komunit, umožňuje jim budovat vztahy s druhými lidmi, seznamovat se s místní kulturou a učit se domácí jazyk. Umožňuje jim také získat nezbytné dovednosti, které potřebují k tomu, aby mohli být nějak užiteční pro společnost.

Členské státy by se měly snažit o začlenění uprchlíků do svého vnitrostátního systému vzdělávání, aby jim poskytly vědomosti a dovednosti, které jim umožní nezávislý život a prostředky k tomu, aby lépe porozuměli novému světu, v němž se ocitli.

EU by měla poskytnout nezbytnou podporu umožňující sledovat tento proces a tam, kde je to potřebné, nabízet znalosti, údaje a finanční pomoc, aby přechod probíhal pokud možno bez problémů. Opomíjen by neměl být ani potenciál mládežnických skupin a organizací, které mohou tento integrační proces usnadnit a které by k tomu měly být na úrovni EU podněcovány a finančně podporovány.

36. ŠIROCE POJATÁ SEXUÁLNÍ VÝCHOVA

Jiale

Vyzývám EU, aby zasadila o to, že její členské státy budou svým občanům poskytovat v rámci školní výuky široce pojatou sexuální výchovu. Jejím základem by měly být tradiční kurzy sexuální výchovy, která zahrnují témata, jako je pohlavní dospívání a pohlavní zdraví, ale její součástí by se měl stát i úvod do problematiky genderové identity, sexuální orientace, sexuálního chování a genderové diverzity pojatý bez jakýchkoli předsudků.

Díky nezdolnému úsilí hnutí lesbicky, homosexuálně, bisexuálně a transsexuálně orientovaných osob, osob neujasněné a smíšené pohlavní identity a dalších (LBTQI+) nepodléhá již klasifikace genderové identity a sexuální orientace dřívějším normativním omezením a je otevřená tolerantnějšímu a individualistickému způsobu chápání. Dnešní mladí lidé jsou sebevědomější, lépe informovaní a schopní stále pevněji odolávat svazujícím společenským normám, jejichž dodržování se od nich očekává, ale v současných normách sexuální výchovy se tato změna nijak neprojevuje.

Nové pojetí sexuální výchovy napomůže tomu, aby společnost měla k sexualitě kladnější postoj, zbavila se některých svých předsudků a učila mladé lidi tomu, jak se o sebe mají starat v prostředí, které není zatíženo předsudky.

37. PODPORA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ A EKONOMIKY SDÍLENÍ

Ellie

Přála bych si, aby EU měla větší snahu pomáhat sociálnímu podnikání a podporovat ekonomiku sdílení, a to zejména mezi mladými lidmi. Přála bych si také, aby EU posílila dopad sociálních podniků a aby je za tímto účelem kontaktovala v místě jejich působení a zjišťovala, jaké legislativní překážky jim ztěžují jejich práci, a aby v součinnosti s nimi tyto překážky případně odstraňovala.

Každý technologický skok vpřed provázejí varování před jeho možnými důsledky, což je i případ moderních zařízení, které mají lidem umožňovat lepší spojení, ale výsledkem je někdy přesný opak. V dobách, jako je ta naše, bychom si měli připomínat slova Billa Gatese: „Technologie je jenom nástroj.“

Ekonomika sdílení v sobě slučuje socioekonomickou solidaritu a způsoby komunikace využívající moderní technologie a vytváří spojení mezi „dárčí“, „příjemci“ a „sdíleči“ na celosvětové síti. Posun generace přelomu tisíciletí od vlastnictví k přístupnosti a od postavení ke sdílení vysvětluje ohromný úspěch, s jakým se setkaly aplikace sdílených služeb, jako je Uber, AirBnB či Crowdfunding. Ekonomika sdílení není jen prostředkem k dosažení komerčního prospěchu. Je i nástrojem sociální spravedlnosti, protože vytváří příznivé podmínky pro fungování oběhového hospodářství, ve kterém se v zájmu určitého sociálního přínosu přerozdělují znalosti, zdroje a služby, které tak nepřícházejí vniče.

Jedním z takových sociálních podniků je aplikace „Too Good To Go“ (Škoda vyhodit), která umožňuje vytvářet partnerství výrobců potravin, využívajících díky ní svých výrobních přebytků, se spotřebiteli, kteří mají zájem nakupovat potraviny za nižší ceny. Zástupkyně tohoto podniku paní Rose Boursier-Wylerová tvrdí, že podnik stále naráží na právní překážky, jako je například uvádění data doporučené spotřeby na výrobcích, které brzdí rozvoj podniku. Věřím, že bude mít možnost spolupracovat s EU na překonání těchto překážek a ještě více omezit množství potravin, které se vyhodí.

38. VNITROSTÁTNÍ MECHANISMY PRO OCHRANU EVROPSKÝCH NOVINÁŘŮ

Miranda

Chci, aby EU vystupovala jako ochránce novinářů a aby za tímto účelem spolupracovala s členskými státy na zavedení vnitrostátních ochranných opatření pro novináře působící v Evropě a postavila hráz současné kultuře beztrestnosti mocných. Lze toho dosáhnout vytvořením celoevropské pracovní skupiny či organizace, která bude v celoevropském měřítku sledovat stav novinářské svobody a podávat o tom zprávy poslancům Evropského parlamentu a členským státům.

Není-li zaručena ochrana svobody tisku, demokratické hodnoty už pak mnoho neznamenaají. V nedávných měsících a letech jsme svědky postupného omezování svobody tisku: Žijeme ve světě, ve kterém je každých pět dní zabit jeden novinář, přičemž pachatelé těchto zločinů zůstávají až na výjimky nepotrestáni.²⁷

Evropa nezůstala ušetřena hanobení novinářské svobody; v minulých měsících jsme byli svědky úmrtí maltéžské novinářky Daphne Caruany Galizie, slovenského novináře Jána Kuciaka a švédské novinářky Kim Wallové. Zasahování do novinářské práce ze strany státních orgánů a nevráživost vůči novinářům se ve větší části Evropy podle regionálního ukazatele organizace Reportéři bez hranic v roce 2018 zhoršilo, přičemž k největšímu propadu došlo na Maltě, v České republice, v Srbsku (které je kandidátskou zemí ucházející se o členství v EU) a na Slovensku.²⁸

²⁷ Free Press Unlimited, „Media organisations urge EU to take action on killing of journalists“ (Mediální organizace naléhavě vyzývají EU, aby zasáhla proti zabíjení novinářů), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (odkaz ověřen v červnu 2018)

²⁸ Free Press Unlimited, „Media organisations urge EU to take action on killing of journalists“ (Mediální organizace naléhavě vyzývají EU, aby zasáhla proti zabíjení novinářů), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (odkaz ověřen v červnu 2018)

39. PODPORA ZNAKOVÉHO JAZYKA

Ferre

Přála bych si, aby se tělesně postižení a tělesně zdraví lidé vzdělávali společně, tak aby výzva, kterou takové společenství představuje, byla sama o sobě přidanou hodnotou vedle studia. Tělesně zdraví lidé by měli být motivováni k tomu, aby se učili znakovému jazyku, což by se mělo podporovat tím, že bude ve školách možné navštěvovat příslušné kurzy.

Současný přístup k lidem se zdravotním postižením v rámci systému vzdělávání, který je někdy od tělesně zdravých lidí odděluje, vede k sociálnímu vyloučení zdravotně postižených lidí a k omezení jejich mobility. Například podíl studentů s tělesným postižením, kteří jedou studovat v rámci programu Erasmus, je mnohem nižší ve srovnání s podílem odpovídajícím této části populace.

Problém bezbariérového přístupu, který se stává překážkou vzdělávání, je velmi široký. 14 % obyvatel EU ve věku do 15 do 64 let uvádí, že má nějaké omezení v základních činnostech.²⁹ Také podíl studentů, kteří předčasně ukončí studium, je mezi osobami se zdravotním postižením mnohem vyšší než mezi osobami bez zdravotního postižení, 31,5 % oproti 12,3 %.³⁰ Tendence k vylučování osob se zdravotním postižením se projevuje i v zaměstnání, protože nějaké zaměstnání má méně než polovina osob s omezením při základních činnostech.³¹

Je důležité, aby se o komunitě lidí se zdravotním postižením více vědělo. Systém vzdělávání by měl sloužit jako prostředek k jejich sociálnímu začlenění.

Začít lze tím, že bude zahájena kampaň, která bude propagovat lepší postoj k lidem se zdravotním postižením projevující se například tím, že se bude na školách a na pracovních vyučovacích jako zvláštní dovednost znakový jazyk. EU by mohla rovněž zajistit v rámci programu Erasmus garantovaná místa pro studenty se zdravotním postižením.

²⁹ Eurostat, „Disabilities among the working age population“ (Zdravotní postižení mezi obyvateli v produktivním věku), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png (odkaz ověřen v červnu 2018)

³⁰ Evropská komise, „Disability statistics – access to education and training“ (Statistické údaje týkající se osob se zdravotním postižením, jejich možnosti vzdělání a odborné přípravy), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics_-_access_to_education_and_training (odkaz ověřen v červnu 2018)

³¹ Eurostat, „Disabilities among the working age population“ (Zdravotní postižení mezi obyvateli v produktivním věku), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png (odkaz ověřen v červnu 2018)

ROZHOVOR

Musíme začít uvažovat jiným způsobem o tom, jak přistupujeme k rozdílu mezi městem a venkovem. Tyto rozdíly však nejsou nutně ostře ohraničené, nýbrž jde spíše o plynulou proměnu, protože každá oblast venkova je jiná a potýká se s výzvami, které v dané kombinaci jinde nejsou, a které proto vyžadují jedinečné řešení, a nelze tedy zůstat u toho, že venkovu přisoudíme tradiční zemědělskou roli. Lidé na venkově mají často pocit, že stojí mimo proces globalizace.

Venkov by si měl najít své vlastní místo na trhu, kde bude mít konkurenční výhodu a bude podporován v tom, aby ji dále posiloval. Politika by k tomu pochopitelně měla vytvářet pobídky v podobě infrastruktury a podpory inovací a vzdělávání. V rámci toho by se namísto dosavadního přístupu založeného na „dotacích“ měl začít uplatňovat přístup založený na vytvoření příznivých podmínek. A podobně by také nezávislá obecní zastupitelstva měla být schopna vytvářet partnerství, která by umožňovala na politická opatření společně reagovat.

Guillaume Lecaros de Cossio,
OECD

40. VÝSTAVBA BYTŮ PRO PŘECHODNÉ BYDLENÍ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Přála bych si, aby EU udělala něco pro to, aby pomohla mladým lidem v přechodném období, kdy si na trhu s byty shánějí nájemní bydlení. Jiný přístup je přitom nutné uplatňovat ve městech a jiný na venkově. Ve městech bývá častým problémem výše nájemného spíše než nedostatek volných bytů. Řešení tohoto problému by mohlo spočívat v nabídce jakéhosi sociálního bydlení s tím, že pro ceny nájemného by v počátečním období nesměly přesáhnout určitou horní hranici.

V některých částech Evropy je mezi mladými lidmi stále vysoká nezaměstnanost, avšak ti, kdo si nějakou práci najdou, vydělávají mnohem méně než jejich nadřízení a musejí přitom zápasit se zvyšováním nájemného. Pro mladého člověka usilujícího o nezávislou a samostatnou existenci je odchod z domova, kde žil se svými rodiči, formujícím krokem, avšak trh s bydlením a nájemními byty představuje pro takový krok velmi obtížně překonatelnou překážku.

Na venkově narážejí mladí lidé na jiný problém: na nedostatek menších, cenově dostupných bytových jednotek, které by vyhovovaly jejich potřebám. Myslím si, že by se na venkově měly stavět menší byty pro přechodné bydlení s nízkým nájmem, které by se pro mladé lidi mohly stát alternativou, aby nemuseli bydlet se svými rodiči.

Pro mnoho mladých lidí by to znamenalo skutečnou změnu a vyřešil by se tím jeden z nejtrvalejších problémů souvisejících s nezaměstnaností mladých lidí.

POZNÁMKY Z FÓRA MLÁDEŽE BOHATÍ A CHUDÍ

Hospodářská a finanční krize je za námi a zaměstnanost už je zase zpátky – tak se to alespoň říká. Mladým lidem však hrozí, že na tom budou hůř než jejich rodiče. Nezaměstnanost mladých lidí je stále na dvojnásobku průměru EU. Jak dosáhnout toho, aby sociální Evropa byla něco víc než jen slova, aby se stala pro všechny mladé lidi, včetně těch nejzranitelnějších, skutečností? Evropské fórum mládeže bojuje za kvalitní pracovní místa, zakázání neplacených pracovních stáží a za zajištění toho, aby tady systémy sociálního zabezpečení byly pro všechny.

Mladí lidé se stali skupinou, která je nejvíce ohrožena chudobou a sociálním vyloučením, a je tedy jasné, že nesou největší zátěž nerovnosti, která se v Evropské unii stále zvětšuje. Problémy mladých lidí zaujímají sice v rámci evropské politické agendy stále významnější místo, příslušná opatření se však příliš často zaměřují pouze na snižování vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí. Na YOIFestu a na Evropském setkání mládeže v roce 2018 představovala ovšem hospodářská práva pouze jeden rozměr debaty. Mladí lidé sem spolu nepřišli diskutovat jen o zaměstnanosti, ale i o otázkách sociálního vyloučení, jako je přístup ke zdravotní péči, bydlení a začleněnost. Účastníci těchto akcí si uvědomovali, že mladí lidé netvoří jednotnou skupinu; mají různé potřeby, pocházejí z různého prostředí a liší se i svými zkušenostmi a to všechno má vliv na to, zda jsou schopni v plné míře využívat svých sociálních a hospodářských práv.

Diskuse, které spolu mladí lidé vedli na YOIFestu a na Evropském setkání mládeže, odrážely názor, že po letech posilování hospodářské a měnové unie by se mělo nyní více investovat do sociálnější Evropy. Dne 17. listopadu 2017 EU vyhlásila evropský pilíř sociálních práv, soubor 20 základních zásad a práv pro spravedlivý trh práce a systémy sociálního zabezpečení v dnešní Evropě. Pilíř zahrnuje řadu zásad, které mají dopad na mládež, jako je přístup k sociální ochraně, právo na kvalitní vzdělání podporující začlenění a přiměřenou minimální mzdu.

Pilíř představuje krok správným směrem, ale má-li být EU schopna zajistit mladým lidem možnost, jak se uchránit před chudobou a sociálním vyloučením, musí svou pozornost zaměřit na následující požadavky:

Potřebujeme inkluzivnější systémy vzdělávání. Systémy školství v Evropě často nepočítají s mladými lidmi ze zranitelných skupin (jako jsou například mladí Romové, mladí lidé s tělesným postižením, mladí uprchlíci atd.). Sociální Evropa se nemůže stát skutečností, pokud se nám nepodaří zajistit, aby každý měl bez ohledu na prostředí, z něhož pochází, přístup ke svobodnému vzdělání zaměřenému na potřeby žáka, které mladé lidi připraví takovým způsobem, aby byli schopni vystupovat jako aktivní občané a držitelé práv. S tím rovněž souvisí potřeba investovat více do neformálního vzdělávání a lépe tento druh vzdělávání uznávat, což by se mělo vztahovat i na jeho poskytovatele – mezi něž patří i organizace mládeže –, kteří prokazatelně osvědčili svou schopnost oslovit mladé lidi, kteří by si formální vzdělání nevybrali.

Potřebujeme více kvalitních možností odborné přípravy. Na úrovni členských států by se mělo více pracovat na tom, aby byly přijaty a zavedeny právní předpisy, které upraví podmínky pracovních stáží a učňovské praxe, a to v souladu se zásadami Evropské charty o pracovních stážích a učňovské praxi, která vznikla v rámci Evropského fóra mládeže. Byly by tak zajištěny rovné příležitosti v oblasti odborné přípravy, které by splňovaly určité normy kvality, a které by se tudíž mohly stát smysluplnou přípravou otevírající cestu k získání zaměstnání.

Musíme investovat do toho, aby se mladí lidé byli schopni osamostatnit a vést nezávislý život. To znamená, že klíčovou politickou prioritou by se mělo stát dostupné bydlení a včasná intervence u osob, kterým hrozí ztráta přístřeží; všeobecný bezplatný přístup ke kvalitní zdravotní péči bez ohledu na pohlavní orientaci, původ, vzdělání, zaměstnanost či trvalé bydliště.

Musíme se lépe přizpůsobit měnícímu se charakteru práce. Mladí lidé jsou stále častěji nuceni vykonávat zaměstnání za nestandardních podmínek, jako jsou smlouvy na nulový počet hodin, nedobrovolná práce na částečný úvazek a falešná samostatná výdělečná činnost. To se pak nepříznivě projevuje na jejich možnosti uplatňovat základní pracovní práva, jako je nemocenská či placená dovolená. Je proto nutné novelizovat pracovní právní předpisy, aby reagovaly na nově vznikající problémy, které s sebou nové formy práce přinášejí.

Musíme zajistit lepší přístup k sociální ochraně. Zajištění lepšího přístupu k sociální ochraně je klíčem k omezení chudoby mladých lidí. Systémy sociálního zabezpečení často neodrážejí reálné podmínky na trhu práce, s

nimiž se mladí lidé setkávají, takže přístup k sociální ochraně bývá často podmíněn tím, že člověk má nějakou zaměstnaneckou historii nebo status zaměstnance. K sociální ochraně musí mít přístup i mladí lidé, a je proto nezbytné zohledňovat druh práce, kterou mladí lidé vykonávají, jako jsou pracovní stáže, učňovské praxe a neplacená práce.

Musíme zrušit pravidla pro zvláštní minimální mzdy pro mladé lidi. Minimální mzdy pro mladé lidi jsou diskriminační a v rozporu se zásadou stejné odměny za stejnou práci. EU by měla vydat doporučení, které by stanovilo určitou přiměřenou výši minimální mzdy, a měla by členské státy vyzvat k tomu, aby zvláštní minimální mzdy pro mladé lidi zrušily.

Musíme mladé lidi zapojit do boje proti hospodářskému a sociálnímu vyloučení. Mládežnické organizace a struktury mají dobré předpoklady pro to, aby rozuměly potřebám mladých lidí, a mají zkušenost s oslovováním zranitelných skupin. Investice do mládežnických organizací a jejich aktivní zapojení do přípravy, provádění, sledování a hodnocení politik a programů, které mají dopady na mládež, má zásadní význam pro zajištění co největší účinnosti těchto politik.

Nic z toho však není dosažitelné bez toho, aby zároveň s příslušnými politickými návrhy nebyla poskytována i přiměřená finanční podpora, a to jak na úrovni členských států, tak i na úrovni EU. Příští rozpočet EU je důležitou příležitostí umožňující dokázat, že mladí lidé jsou v rámci

politické agendy určitou prioritou, a zajistit odpovídající investice do politik a programů, jejichž cílem je pomoci mladým lidem z chudoby a sociálního vyloučení. Financování se musí řídit jasně vymezenou strategií, aby přispívalo k provádění pilíře sociálních práv, a je důležité, aby se ohled na potřeby mládeže promítal do všech tematických priorit.

Nerovnost vzrůstající po letech úsporných opatření má pro EU závažné důsledky. Narušuje naši sociální soudržnost, podřívá důvěru v politické instituce a zklamané lidi vede k populismu a extremismu. Evropská mládež se hlásí o svůj spravedlivý podíl. Je na čase vybudovat sociální Evropu a investovat do mladých lidí.

3. ODDĚLENĚ A SPOLEČNĚ: Jak vytvořit silnější Evropu

Naše generace je utvářena životem v Evropské unii a všemi jejími klady i zápory. Většina evropských mladých lidí už ani život v době, kdy tu EU nebyla, nepamatuje.

Přesto je v Evropě značný počet mladých lidí podporující strany a hnutí, jež chtějí evropskou integraci zvrátit. Až příliš často považujeme za samozřejmé, čeho EU v minulých desetiletích dosáhla. A to se týká všech generací.

Mnozí mladí lidé však nevědí, jaký je rozdíl mezi evropskou a neevropskou společností, protože to neměli možnost zažít. Vlády některých členských států navíc EU často používají jako štít, který jim slouží k tomu, aby kontroverzní problémy, které rozdělují společnost, hodily na ramena EU. Tato neustálá hra na hledání viníka pak vytváří negativní obraz EU, zčásti právě v jejích vlastních členských státech.

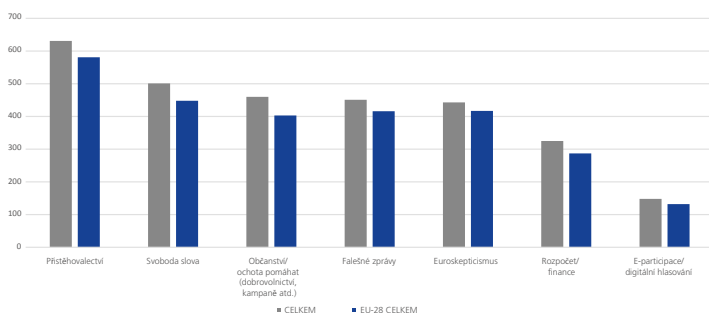
Nedostatečná schopnost prosazovat se a hájit své názory, kterou EU a její členské státy projevují, je důkazem toho, že toto uskupení má značné potíže s hledáním vlastních řešení problémů a situací, s nimiž se evropský projekt v posledních letech potýká.

Musíme připustit, že EU má určité nedostatky. Nemá jednotné sociální zabezpečení, které by bylo přístupné všem evropským občanům, a nedaří se jí nastolit rovnost mezi občany bez ohledu na jejich státní příslušnost. Přesto nemůže popřít přínosy, které vytvořila: mír, vzájemné porozumění, bohatství a příležitost poznávat evropský kontinent a jeho různé kultury.

EU dala Evropanům tolik, že si lze jen těžko představit ztrátu, kterou by znamenal konec její existence. Musíme spojovat lidi napříč hranicemi a věkovými skupinami a podporovat větší pocit sounáležitosti a neživit v sobě to, co nás může rozdělovat.

ODDĚLENĚ A SPOLEČNĚ – NEJVĚTŠÍ PROBLÉMY MLADÝCH EVROPANŮ

BUDOUCNOST EVROPY

Brexit se stal jedním z nejkontroverznějších témat, a to nejen na Evropském setkání mládeže, ale v celé Evropské unii. Názory na toto téma se různí: někteří se domnívají, že EU posílí, jiní se bojí, že ji zničí.

Brexit ukázal i jiným členským státům, že nebezpečí nástupu populismu na základě vítězství ve volbách je reálné. Tato realita by lidem měla otevřít oči, aby si uvědomili, jaké hrozby s sebou populismus nese, a přimět je k tomu, aby proti němu začali bojovat. Opačným závěrem by bylo to, že brexit může dodat kuráž dalším „exitovým“ hnutím. Případný úspěch Spojeného království a jeho politiky ve vztahu k uprchlíkům by mohl podporu tohoto názoru ještě posílit a to by mohlo mít na EU velmi negativní dopad, který by mohl vést až k jejímu strukturálnímu rozpadu.

Budoucnost Evropy však nesouvisí jen s otázkou odcházení jejich členských států. Před neméně důležité nás stávají i vztahy s Tureckem a dalšími zeměmi, které by se mohly stát novými členy EU. Probíhající jednání s těmito zeměmi, které nedodrží základní lidská práva, mají za následek pokles věrohodnosti a důvěry.

V posledních letech považovala EU v důsledku různých vnějších problémů, které ji ohrožovaly, za nezbytné uzavřít spolenectví a vytvářet svazky se zeměmi, které vždy nerespektují tytéž zásady.

Je třeba vypracovat nové a spravedlivější smlouvy; pobrexitové vztahy se Spojeným královstvím musejí být co nejvýhodnější pro obě strany a vztahy s Tureckem je třeba posílovat, aby si Evropa zajistila nové a silné svazky v zahraničí.

Budoucnost Evropy je v našich rukou a mladí lidé dali jasně najevo, že chtějí Unii, která bude silnější, zásadovější a spravedlivější.

41. MUSÍME ZAJISTIT MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ VE SPOJENÉM KRÁLOVSTVÍ PO BREXITU

Sorana a Ian

EU a Spojené království by se měly dohodnout na pokračování spolupráce v rámci stávajícího systému vzdělávání a umožnit další fungování programu Erasmus. Britští studenti by tak mohli i nadále studovat v Evropě a naopak. Akademici ve Spojeném království by také měli mít možnost najít v EU práci a spolupracovat se svými zdejšími kolegy.

Jednou z velkých obav mladých lidí je to, že v důsledku brexitu by studenti mohli ztratit možnost studovat ve Spojeném království, protože budou mít vyšší školné a problémy se získáním víza. Mladí lidé se domnívají, že je to problém, který by se měl brát vážně, poněvadž riskujeme, že vytvoříme systém, který nebude prospěšný ani pro jednu stranu.

Spojené království vyjádřilo sice již vůli účastnit se programu Erasmus do roku 2020, kdy už nebude členem EU, ale je třeba učinit ještě další kroky, které zajistí, že tento stav bude dlouhodobý. Mladí lidé z důsledků brexitu obavy a tento druh opatření by v nich tyto obavy mohl rozptýlit.

42. ZAVEDENÍ EVROPSKÉHO DNE UPRCHLÍKŮ

Sérgio

Vyhlášení Evropského dne uprchlíků by bylo důležitým signálem, který by pomohl zajistit otevřenou a poctivou diskusi o tom, co se dnes v Evropě děje kolem žadatelů o azyl a migrace obecně. Musíme tuto věc ukázat v jiném světle. Mohla by nám připomenout, co se tu dělo před vznikem unie, kdy to byli Evropané, kdo utíkali před válkou.

Nedávné změny ukázaly, že v některých případech jsou to xenofobní a rasistické argumenty, které přitahují větší pozornost sdělovacích prostředků a voličů. EU by proto měla udělat něco pozitivního, co umožní tomuto výkladu čelit.

Evropský den uprchlíků by mohl probíhat podobně jako Den Evropy. Orgány EU by ho propagovaly ve všech členských státech a ve spolupráci s místními sdělovacími prostředky by zvyšovaly informovanost formou různých akcí a rozhovorů. Prostřednictvím sítě zástupců v jednotlivých členských státech a s využitím kontaktů v neziskovém sektoru by se EU mohlo reálně podařit oslovit uprchlickou obec a dosáhnout toho, aby se v celé Evropě začalo s větším porozuměním mluvit o tom, co to znamená být uprchlíkem a jak jako společnost můžeme migrační toky zvládat.

43. INVESTOVAT DO ZAHRANIČNÍ POMOCI A VYUŽÍVÁNÍ DIPLOMACIE PRO USMĚŘOVÁNÍ MIGRAČNÍCH TOKŮ

Ruben

Mladí lidé nejsou slepí a vnímají tlaky, které jsou příčinou migrace do EU. Lidská práva a respekt k uprchlíkům jsou zásadním předpokladem řešení nynější krize. Navrhují dvoucestné řešení, které spočívá v tom, že bychom na jedné straně nabízeli humanitární pomoc v uprchlických táborech na území EU i za jejími hranici a zároveň s tím bychom na druhé straně poskytovali zahraniční pomoc organizacím, které pomáhají v zemích původu.

Situace je dnes taková, že uprchlíci jsou nuceni utíkat před občanskými válkami a dalšími zdroji nepokoje, jako jsou sucha a epidemie, a přicházejí do EU hledat přístřeší. Ale ani v uprchlických táborech nejsou vždy v bezpečí. Musíme proto naše prostředky nasměřovat tak, aby pomáhaly uprchlíkům v EU zajistit bezpečné a přijatelné ubytování.

To ovšem neznamená, že bychom tím měli problém vyřešen. Měli bychom zvážit i to, že bychom poskytovali prostředky, které by pomohly zabezpečit provoz uprchlických táborů na periferii Evropy, a hledat v rámci diplomacie a zahraniční pomoci řešení, která by umožnila odstranit především samy hybné příčiny této nelegální migrace.

45. VYTVOŘIT DOBROVOLNÝ SYSTÉM VYTVÁŘENÍ VAZEB MEZI MIGRANTY A EVROPANY

Joao

Můj návrh je ten, že by měl vzniknout systém, který by jednotlivým Evropanům umožňoval navázat dobrovolný vztah s migranty a pomáhat jim se začleněním do zdejší společnosti. Příchod do nového prostředí může být obtížný; přátelský postoj by nově přichozím lidem pomohl lépe překonávat byrokratické překážky, takže by nemuseli zatěžovat již tak přetíženou sociální správu.

Budoucnost Evropy se vzhledem k jejím demografickým trendům bez imigrace neobejde: zvyšující se podíl starší populace a nízká porodnost. V souvislosti s tím je nezbytné, abychom lidem, kteří k nám přicházejí, pomohli, aby se tu cítili vítáni a stali se součástí naší společnosti.

Lze uvažovat o nejrůznějších pobídkách, které by tuto snahu mohly podpořit, ale iniciativa tohoto druhu by se mohla stát stěžejním programem Evropského sboru solidarity, který by se díky ní více zviditelnil a našel širší uplatnění.

44. PODPOROVAT ROZSÁHLEJŠÍ VÝMĚNU MEZI EVROPOU A TURECKEM

Malgorzata a Timon

Zkušenosti, které člověk získá v rámci Evropské dobrovolné služby a Evropského sboru solidarity, mu mohou otevřít oči. Mladí lidé v Turecku se o Evropu zajímají, a pokud jim Evropa vyjde vstříc tím, že jim dá příležitosti, jaké nabízejí například právě tyto programy, může to být pro nás pro všechny z dlouhodobého hlediska prospěšné. Navrhují, abychom podporovali rozsáhlejší výměnu mezi Evropou a Tureckem.

V současné době procházejí politické vztahy mezi Evropskou unií a Tureckem obtížným obdobím. Každodenní život lidí se však tolik nezměnil. Mladí Evropané by měli dostávat příležitosti k tomu, aby přicházeli do styku se svými nejbližšími sousedy a naučili se jim stejně jako oni nám lépe rozumět a aby bojovali proti negativním postojům a proti nedostatku informací o našich kulturách, protože časem by to mohlo napomoci změně k lepšímu.

V Turecku sice v současné době již existují programy Erasmus, ale vzájemné vztahy by bylo možné posilovat i prostřednictvím zvláštních programů studentské výměny, po vzoru turecko-německého výměnného programu pro mládež.³²

46. POSÍLAT OSTRAHU VNĚJŠÍCH HRANIC A SDÍLENÍ ÚDAJŮ

Anssi

Je sice naší povinností poskytnout podporu migrantům, kteří se pokoušejí dostat do Evropy a kteří potřebují naši pomoc, zároveň však musíme myslet na to, že musí existovat fungující systém pro koordinaci této pomoci a dobře zabezpečené vnější hranice, aby byl zajištěn pořádek.

Jednou z hlavních zásad EU je solidarita mezi jejími členy. Na základě solidarity by bylo možné usídlvat migranty tam, kde již žijí někteří jejich rodinní příslušníci, a zabránit tomu, aby i nadále přetrvával nespravedlivý stav, kdy některé země přijímají větší počet uprchlíků nežli jiné. Tento přístup by rovněž umožnil snazší začleňování migrantů do společnosti, přičemž by jim mohlo být poskytováno i příslušné vzdělání a pomoc při hledání práce.

Je jasné, že současný systém dobrovolného přijímání migrantů, jehož se účastní pouze několik členských států, jednoduše nefunguje. Řešení problémů spojených s migrací, který respektuje lidská práva, vyžaduje větší evropskou solidaritu a soudržnost.

ROZHOVOR

Myslíte si, že Evropa se spíš stále víc rozděluje, nebo naopak spojuje?

To je dost obtížná otázka, na kterou nelze odpovědět ano/ne. Brexit demaskoval mýtus o tom, že Evropa tvoří stále jednotnější blok, a přiměl EU k zamyšlení o tom, že pokrok může vést právě tak dopředu jako dozadu. Brexit představuje sice jakési štěpení, ale mohl by se stát i silou, která bude evropské projekty určitým způsobem sjednocovat a která nás může vést k tomu, abychom přemýšleli nad tím, jak nyní lidi spojit dohromady. Hrozba postupného rozpadu Unie je reálná a myslím, že právě díky brexitu si ji můžeme jasněji uvědomit.

Před referendem považovalo velké množství lidí za samozřejmost, že Británie je součástí EU, včetně lidí, kteří se k EU stavěli skepticky. To, že k brexitu došlo, není sice dobře, ale má to jeden zajímavý a do budoucna možná kladný důsledek: přinutil proevropsky smýšlející lidi, aby se za svou věc v Británii postavili, a spojil je dohromady, aby pod tlakem okolností vyjádřili svůj názor na to, co znamená být Evropanem.

Olivia Elder,

studentka doktorandského programu na Univerzitě v Cambridge

EVROPSKÉ VOLBY 2019: VOLEBNÍ ÚČAST A PREFERENCE MLADÝCH LIDÍ

Evropské volby v roce 2019 budou rozhodujícím momentem v nejnovější historii EU. Podíváme-li se na čísla, vidíme, že došlo k prudkému poklesu volební účasti.³³

Tento trend je třeba zvrátit. Svou neúčastí ve volbách dávají lidé najevo nezáměrem o evropskou politiku, což podkopává demokratickou autoritu celého projektu. Především mladí lidé mají stále silnější dojem, že jejich hlas nic neznamená.

Zvýšit volební účast mladých lidí není snadné: mladí lidé musejí mít pocit, že jejich hlas je důležitý a ceněný. Musíme mladé lidi přesvědčit, aby se rozhodli, že v den voleb půjdou volit, a musíme proto odevzdávání volebních hlasů usnadnit a více zpřístupnit. EU si musí přiznat, že její propagace je nedostatečná, a musí proti tomu začít něco dělat.

47. PODNĚCOVAT MLADÉ LIDI KE KANDIDOVÁNÍ VE VOLBÁCH

Tristan

Má-li se EU více omladit a pookřát, měli bychom mladé lidi vybízet k tomu, aby kandidovali ve volbách.

Nízká volební účast je často spíše příznakem nežli příčinou. Někteří poslanci Evropského parlamentu v sobě chovají naději, že budou i po šesté znovu zvoleni, což vytváří obraz zastarávající EU, která ztrácí kontakt se skutečností a která nezastupuje všechny voliče, zvláště pak ne ty mladé.

Lze proti tomu dělat to, že budeme vyzývat politické skupiny, aby si určily kvóty pro mladší kandidáty. Evropský parlament by také mohl zřídit zvláštní výbor, který se bude zaměřovat na mladé občany a na budoucnost EU. Mladí lidé chtějí, aby jim EU ukázala, že se o ně stará.

Tato myšlenka byla vyslovena už během Evropského setkání mládeže v roce 2016, z čehož je zjevné, že mladí ji stále považují za řešení, které by se mělo náležitě zvážit.

49. ZAVÉST KAŽDOROČNÍ VÝMĚNU MEZI PŘEDSTAVITELI EU A MLADÝMI LIDMI V PODOBĚ OTÁZEK A ODPOVĚDÍ

Valerie

Moje myšlenka spočívá v tom, že by se měl podpořit větší zájem mladých lidí o politiku a že by se za tím účelem každoročně uspořádalo setkání s předsedou Evropského parlamentu, Komise a Rady, kteří by odpovídali na položené otázky, a průběh této debaty by bylo možné sledovat v přímém přenosu na různých kanálech sociálních médií, jako je například Facebook Live. Otázky by mohli přicházet od mladých lidí z celé Evropy a zmíněným představitelům EU by je kladla vybraná skupina mladých lidí.

Nedávné slyšení Marka Zuckerberga přitáhlo značnou pozornost Evropského parlamentu jako instituce. Kdyby tyto události měly dobrou propagaci v sociálních médiích, bylo by možné tak možné oslovit nové cílové skupiny. Nezúčastněnost mladých lidí nevyplývá z jejich povahy. Potřebujeme jen dostat příležitosti k tomu, abychom své názory mohli vyjádřit!

Orgány EU by tak o sobě mohly dát více vědět a fungovat přístupnějším způsobem, a zároveň by tím mohly dát najevo, že Evropskou unii zajímá, co jí mladí lidé říkají. Tato akce by se mohla uskutečnit i ve spolupráci s mládežnickými organizacemi, aby bylo zajištěno, že bude organizována jako akce mladých a pro mladé.

48. VYUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH MÉDIÍ K INFORMOVÁNÍ MLADÝCH LIDÍ O HLASOVÁNÍ

Giulia

Moje myšlenka spočívá v tom, že by bylo možné využívat sociální média k informování mladých lidí o tom, proč je důležité chodit k volbám, jak se mohou registrovat a kde mohou volit.

Tradiční formy volební kampaně, jako jsou reklamní poutače nebo televizní a rozhlasové vstupy, se už mezi mladé lidi nedostanou. Z výzkumu, který provedl Institut agentury Reuters pro studium novinářství, vyplývá, že 51 % lidí, kteří mají přístup na internet, používá jako nový zdroj informací sociální média³⁴ a tento zdroj je zase určován specifickou zpětnou vazbou jako svou ozvěnou. Člověk, který se zajímá o politiku, si politických výzev všimne s větší pravděpodobností na svých kanálech sociálních médií.³⁵

Jedním ze způsobů, jak se s touto situací vypořádat, by bylo spuštění jednorázových kampaní v sociálních médiích za využití aplikací, jako je Facebook, Twitter, Instagram a Snapchat. Za tímto účelem by bylo možné oslovit různé politické skupiny, aby využily svých sítí a sdílely v nich společnou zprávu, ve které by zdůraznily důležitost volební účasti mladších generací.

³³ Statista, „Voter turnout in the European Parliament Elections in the European Union (EU) from 1979 to 2014“ (Účast voličů ve volbách do Evropského parlamentu v Evropské unii (EU) v letech 1979–2014),

<https://www.statista.com/statistics/300427/eu-parliament-turnout-for-the-european-elections/> (odkaz ověřen v červnu 2018)

³⁴ Reuters Institute Oxford University, „Digital News Report 2017“ (Zpráva o digitálním zpravodajství za rok 2017), https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web_0.pdf s.10 (odkaz ověřen v červenci 2018)

³⁵ BBC, „Social media 'butstrips TV' as news source for young people“ (Mezi mladými lidmi jsou sociální média oblíbenějším zdrojem zpráv než televize), <https://www.bbc.com/news/uk-36528256> (odkaz ověřen v červenci 2018)

50. STANOVIT JEDNOTNOU VĚKOVOU HRANICI VOLITELNOSTI MLADÝCH LIDÍ

Sam

EU by měla stanovit jednotnou věkovou hranici, po jejímž dosažení by mladí lidé v celé Evropě mohli kandidovat v evropských volbách. Určitý dopad by to mělo i na volby v jednotlivých členských státech, do kterých by tyto změny mohly časem také začít pronikat.

Mladí se o politiku nezajímají zčásti i proto, že v ní jen málokdy vidí své vrstevníky či podobně staré politiky, kteří by byli zvoleni jako jejich zástupci. Jeden problém spočívá v tom, že v EU není jednotně stanovena věková hranice volitelnosti. V některých zemích je možné kandidovat do parlamentu v 18 letech, v jiných až od 24.

Poslanci Evropského parlamentu a orgány EU by měli členské státy vybízet k přijetí nezbytných změn, které by postavení mladých lidí posílily.

³⁶ Rada Evropy, „Report for the Council of Europe E-Voting in the 2005 local elections in Estonia“ (Zpráva Rady Evropy o elektronickém hlasování v estonských volbách do místních zastupitelstev v roce 2005), https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/E-voting/CoE_Studies/FinalReportCOE_EvotingEstonia2005_en.asp (odkaz ověřen v červenci 2018)

³⁷ What Scotland Thinks, „So how many 16 and 17 year olds voted?“ (Kolik lidí ve věku 16 a 17 let přišlo nakonec volit?), <http://blog.whatscotlandthinks.org/2014/12/many-16-17-year-olds-voted/> (odkaz ověřen v červenci 2018)

51. ZAVÉST ELEKTRONICKÉ HLASOVÁNÍ PRO ZVÝŠENÍ VOLEBNÍ ÚČASTI

Richard

V celé EU bychom měli zavést elektronické hlasování, aby volby do Evropského parlamentu byly pro voliče co nejsnazší a nejpřístupnější.

Vysoká míra volební neúčasti je často výrazem rostoucího zklamání voličů z politiky. Voliče mohou odrazovat přeplněné nebo obtížně dostupné hlasovací místnosti: než aby kvůli odevzdání svého hlasu čekali v dlouhých frontách nebo někam daleko cestovali, dají přednost tomu, že k volbám nepůjdou.

Cenné ponaučení si můžeme odnést z Estonska, které je v zavádění informačních technologií a internetu v soukromém i veřejném sektoru na předním místě. Estonsko je dnes v Evropě jedinou zemí, kde je přístup na internet uzákoněn jako sociální právo. Uživatelé internetu tvoří více než 54 % populace a počítač má 34 % domácností, přičemž 82 % domácností je připojeno k internetu.³⁶

Možnosti elektronického hlasování bylo využito v estonských volbách už několikrát a vedlo k mírnému zvýšení volební účasti. Bez ohledu na nejrůznější právní překážky by bylo možné tento přístup uplatňovat i v celoevropském měřítku jako způsob, jak řešit problém volební účasti mladých lidí.

Podobně jako návrh, aby mladí lidé měli větší možnosti kandidovat ve volbách, byla i otázka elektronického hlasování žhavým tématem už v roce 2016, z čehož je zřejmé, že v očích mladých lidí je to důležité řešení, které stojí za vážnější zamyšlení.

52. STANOVIT VĚKOVOU HRANICI PRO ÚČAST V EVROPSKÝCH VOLBÁCH NA 16 LET

Ella

Měli bychom zvážit snížení věkové hranice voličské účasti v evropských volbách na 16 let. Zároveň s tím by se mělo posílit politické vzdělávání ve školách. Kdyby se mladí lidé v rámci výuky dozvěděli, proč jsou volby důležité, a nedlouho poté měli možnost uplatnit své volební právo, mohlo by to volební účast zvýšit.

Příklady toho už existují. V referendu o nezávislosti Skotska, které se konalo v roce 2014, bylo aktivní volební právo jednorázově přiznáno i šestnáctiletým s odůvodněním, že toto hlasování pravděpodobně ovlivní celý zbytek jejich života.

Mladí voliči nezklamali: podle průzkumů se voleb zúčastnilo 75 % lidí ve věku 16 a 17 let, což bylo více než ve skupině voličů ve věku 18–24 let i 25–34 let.³⁷

53. VYUŽÍVAT SPOLEČNOSTÍ A APLIKACÍ PRO ŠÍŘENÍ INFORMACÍ O HLASOVÁNÍ

Kenny

EU by své kampaně měla koordinovat se soukromými společnostmi, aby její politika byla přitažlivější. Například během britských voleb v roce 2017 obsahovala oznámení, která rozesílal Uber, tuto zprávu: „Když jde o věci, které jsou ve vašem životě důležité, nenechte se vozit. Přijďte volit.“³⁸

Mnozí lidé buď nevědí, jakým způsobem volba probíhá, nebo se raději drží od politiky úplně stranou. Když jim z jejich oblíbené aplikace přijde v den voleb stručné připomenutí, může se to na volební účasti projevit.

Evropský parlament má jedinečnou možnost využívat svého dobrého jména a jednat s různými organizacemi o propagaci voleb. Díky podpoře kolaborativního přístupu k volbám by volební akt přestal být jen soukromou záležitostí a získal by opravdový společenský rozměr.

³⁸ Birmingham Live, "Local elections 2018: Uber offering free rides to ensure wheelchair users can vote" (Místní volby 2018: Uber nabízí vozíčkářům bezplatnou dopravu k volebním urnám) <https://www.birminghammail.co.uk/news/midlands-news/local-elections-2018-uber-offering-14604401>
<https://en.annahar.com/article/799240-elections-2018-uber-announces-election-day-promo-code> (odkaz ověřen v červnu 2018)

ROZHOVOR

Co mohou vedoucí političtí představitelé udělat pro to, aby v mladých lidech probudili zájem o volby a povzbudili je k tomu, aby se jich účastnili?

Co se týče konkrétně voleb do Evropského parlamentu, kde bývá volební účast mladých lidí spíše nižší, mám za to, že iniciativa musí přijít od mladých lidí samých. Mnozí mladí lidé se dnes ke stávající politické reprezentaci staví tak, že nebudou poslouchat, co jim z Bruselu říkají. Ve své zemi [Irsko] jsem zažila, jak po zveřejnění výsledků jednoho referenda začalo vznikat ohromné množství sítí, které navzájem spolupracovaly a poskytovaly si podporu a začaly věci měnit. Volební registraci má dnes v Irsku mnohem větší počet lidí než v minulosti, ale ne proto, že jim to řekli jejich rodiče, nýbrž proto, že jim to řekli jejich vrstevníci.

Mám pět dětí a jedna z mých dcer pomohla s registrací mé mladší dceři, dokonce ji vzala přímo na místní policejní stanici, aby jí tam dala razítko – udělala to místo mě. Mladí si pomohli sami. Vlády samozřejmě mohou dělat to, že budou zvyšovat povědomí o volbách do Evropského parlamentu a poukazovat na to, že jsou velmi důležité. Před pár lety nic takového nedělaly a lidé chodili volit jen proto, aby to své vládě spočítali; bylo jim to jedno. V posledních letech se však Evropský parlament stal mnohem mocnější institucí: spolu s členskými státy schvaluje zákony a volí předsedu Evropské komise. Je v něm zastoupena levice, pravice a levý i pravý střed a to je přesně to, co Evropa do budoucna potřebuje. Musí se to říkat lidem, což mohou dělat buď samy vlády, nebo aktéři občanské společnosti, ale myslím, že větší efekt bude mít, když se o to postarají sami mladí lidé a když to budou dělat společně.

Emily O'Reilly,
evropská veřejná ochránkyně práv

ANGAŽOVANOST A OBČANSTVÍ

Hodnoty jsou jedním z hlavních pilířů Evropské unie, protože tvoří pojivo, které sjednocuje všechny evropské občany na celém kontinentu. V úvahu je třeba vzít skutečnost, že EU má mnoho členských zemí, které mají různou kulturu, různý jazyk a různým způsobem prožívaly dějinné události, jako je druhá světová válka. Nyní jako jeden celek vytvářejí evropskou společnost. EU klade ve své Listině základních práv důraz na šest zásad, které musejí ctít a uplatňovat všechny členské státy: respektování lidské důstojnosti, svobody, rovnosti, solidarity, občanských práv a spravedlnosti.

Tyto hodnoty jsou součástí evropské povahy a toho, co znamená být Evropan. Nerespektovat tyto hodnoty je téměř totéž jako opustit zakládající evropské principy.

Poté, co vypukla uprchlická krize, se integrace stala hlavní výzvou, před kterou naše společnost stojí. Toto téma je předmětem zcela protichůdných názorů a rozděluje občany v celé Evropě; mnozí integraci uprchlíků podporují, jiní jsou pro uzavření hranic.

Být evropským občanem znamená být angažován. Co znamená být Evropanem, to může být dost obtížné popsat, ale to první a nejdůležitější je hájit její hodnoty.

54. PROPOJIT Evropu ZA ÚČELEM POSÍLENÍ ÚČASTI S VNITROSTÁTNÍMI PLATFORMAMI

Jan

Politické skupiny v Evropském parlamentu by měly více spolupracovat se svými protějšky v členských státech a synchronizovat své myšlenky. Součástí toho by měli být i lidé z různých společenství, aby se v evropské politice prosadil občanský přístup. Politici by ve svých volebních obvodech měli pořádat různé akce, které by posilovaly vazbu mezi EU a evropskými občany.

Evropská unie musí být schopna lidem vysvětlit, že je pro každého z nich důležitá. Lidé budou brát Unii a její orgány vážně teprve tehdy, když uvidí, že jsou pro ně nějak důležité, a jen tehdy se v tom směru začnou také angažovat. V současné době se zdá, že EU je občanům vzdálená, a mnoho lidí má proto pocit, že neřeší jejich problémy.

Potřebujeme decentralizované skupiny místních stran, které budou politickým skupinám na evropské úrovni zprostředkovat problémy členských států, tak aby tyto skupiny byly schopny připravovat opravdu celoevropskou politiku, která bude tuto názorovou různost respektovat.

55. VYTVOŘIT INICIATIVU EVROPSKÝCH OBČANŮ

Andreas

Lidé mají často pocit, že jejich hlas ve skutečnost nic neznámá. To je jeden z hlavních důvodů toho, že i mladí lidé se k evropským volbám obracejí zády.

Máme-li být proto schopni tento demokratický deficit překonat, musíme vytvořit mechanismy přímé demokracie. Abych byl konkrétnější, měli bychom začít u nějakého již existujícího mechanismu, jako je například evropská občanská iniciativa, a posílit ho tím, že bude v rámci celé EU právně závazný. Dobrým vzorem by mohl být mechanismus švýcarských referend, který představuje podobný proces. Evropský soudní dvůr by měl mít soudní pravomoc k zajištění zákonnosti daného postupu. Pokud jde o základní otázky týkající se EU, musí existovat způsob, jak vyvolat referendum. Od toho by tu byl postup evropské občanské iniciativy.

Pravým významem demokracie je vůle lidu (démós). Domnívám se proto, že budeme-li respektovat vůli lidu, bude i lid respektovat politickou unii. Jedině za těchto podmínek se budou občané Evropské unie skutečně angažovat ve společných záležitostech Evropy.

56. PODPOROVAT KLASICKÉ JAZYKY A EVROPSKOU HISTORII

Andrea

Myslím, že bychom měli podporovat výuku klasických jazyků a dějin, zejména řečtiny a latiny, protože to je způsob, jak najít těsnější spojení s příběhem Evropy.

Často slyšíme o to, co nás jako Evropany spojuje, a jak bychom měli vytvářet evropskou identitu, ale klasické jazyky, které pomáhaly formovat některé důležité hodnoty, k nimž se dnes v Evropě hlásíme, bývají často označovány za jazyky „mrtvé“.

EU by se mohla snažit podporovat mimoškolní výuku těchto jazyků a dějin ve skupinách mladých lidí a případně i formou sponzorských veřejných akcí zaměřených na tato témata, které by mohly vzbudit zájem mladých lidí v celé Evropě.

57. VYTVOŘIT PLATFORMU PRO KVALIFIKOVANÉ UPRCHLÍKY, KTERÍ BY BYLI SCHOPNI VYKONÁVAT PEDAGOGICKÁ POVOLÁNÍ

Guillemette

EU by se měla zasadit o to, aby uprchlíkům s odbornou pedagogickou kvalifikací usnadnila přístup do oblasti vzdělávání, aby byli k dispozici kvalifikovaní jedinci pro práci organizací, které se starají o přicházející uprchlíky.

V současnost již existuje iniciativa Science4refugees (Věda pro uprchlíky), která uprchlíkům s vědeckým vzděláním zprostředkovává kontakt s organizacemi, které potřebují nové zaměstnance. Slouží k tomu portál EURAXEES, který poskytuje informace a asistenční služby pro výzkumné pracovníky, kteří chtějí v Evropě pokračovat ve své profesní dráze.

Tento přístup by se mohl rozšířit i do oblasti vzdělávání, kde by umožnil zaplnit prázdná učitelská či výzkumnická místa ve školách, na univerzitách, a dokonce i v podnikové sféře.

ROZHOVOR

Co jste si z Evropského setkání mládeže odnesla?

CHRISTIANA: Studentům získali díky účasti na Evropském setkání mládeže a vystupování v Evropském parlamentu větší sebedůvěru a hodně jim dalo i to, že se otevřeli druhým a poznali nové lidi z celé Evropy. Pracovali jako jeden tým na tom, co si několik měsíců předtím připravovali. Studenti chtěli dát najevo svoji jednotu, protože jediné tehdy, když budeme jednotní, budeme schopni překonat naše problémy. Průměrný věk studentů je 16 až 17 let. Část své energie předali i lidem, kteří na Evropském setkání mládeže sledovali jejich výkon.

SIMONA: Mohli jsme se podílet na tom, co Evropa dělá, a je důležitá věc. Nejraději jsem chodila do Hemicyklu, setkávala se tak s lidmi z různých zemí a s jejich různou kulturou. Tahle zkušenost ve mně zanechala hluboký dojem a více si teď uvědomuji, co je Evropa.

MARY: Všichni tady na Evropském setkání mládeže mají úžasnou energii. Až se vrátím domů, chci o tom, co jsem tady zažila, vyprávět svým přátelům a chci jim říct, aby na setkání příště taky přijeli. Pochopila jsem tady, že když se sjednotíme, tak může něco krásného dokázat.

MARINOS: Moje účast na Evropském setkání mládeže byla zároveň moje první cesta z Kypru a líbilo se mi to tady od začátku až do konce. Štrasburk je úžasně místo a bylo to celé skvělé, už od chvíle, kdy jsem nastoupil do letadla. Přátelům vyřídím, že být součástí Evropy je úžasně, protože je v ní spousta různých kultur, kuchyní, jazyků a životní stylů. Tahle rozmanitost svědčí o tom, že Evropa má stále naději.

Christiana Petraki,

učitelka na Lyceu a technické škole v Polis Chrysochous na Kypru a její studenti (Simona Borteaová, Mary Fournidouová a Marinós

58. ZAVÉST POLITIKU JAKO SOUČÁST OBČANSKÉ VÝUKY

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Moje myšlenka spočívá v tom, že ve všech školách v celé EU by se mělo zavést politické vzdělávání. Vzdělávání sice nepatří do oblasti působnosti Evropské unie, EU by nicméně měla na členské státy vyvíjet tlak, aby zlepšili úroveň politického vzdělávání. Součástí školních osnov by se mohl stát nový předmět, jehož hlavní součástí by byla politika, ale zahrnoval by i dějiny a práci Evropské unie.

Politické vzdělávání je ve školní výuce značně opomíjenou oblastí; mladí lidé si ze školy odnesou velmi omezené znalosti o politice a systém vzdělávání by to měl napravit, aby studenti dokázali porozumět složitosti Evropské unie a uvědomili si, jak se díky ní zlepšil jejich život.

Za tímto účelem lze vytvářet i partnerství s novinami či jinými sdělovacími prostředky, které by mohly školám nabízejícím politickou výuku umožnit bezplatný přístup k internetové verzi novin.

60. ZALOŽIT INICIATIVU "MOBILNÍCH ŘEDITELŮ"

John

EU by mohla zvážit podporu a koordinaci iniciativy létajících ředitelů, která by vytvářela rámec pro spolupráci ředitelů s orgány státní správy, školami a místními zainteresovanými subjekty v celé EU. Tato iniciativa by přinášela nové myšlenky od nových lidí, protože ředitelé by za tímto účelem pořádali semináře a diskuse u kulatého stolu. Semináře, kterých by se účastnili předáci mládežnických organizací, studenti, vedoucí pracovníci a podnikatelé, by umožňovaly hlubší zamyšlení nad budoucností Evropy. Řízení těchto diskusí by se mohli ujmout poslanci Evropského parlamentu, odborníci nebo tvůrci veřejného mínění z Evropy i za zahraničí.

Létající ředitelé škol by mohli uskutečňovat projekty, které by podle názoru účastníků iniciativy mohly posílit politickou angažovanost. Bylo by například možné formulovat dvacet konkrétních projektů tohoto druhu. Mladí lidé, kteří by se těchto seminářů účastnili, by se pak jako dobrovolníci mohli jeden rok podílet na uskutečňování vybraných projektů. Bylo by tak možné napomoci aktivnímu občanství a zájmu o evropské záležitosti.

59. FINANCOVAT MLÁDEŽNICKÉ IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO OPRAVŮJÍCÍ KE SLEVÁM NA VSTUPNÉM DO KULTURNÍCH ZAŘÍZENÍ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla podpořit režim, v jehož rámci budou moci mladí lidé do 25 let používat kartu na slevy do vybraných kulturních institucí, jako jsou muzea, knihovny a divadla.

Nedávno přijaté rozhodnutí o zavedení bezplatného pasu Interrail pro určitý počet mladých Evropanů, se setvalo s příznivým ohlasem, ale na základě těchto iniciativ by měly vznikat další. Mladí lidé chtějí na svých cestách často vidět různá zajímavá místa, která se ve městech, do nichž přijedou, nacházejí, ale vysoké ceny vstupenek jim v tom mohou zabránit.

Financováním této karty na slevy by EU mladým lidem, kteří chtějí cestovat a poznávat, co jim Evropa může nabídnout, poskytla určitý hmatatelný užitek.

POZNÁMKY Z FÓRA MLÁDEŽE ODDĚLENĚ A SPOLEČNĚ

Debata o budoucnosti Evropy je součástí všech diskusí a většinou se ozývají výzvy, že mladí lidé by se měli stát středem pozornosti našich vedoucích představitelů. Jsou to jen prázdné proklamace, anebo to lze chápat jako projev skutečné snahy přizvat mladé lidi ke společné práci na budoucnosti Evropy? Máme-li vybudovat jednotnější, vzkvétající, demokratičtější a udržitelnější Evropu, jejímž základem budou lidská práva a právní stát, musíme k dialogu a k rozhodování přizvat i mladé lidi a jejich organizace. Evropské fórum mládeže se svou prací snaží zajistit, aby hlas milionů mladých lidí byl slyšet a měl vliv na utváření současné i budoucí podoby Evropy.

Pro budoucnost Evropské unie jsou v současné době určující dva procesy: vystoupení Spojeného království z EU a diskuse o budoucnosti Evropy. Zatím ještě nevíme, co všechno tyto procesy přinesou, ale oba tyto procesy i části, které je tvoří, byly během týdnu mládeže YO!FEST i na Evropském setkání mládeže v roce 2018 předmětem důkladných úvah.

Jejich společným závěrem bylo to, že v obou případech by měli hrát důležitou roli mladí lidé a že by měli mít dostatečný prostor, aby se zapojili. Dlouhodobá kampaň Evropského fóra mládeže, vedená pod heslem #YouthUp Europe (Mladí do Evropy), vyzývá k tomu, aby se v politice počítalo s větší účastí mladých lidí, a zdůrazňuje, že jejich hlas je v obou těchto jednáních důležitý.

V diskusích o brexitu vystupovali mladí lidé už dříve a stále vystupují jako nejvíce proevropská generace. Ani v nejmenším nejsou lhostejní: všemožně se snaží vyjadřovat své názory a zapojují se i do přímých politických akcí, staví se do jejich čela a chodí na demonstrace, které se kvůli této věci svolávají. Je proto jasné, že hlas mladých lidí ze Spojeného království musí být v rámci těchto jednání vyslechnut. Mladí lidé jsou političtí a zajímají se: pouze odmítají struktury, které si sami nevytvořili. Posuzujeme-li tedy angažovanost mladých lidí, musí nás zajímat víc než jen volební účast: problém s nedostatkem angažovanosti mladých lidí je sice reálný, ale týká se vylučně institucionální politiky.

Jak uvedla Britská rada mládeže a Evropské fórum mládeže, postoj mladých lidí je jasný: u jednacího stolu musí být jejich hlas slyšet. Politické, sociální, hospodářské i environmentální důsledky brexitu budou pro mladé lidi pravděpodobně neblahé, a to možná ještě více než pro starší generace. Jak se uvádí v rezoluci Evropského fóra mládeže nazvané „Mladí lidé a brexit“ („Young People and Brexit“) a jak se vyjadřovali i účastníci letošního týdne mládeže YO!FEST a Evropského setkání mládeže, i nadále musí zůstat prioritou takové věci, jako je ochrana práv mladých lidí a jako jsou příležitosti, které mladým lidem nabízí EU, mj. Erasmus. Má-li být tohoto cíle dosaženo, je jasné, že mladí lidé musejí mít při uvedených jednáních důležitou roli.

Účastníci letošního týdne mládeže YO!FEST a Evropského setkání mládeže také zdůrazňovali, že jednou z klíčových oblastí našeho zájmu v rámci jednání o brexitu je ochrana a prosazování lidských práv. Záleží na tom, jakým způsobem Spojené království z EU odejde, protože by se mohlo stát, že Spojené království pak už nebude signatářem Evropské listiny základních práv. Spojené království

zůstane nicméně signatářem Evropské úmluvy o lidských právech a jeho účast na této úmluvě je nutno chránit a případně i rozšířit, tak aby byla ještě více posílena ochrana práv mladých lidí, jak se uvádí v „Policy Paper on Equality and Non-Discrimination“ (Politický dokument k otázce rovnosti a vyloučení diskriminace), který vydalo Evropské fórum mládeže, a jak opakovaně zdůraznili i účastníci letošního týdne mládeže YO!FEST a Evropského setkání mládeže. To je druhá klíčová oblast, která bude pro mladé lidi prioritou na jednáních o brexitu.

Druhým ze zmiňovaných procesů je samozřejmě diskuse o budoucnosti Evropy. V diskusích o brexitu je hlas mladých lidí zcela zásadní, ale diskuse o budoucnosti Evropy velice úzce souvisí s vlastní podstatou demokratické účasti a toho, jak by Evropská unie měla do své architektury začleňovat její nové formy.

Ústředním tématem této diskuse je demokracie. Demokracie pochopitelně nemůže existovat bez dostatečně široké účasti všech částí společnosti. Zvláště pak v dnešní době chápou mladí lidé politickou účast v širším smyslu: není to podle nich jen účast ve volbách, nýbrž zahrnuje i mnoho dalších forem účasti, jako jsou protesty a ankety: měnící se formy demokracie. Platí to především pro současnou generaci mladých lidí: Pokud to nepochopíme a nezačneme jejich odlišné metody a přesvědčení zohledňovat, hrozí, že se politické instituce budou mladým lidem stále více vzdalovat a že začnou ztrácet krok s dobou. Diskuse o budoucnosti Evropy na to musí reagovat tím, že povede k zamyšlení nad tím, jak by bylo možné propast mezi mladými lidmi a politickými institucemi přemostit a jak zajistit, aby jejich tvořivost a potenciál mohly přispívat k procesům rozhodování.

Mnohé z myšlenek vyslovených během letošního týdne mládeže YO!FEST a Evropského

setkání mládeže na tyto otázky odpovídají. Účastníci navrhli snížit věkovou hranici pro nabytí práva volit na 16 let, což je návrh, s nímž Evropské fórum mládeže přišlo už v roce 2006. Snížení této hranice na 16 let má jednoznačně kladný dopad na angažovat a politické znalosti mladých lidí. Mnohé země se touto cestou již vydaly, například Rakousko, Malta nebo Estonsko. Evropský parlament na tento požadavek odpověděl v roce 2015 výzvou ke snížení věkové hranice pro nabytí práva volit ve vnitrostátních volbách na 16 let.

Studie ukazují, že mladí lidé, kteří se jako voliči začnou demokratického a občanského života účastnit dříve, jsou angažovanější i v pozdějších letech svého života. Jako návrh, který tuto myšlenku doplňuje, hájí Evropské fórum mládeže a účastníci letošního týdnu mládeže YO!FEST a Evropského setkání mládeže také to, aby ve všech školách byla zavedena občanská nauka, tak aby mladí voliči měli ve chvíli, kdy budou do volebních urn vřazovat své hlasy, potřebné znalosti. Ve spojení s uceleně pojatým občanským vzděláváním umožní snížení věkové hranice pro nabytí práva volit mnohem snadnější vytváření voličského habitusu u mladých lidí, se kterým se začne ještě v době, kdy chodí do školy a mnohdy ještě žijí se svými rodiči, a výrazně zvýší jejich volební účast i po celý jejich další život. Bez tohoto vzdělání by šli mladí lidé ve věku 16 a 17 let v příštích místních, celostátních nebo evropských volbách k volebním urnám bez jakékoli předchozí znalosti volebního systému a způsobu, jakým funguje. Pro posílení

demokracie je tedy nezbytné, aby nižší věková hranice pro nabytí práva volit na 16 let a občanské vzdělávání byly zaváděny společně.

Tyto návrhy řešení demokratických deficitů a důsledků, které tyto deficity mají pro mladé lidi v souvislosti s brexitem a jednáním o budoucnosti Evropy, nejsou jediné. V rámci debat, které se uskutečnily během letošního týdne mládeže YO!FEST a Evropského setkání mládeže, ale i v rámci širší kampaně #YouthUp jsou navrhovány konkrétní a účinné změny, které mohou mladé lidi přitáhnout zpět k volbám; měly by se stát jedním z ústředních témat diskusí, které budou probíhat v příštím roce během kampaně před evropskými volbami. Úkolem těch, kdo rozhodují, a vedoucích politických představitelů je naslouchat, zvat k účasti a být přístupný větším a rozsáhlejším změnám, protože jediné tak bude možné zvrátit trend vzdalování politických institucí od mladých lidí.

4. BEZPEČNĚ A NEBEZPEČNĚ: Jak přežít bouřlivou dobu

Mír a bezpečnost má v Evropě své historické konotace: závody ve zbrojení; konflikty; mír udržovaný strachem; stabilita dosahovaná mocenskými prostředky. V současné době je mír a bezpečnost výsledkem diplomatických jednání, dodržování mezinárodního práva a respektování listiny lidských práv. Je však dnešní společné pojetí bezpečnosti připraveno na nová nebezpečí, která se začínají objevovat na obzoru? Jsme na základě svých přístupů k bezpečnosti schopni zvládat současné hrozby?

Má-li být zajištěno, aby bezpečnostní politiky byla schopna účinným způsobem reagovat na technologické a sociologické změny, musí být v rámci diskusí na toto téma poskytnut prostor, který umožní smysluplnou účast zástupcům různých částí společnosti a odborníkům z nejrůznějších oborů. Vzhledem k tomu, že mladí lidé tvoří demografickou skupinu, která má na budoucnosti největší zájem a zároveň má k tomuto politickému procesu obtížný přístup, musí být ve své snaze získat přístup k platformě, kde se tyto zásadní diskuse povedou, podporováni. Letošní ročník Evropského setkání mládeže lze chápat jako určitý začátek. Mladí lidé touží po míru a bezpečnosti.

Nemusí mít sice nutně jednomyslný názor, ale společná témata se ukázala jasně: účastníci trápil omezený přístup mladých lidí k politickému procesu a stavěli se na podporu hnutí usilujících o reformu, mír a bezpečnost. Tato nespokojenost pak souvisí i se zranitelností a častým vykořisťováním mladých lidí a s vědomím, že více než 600 000 000 lidí na celém světě žije v oblastech ozbrojených střetů a nestability.

Společným tónem všech těchto hlasů byl jasný požadavek posílení postavení mladých lidí jako demokratické síly, která se chce aktivně podílet na budování míru a bránit marginalizaci, extrémismu a násilným konfliktům.

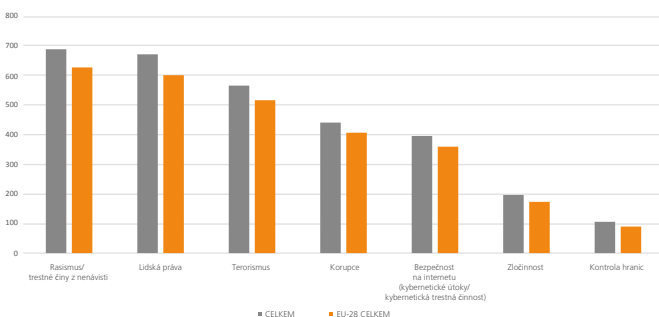
Účastníci pocházeli z různého prostředí, a proto byly různé i pohledy na téma bezpečnosti a jejího ohrožení, které se na tomto setkání objevily. Navzdory rozdílným stanoviskům však mladí lidé mají společné obavy a diskuse vedly často ke společným návrhům řešení, na nichž se účastníci shodli. Tyto pohledy a myšlenky tvoří základ, o který se v těchto bouřlivých dobách můžeme opřít, pokud jde o naše další kroky.

Přesto nesmíme zapomenout, že právě v této oblasti je nutno brát vážně i hlasy, které na Evropském setkání mládeže slyšet nebyly, a uvědomovat si výsadu poměrné bezpečnosti, díky níž se jeho účastníci mohli této akci zúčastnit a vyjádřit svůj názor v rámci této zprávy. Lze jen litovat, že nebyl dostatečně zastoupen globální i regionální pohled ze států mimo EU. Cesta k míru a bezpečnosti se ovšem neobejde bez účasti aktérů ze všech světadílů, kteří mají odlišné zkušenosti, protože bezpečnost je záležitostí celého světa. Z tohoto důvodu se toto téma do značné míry soustředilo na úsilí nadnárodních a mezinárodních organizací rozvíjet spolupráci v oblasti budování míru a bezpečnosti, konkrétně pak na úlohu EU v rámci těchto procesů.

Instagram: @AndyHendrata

BEZPEČNĚ A NEBEZPEČNĚ – NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PROBLÉMY MLADÝCH EVROPANŮ

LIDSKÁ PRÁVA A PRÁVNÍ STÁT

Smlouvy a zákony chránící lidská práva jsou jako záruky mírového a bezpečného života společnosti všude na celém světě synonymem bezpečnosti a lidského rozvoje. Usilování o mír a bezpečnost musí být spojeno s vědomím prvořadého významu zachování respektu k těmto právům v podobě dodržování platných chart, jejichž účelem je tato práva hájit.

Jedním ze způsobů, jako toho dosáhnout, je pohlížet na různá ohrožení bezpečnosti optikou práv, jež jsou v důsledku těchto ohrožení porušována. Tento přístup umožňuje odhalit selhání státu a osoby odpovědné za rozhodování vede k tomu, aby právo na bezpečnost chápali jako nejvyšší prioritu. Bezpečnost nelze chápat odtržené od myšlenky lidských práv; přístup založený na dodržování práv zaručuje způsob zajišťování bezpečnosti a je založen na dodržování lidských práv.

Východiskem těchto diskusí jsou právní závazky vůči těm, jejichž bezpečnost a ochrana jsou ohroženy. V souvislosti s jejich naplněním se toto dílčí téma musí věnovat kritice právního státu a jeho součástí je i prověření současné bezpečnostní politiky. Uvedené myšlenky obsahují i návrhy, jak se právní stát může stát nástrojem vybudování společnosti žijící v míru a bezpečí.

61. ZAČÍT UPLATŇOVAT JAKO PRVNÍ REZOLUCI RADY BEZPEČNOSTI OSN Č. 2250

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2250 je první rezolucí, která se zabývá úlohou mladých lidí ve společnosti a chápe mladé lidi a organizace mládeže jako důležité partnery v úsilí o předcházení konfliktům a násilného extremismu. Tato směrnice jako první uznává souvislost mezi mládeží, mírem a bezpečností a vyzývá k tomu, aby se mládež stala vůdčí silou při řešení konfliktů a v úsilí o budování míru. Musíme se postarat o to, aby tato rezoluce během prováděcí fáze na něčem neztroskotala. Mladí lidé proto vyzývají Evropskou unii, aby se v souvislosti s prováděním rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2250 chopila iniciativy.

Musejí být vytvořeny národní prováděcí plány, které umožní funkční začlenění tohoto rámce do právního řádu členských států, a k jeho zakotvení by pak mělo dojít ve spolupráci se zainteresovanými subjekty na všech úrovních. Země EU by měly vytvořit společný rámec pro sledování a hodnocení provádění této rezoluce za použití vnitřních unijních ukazatelů pro podávání zpráv a vnitřních monitorovacích mechanismů. Tato rezoluce by měla vést členské státy Rady Evropy k takové míře spolupráce, jaké jsou, jak se ukázalo, schopny.

Při provádění rezoluce musí být zajištěna součinnost různých ministerstev a spolupráce na regionální a místní úrovni. Tento přístup musí vytvořit příznivé podmínky pro společné úsilí organizací občanské společnosti a státu a zajistit smysluplné zapojení občanské společnosti. Mají-li se organizace mládeže tohoto procesu účastnit jako rovnocenní partnery a přispět k němu svými specifickými schopnostmi, budou k tomu ze strany Evropské unie potřebovat finanční prostředky a podporu, které jim umožní naplnit kapacity, jež jsou pro práci v tomto rámci potřebné.

62. PROSAZOVAT LIDSKÁ PRÁVA JAKO PRIORITY V OBCHODNÍCH DOHODÁCH

Joanna

EU musí v souvislosti se svou účastí na mezinárodních investicích a uzavíráním obchodních dohod začít prosazovat dodržování lidských práv jako jednu z hlavních podmínek.

Podle mezinárodního práva je za ochranu lidských práv odpovědný v první řadě stát. V demokratických společnostech je veškerý výkon veřejných pravomocí podmíněn respektováním základních práv občanů. Reakce na porušování lidských práv však postrádají potřebnou účinnost. Velmi jasně je to vidět v případech právních mechanismů vytvořených pro státní investory.

Evropa odpovídá na tlaky občanské společnosti a posouvá se směrem k mnohostrannému systému soudů pro investice. V souvislosti s tímto novým systémem však vznikají některé dosud nezodpovězené otázky. Bude tento systém umožňovat pouze to, aby investor podal žalobu na stát, aniž by připouštěl, aby třetí strana žalovala investora? Bude v rámci tohoto systému možné také donutit podniky k dodržování lidských práv a plnění povinnosti v oblasti ochrany životního prostředí?

Chceme, aby mnohostranný systém soudů pro investice neodrazoval od investování v EU. EU by v tomto smyslu měla být nestranná a spravedlivá, při sjednávání těchto dohod by však měla rovněž hájit lidská práva.

EU musí v souvislosti se svou účastí na mezinárodních investicích a uzavíráním obchodních dohod začít prosazovat dodržování lidských práv jako jednu z hlavních podmínek.

Podle mezinárodního práva je za ochranu lidských práv odpovědný v první řadě stát. V demokratických společnostech je veškerý výkon veřejných pravomocí podmíněn respektováním základních práv občanů. Z různých důvodů se však stává, že vnitrostátní soudy jsou při řešení případů zneužívání lidských práv efektivní, nepředvídatelné a nejisté. Velmi jasně je to vidět v případech právních mechanismů vytvořených státními investory a pro jejich účely. Evropa odpověděla na tlaky občanské společnosti a posouvá se směrem k mnohostrannému systému soudů pro investice. EU musí zajistit, že tento nový soud bude chránit vlastnická práva investorů účelným a nestranným způsobem. Stále jsou tu však nezodpovězené otázky. Bude tento systém umožňovat pouze to, aby investor podal žalobu na stát, aniž by připouštěl, aby třetí strana žalovala investora? Bude v rámci tohoto systému možné také donutit podniky k dodržování lidských práv a plnění povinnosti v oblasti ochrany životního prostředí?

Chceme, aby tento soud neodrazoval od investování v EU. EU by měla být v tomto smyslu neutrální a spravedlivá, ale měla by se rovněž řídit zákonem, který ukládá povinnost chránit jak investory, tak veřejný zájem.

63. PŘESUNOUT SOUDNICTVÍ NA EVROPSKOU ÚROVEŇ

Nikolaus

Měli bychom uvažovat o možnosti uzavření nové smlouvy, která rozšíří pravomoc EU takovým způsobem, aby se hranice jejich členských států nestávaly překážkou v boji proti trestné činnosti. Prvním krokem by byla integrace systémů soudnictví všech členských států, aby vznikla jedna zastřešující jurisdikce na úrovni EU. Jakýmsi začátkem je nedávná reforma úřadu evropského veřejného žalobce, ale je třeba jít dál.

Tato nová smlouva by rovněž přisoudila více pravomocí evropské službě pro vnější činnost, které by jí umožnily trvat na provedení rozhodnutí, která přijímá. V současnosti je ESVČ diplomatickou službou EU a jejím ministerstvem zahraničí a obrany. Bude-li mít ESVČ více pravomocí a bude se více angažovat ve spolupráci mezi ministerstvy zahraniční věci všech zemí, mohla by se EU stát na mezinárodní scéně legitimnějším aktérem.

65. VYUŽÍVAT SOCIÁLNÍ MÉDIA JAKO VEŘEJNÝ NÁSTROJ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Řešením, které by umožnilo účinným způsobem bojovat proti narušování soukromí, zneužívání údajů a podryvání demokratického procesu, by bylo odebrat nástroje, jako jsou sociální média, soukromým organizacím, které je používají za účelem vytváření zisku, a vložit je do rukou objektivního a zodpovědného komunitního vlastnictví.

Když je dnes člověk mladý, může vzhledem k sociálním, profesním a praktickým výhodám, která přinášejí sociální média, jen těžko existovat bez toho, aby těchto médií nějakým způsobem nevyužíval. Jiné životně důležité služby jako elektřina, plyn nebo internet jsou kvůli tomu, že je společnost nezbytně potřebuje, předmětem regulace. Z tohoto důvodu by domény sociálních médií měly být kontrolovány a regulovány jako veřejné služby, a to víceméně stejným způsobem, jako elektrické spotřebiče a telefony.

Ukázalo se, že korporace, které za platformami sociálních médií stojí, se nejsou ochotny přizpůsobit a nejsou ochotny ani k vlastní seberegulaci. Sociální média sice nejsou na rozdíl od tradičních veřejných statků, jako je elektřina, voda a zemní plyn, nutná k přežití, žijeme nicméně ve stále propojenějším světě a životy mladých lidí jsou na těchto platformách často velmi závislé.

64. BOJOVAT PROTI VYLOUČENÍ, A ZASTAVIT TAK ŠÍŘENÍ EXTREMISMU

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla přijmout opatření, která zamezí vyloučení a napomohou integraci, aby se lidé nepřikláněli k extremistickým myšlenkám. Extremismus proniká do různých společenství, přistěhovalci jsou pouze jedním z nich, a živnou půdu nachází často mezi lidmi, kteří jsou tím či oním způsobem vyloučení ze společnosti a jejichž situaci dokážou extremistické skupiny zneužít.

Finanční podpora sociálních skupin, které zahrnují příslušníky různých společenství, a bezplatné vzdělání v podobě jazykových kursů atd. by jednotlivcům, kteří by jinak mohli mít pocit, že jsou vyloučení ze společnosti, umožnily začít komunikovat s druhými lidmi. Přispělo by to ke vzájemnému porozumění a respektování odlišných úhlů pohledu a také k většímu pocitu sounáležitosti.

Domníváme se, že zcela zásadní je zajistit, aby integrace přistěhovalců zůstala i v době rozpočtových omezení prioritou, protože její dlouhodobé přínosy jsou natolik důležité, že je nelze opomíjet.

66. PODPOROVAT VĚTŠÍ VOJENSKOU SPOLUPRÁCI

Michel

EU by měla uvažovat o zřízení jakési evropské rady bezpečnosti, která by byla složena z evropských ministrů obrany a v její pravomoci by bylo schvalovat nasazení celoevropských ozbrojených sil.

Evropská služba pro vnější činnost je pro EU institucí zajišťující diplomatické služby, což jí umožňuje napomáhat činnosti vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. EU však nemá žádnou společnou zahraniční bezpečnostní politiku.

Zmíněná rada bezpečnosti by koordinovala jednotlivé zahraniční politiky EU, ale kromě toho by se také starala o zlepšování dialogu mezi EU a dalšími světovými mocnostmi, a usnadňovala tak jejich vzájemné jednání. Posílilo by se tím postavení EU jako jednotného aktéra v této doposud opomíjené oblasti, protože k něčemu takovému může dojít jen za předpokladu lepší formální koordinace.

67. VYTVOŘIT PRO UPRCHLÍKY HUMANITÁRNÍ KORIDORY

Hannah

Inkluze a integrace mají pro vytváření občanské společnosti zásadní význam. Oba tyto pojmy začaly být v posledních letech, kdy do evropských zemí začalo přicházet velké množství žadatelů o azyl, ještě důležitější. Klíčovou součástí této diskuse je otázka, jak financovat programy a podporu pro přicházející uprchlíky.

Humanitární koridory může koordinovat občanská společnost a státem podporovaná komunita na základě podpůrné integrační sítě pro migranty přicházející do EU. Součástí toho by mohla být spolupráce nevládních organizací s místními charitami a komunitními skupinami, které by se společně staraly o zranitelné uprchlíky. Tyto skupiny by pak mohly žadatelům o azyl a zranitelným uprchlíkům pomáhat s jejich integrací do místního společenství.

Tento projekt lze přizpůsobit i podmínkám v jiných zemích, protože je založen na partnerství soukromých organizací občanské společnosti a orgány veřejné správy členských států. Úloha EU by mohla spočívat v tom, že by v rámci celé Evropy vyhledávala organizace občanské společnosti, které by se toho chtěly účastnit, a v tom, že by vybízela členské státy k vytváření dalších takových koridorů a ke sdílení osvědčených postupů.

ROZHOVOR

MLÁDEŽ, KTERÁ ŽIJE V EVROPSKÉ UNII, NEZAŽILA ŽÁDNÉ VYHROCENÉ KONFLIKTY ANI PORUŠOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV. CO BYSTE CHĚLA VZKÁZAT MLADÝM LIDEM V EVROPĚ, KTERÍ MAJÍ SILNOU DEMOKRACII A POVAŽUJÍ JI ZA SAMOZŘEJMOST?

Mají štěstí, že nemusejí procházet tím, co musejí prožívat lidé v mé zemi. Lidská práva a demokracie jsou životně důležité a mladí lidé by měli dělat vše pro to, aby ji zlepšili. A to se netýká jen evropské problematiky. Platí to pro celý svět. Mladí lidé se někdy snadno nechají pobláznit extrémismem a to je pro naši budoucnost největší nebezpečí. Místo toho, aby se přidávali na stranu násilí, by se měli zabývat lidskými právy a aktivismem. Povědomí o lidských právech a demokracii by se mělo mezi mladými lidmi šířit prostřednictvím vzdělávání. Stává se, že z rodiny si mladý člověk neodnese představu o důležitosti svobodných voleb a individuálních i kolektivních lidských právech. Protože je třeba posílit vzdělávání v této oblasti. Demokracie musí zvítězit a jsou to právě mladí lidé, kdo by to měl vědět a bránit ji, aby ji neztratili.

Lamiya Aji Bashar,
laureátka Sacharovovy ceny

VYTVÁŘENÍ PROSTORU PRO OBČANSKOU SPOLEČNOST

Pro evropskou bezpečnost má zásadní význam nezávislá občanská společnost, prostor, kde mohou různé komunity utvářet politiku, aniž by byly ovlivňovány snahou o dosažení komerčního zisku nebo státní mocí. Má-li být občanská společnost schopna čelit nespravedlnostem, které jsou důsledkem zhoršení bezpečnostní situace, musí mít postavení, které jí umožní jednat se státními orgány a politiky na místní, celostátní i celosvětové úrovni.

Nebude-li občanská společnost vzkvétat na všech úrovních, demokracie bude chřadnout a hlasy těch, jimž v účasti na rozhodování brání největší překážky, mohou být opomenuty a menšiny se mohou ocitnout v ohrožení. Proto mladí lidé na Evropském setkání mládeže volali po ochraně rozmanité, silné a nezávislé občanské společnosti – protože má zásadní význam pro bezpečnost a budování míru.

Prostor občanské společnosti se však bohužel zužuje. V posledních letech začalo rychle přituhovat a ve více než stovce zemí na celém světě byly přijaty zákony, které činnost organizací občanské společnosti omezují.

Tato omezení jsou autoritářskou reakcí na demokratické ideály a tomuto celosvětovému trendu je třeba klást v zájmu demokracie odpor a usilovat o jeho zvrácení, aby všichni občané mohli žít v bezpečném prostředí.

Útoky státních režimů proti občanské společnosti jsou stále otevřenější a tvrdší, což je důsledkem slabé mezinárodní reakce na počáteční restriktce. EU se musí nyní postavit do čela těch, kdo podporují růst a angažovanost občanské společnosti.

68. VYTVOŘIT CELOEVROPSKOU DATABÁZI NA PODPORU TRANSPARENTNOSTI

Florin

Evropská unie musí zasadit o vytvoření podmínek, které umožní zvýšit transparentnost a schopnost státu a nadnárodních subjektů zodpovídat se ze svých činů jednotlivcům. Jedním způsobem, jak toho lze dosáhnout, je vytvoření celoevropské databáze na podporu transparentnosti, která by napomohla kvalitní novinářské práci a zesílenému občanskému dohledu. Zároveň s tím by mohl být přijat i právní předpis, který by se vztahoval na všechny členské státy a který by stanovil bezplatný přístup k údajům o vlastnictví pozemků a společností. Napomohlo by to boji proti korupci a populismu.

Transparentnost by se měla stát jedním z hlavních požadavků politiky EU. V některých zemích, jako je například Rumunsko, narazí člověk, který žádá o něco tak základního, jako je získání seznamu společností, které jsou v tomto státě registrovány, na značnou finanční překážku. Pro mnohé lidi, včetně investigativních novinářů, kteří se snaží odhalovat korupci, by taková překážka byla obrovskou zátěží, protože mohou pracovat jen tak, že prověřují jednotlivé případy. Chybí-li transparentnost, vytrácí se i odpovědnost a kvete korupce. Databáze nazvaná ProZorro, která monitoruje veřejné zakázky na Ukrajině a která získala cenu Open Government Partnership, by mohla posloužit jako vzor zmíněné celoevropské databáze.

69. CHRÁNIT OZNAMOVATELE

Coralie

EU by měla vybízet členské státy k tomu, aby na vnitrostátní úrovni přijaly legislativu, která bude chránit oznamovatele před neoprávněnými sankcemi. Mají-li lidé svědčit proti korupci, potřebují právní záruky, aby měli důvěru a jistotu, že se svými informacemi mohou vyjít na světlo. Evropský parlament by měl učinit kroky, aby postavení těchto lidí posílil.

Podle indexu vnímání korupce, každoročního hodnocení zemí, které provádí organizace Transparency International, je zřejmé, že samotná legislativa k potírání korupce nestačí. Máme-li společně umožnit korupci vymýtit, musíme usnadnit vytvoření příznivého prostředí, jehož nezbytnou součástí je svoboda tisku a prostor občanské společnosti.

EU by měla zjednodušit postup, jakým mohou lidé oznamovat svá podezření na korupci, a měla by oznamovatele chránit před odvetou a prostřednictvím donucovacích orgánů se v případech, kdy obdrží věrohodné informace, zasadit o přijetí příslušných opatření. EU by tímto způsobem uznala význam svobodných sdělovacích prostředků a občanské společnosti pro účinné sledování korupce a její vyšetřování.

70. ŠKOLIT POLICII V POTÍRÁNÍ NENÁVISTNĚ MOTIVOVANÝCH TRESTNÝCH ČINŮ NA INTERNETU

Kelly-Ann

Policisté by měli absolvovat školení, které zvýší jejich digitální gramotnost, aby byli schopni poznat zneužívání internetu už v jeho počátečních fázích. Zároveň s tím by se měly realizovat strategie zaměřené na prevenci, v jejichž rámci by se například v právních dokumentech v celé EU doplnila ustanovení o zneužívání internetu a trestné činnosti na internetu.

Problémem, který s sebou nese šířící se digitalizace, je zneužívání internetu a nenávistné výroky mířící proti ženám, především v sociálních médiích a na dalších internetových platformách.

Ženy jsou daleko pravděpodobnějším cílem online zneužívání než muži. EU musí zasáhnout, chopit se iniciativy a usnadnit diskusi o tom, jak proti tomuto jevu bojovat. Digitální gramotnost se musí stát součástí školních osnov, protože vzdělávací platformy hrají významnou roli při zvyšování informovanosti a šíření metod prevence.

Legislativa by měla být věcí jednotlivých členských států, bylo by nicméně možné vypracovat určitý návrh, který by pak členské státy EU mohly podepsat, podobně jako tomu bylo v případě istanbulské úmluvy: Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

72. ONLINE RIGHTS DECLARATION

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Deklarace práv uživatelů internetu by se – podobně jako Deklarace lidských práv – mohla stát určitým návodem k tomu, jak zajistit větší bezpečnost a inkluzivitu internetu.

Internet v současné době představuje pro státní orgány šedou zónu, ve které se hůře prosazují obvyklá pravidla, jimiž se řídí tradičnější druhy sdělovacích prostředků. EU by měla využít svého postavení jako globální bašty liberálních a demokratických práv a zasazovat se o to, aby internet byl spolehlivý a bezpečný. S návrhem deklarace práv uživatelů internetu by EU mohla začít vytvářet spolu se svými spojenci jednotnou frontu a zahájit boj proti kybernetickým útokům a zajistit občanům pohybující se na internetu příslušná práva.

V praxi by to znamenalo mj. vytvoření systému „semaforů“, který by nezávislým analytikům umožňoval hodnotit spolehlivost zdrojů, takže by pak bylo snadnější zjistit, které zprávy jsou nepřesné nebo úplně nepravdivé.

Internet je mocný nástroj, který může mít na společnost příznivé i škodlivé účinky. EU by se měla zasadit za to, aby práva jednotlivců byla respektována.

71. VYTVOŘIT FOND PRO MLADÉ KANDIDÁTY

Hannah

EU by mohla snížit finanční bariéry bránící formální demokratické účasti, na které mnoho mladých lidí na začátku své politické dráhy naráží. Měl by být vytvořen fond pro mladé kandidáty, z něhož by mladým kandidátům mohla být poskytována podpora.

Ve volbách do místních zastupitelstev i v celostátních volbách kandiduje příliš málo mladých lidí. Potřebujeme vzorové příklady mladých politiků, kteří budou zastávat funkce na všech úrovních státní správy a kteří budou pocházet z různého prostředí, budou mít různé zájmy, schopnosti a identity. Politika se jinak jeví jako sféra, která je širší společnosti nepřístupná.

Některé evropské strany mají zástupce, kterým je kolem třiceti let; je zjevné, že v mladých lidech vidí potenciál. Politické strany a EU si musejí uvědomit, že mladé lidi je třeba podporovat v rámci každé evropské strany a že mladým zástupcům, kteří si přejí kandidovat v evropských volbách, je třeba poskytnout finanční podporu.

73. POVINNÉ ŠKOLENÍ V PRVNÍ POMOCI

Christian

Domnívám se, že EU by měla zavést povinný kurs první pomoci, který by se řídil celoevropsky platnou normou a který by mohl tvořit druhou část kursu na řídičský průkaz.

Ve svém povolání řidiče záchranné služby jsem viděl už mnoho případů, kdy lidé stáli kolem něhoho, kdo potřeboval první pomoc, kterou mu nebyli schopni poskytnout. Důvodů je víc, ale kdyby lidé měli znalosti v oblasti poskytování první pomoci, které by byli schopni před příjezdem profesionální zdravotní služby použít, mohli by zmírnit akutnost případu, nebo dokonce zachránit život. Kdyby každý uměl v případě nehody poskytnout první pomoc, bylo by na silnicích i v našich každodenních životních situacích méně neštěstí.

Tohoto cíle by bylo možné dosáhnout založením celoevropského hnutí za podporu kursů první pomoci ve školách. Evropský parlament by mohl vyzvat evropské představitele k tomu, aby se zasadili o začlenění těchto kursů do školních osnov, a mohl by rovněž vypracovat návrh evropské normy poskytování první pomoci.

74. ZAJIŠTĚNÍ TRANSPARENTNOSTI VE SPORTU

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by se snažilo o zvýšení transparentnosti ve sportu, aby nedocházelo ke skandálům. Mohla by za tím účelem pořádat debaty na toto téma a prosazovat přísnější pravidla testování atletů, zvláště pokud se účastní soutěží, které se konají na evropské půdě.

Podstatou sportu je to, že pozvedá ducha a podněcuje přátelství, soutěživost a soudržnost a učí nás hodnotám a etice. Měla by se také zahájit otevřená diskuse, která poukáže na společenské důsledky korupce ve sportu a možnosti, jak se proti tomu postavit.

Bylo by možné zavést soubor evropských pravidel pro všechny sportovní kluby a vytvořit platformu, kde by sportovní příznivci měli možnost hlásit případy korupce, které by pak oficiální orgány nebo novináři mohli dále prošetřovat. EU by měla také zvážit možnost založení zcela nezávislé organizace, jejímiž členy by byli právníci, policejní úředníci a odborníci z řad občanů a která by se specializovala na boj proti korupci ve sportu a obnovení jeho důstojnosti a větší transparentnosti.

ROZHOVOR

Jak důležité je to, že EU uplatňuje v praxi hodnoty demokracie a lidská práva, a jak je to důležité i v širším světovém kontextu? Pociťuje to nějak ve své práci?

Myslím, že ve své každodenní práci dnes můžu říci, že máme v Evropské unii velmi důležité projekty. Můžu uvést dva příklady. Snažíme se ve spolupráci s EU odvážet děti a ženy z dolů, kde žijí jako sexuální otrokyně nebo obecně jako otroci. Tímto způsobem se s EU snažíme chránit děti a ženy. Jsme tak schopni zajistit ženám nové postavení, díky němuž se budou schopny znovu začlenit do života společnosti, a dětem to, že mohou chodit do školy nebo že mají možnost normálně se stravovat. Mám z toho teď velkou radost, protože tyto děti dnes patří mezi nejlepší žáky v regionu. Našli jsme je v situaci, kdy neměly žádný život, a EU jim dopomohla k novému životu.

Druhý projekt, na kterém ve spolupráci s EU pracujeme, je projekt zaměřený na oběti pohlavního zneužívání. Účelem tohoto projektu je prosadit názor, že pohlavní zneužívání by se nemělo chápat jen jako tělesné ublížení, ale jako porušování lidských práv. Chceme také, aby ženy, které se staly obětí pohlavního zneužívání, našly způsob, jak se opětovně začlenit do společnosti, a aby začaly pracovat a získaly nezávislost. Chceme, aby tento projekt fungoval nejen v našem zdravotním středisku, ale i v dalších zdravotních střediscích, kde by ho také potřebovali.

To jsou dva velmi přesvědčivé příklady, které svědčí o tom, že EU je schopna vybudovat prakticky fungující bázi, která umožňuje bránit lidská práva a práva slabých.

Evropu v současnosti čekají rozhodnutí týkající se její budoucnosti. Co byste vzkázal mladým lidem, kteří využívají výhod pevné demokracie, ale nechodí k volbám?

Dopustíme-li, aby naše problémy řešili jiní bez naší účasti, bude problém populismu stále větší, protože část obyvatel není schopna vyjádřit svou vůli.

V dnešní době musíme být ostražití! Demokracie musí žít každý den. Každý den ji musíme chránit a naplňovat. Jinak zemře.

Denis Mukwege,

laureát Sacharovovy ceny za rok 2014 a zakladatel nadace Panzi, Demokratická republika Kongo

ZVLÁDÁNÍ TECHNOLOGICKÝCH ZMĚN

Internet je motorem růstu a digitální revoluce má pro EU nesmírný hospodářský přínos v podobě vyšší produktivity, inovací a poskytování elektronických služeb a možností elektronického obchodování. Avšak zároveň se všemi výhodami, které nám tyto hospodářské možnosti nabízejí, s sebou internet přináší i hrozby pro náš každodenní život.

Nebezpečí, která byla svého času považována za science fiction, jsou nyní hrozivě reálná, a přesto se v případě mnohých z nich stále ještě nepodařilo dosáhnout toho, aby se stala předmětem občanského dialogu. Kybernetické hrozby nevyvolávají na straně politiků odpovídající reakci, čímž se naše společnost stává zranitelnou. Během Evropského setkání mládeže se jasně ukázalo, že mladí lidé požadují lepší vzdělání v této oblasti, aby společnost byla schopna informovaně rozhodovat o řešeních, která by ji před nebezpečnými spojeními s technologickým pokrokem mohla chránit.

Máme-li být schopni najít způsob, jak reagovat na nové hrozby, před které nás staví internet, musíme těmto hrozbám napřed porozumět. EU musí klást velký důraz na gramotnost v oblasti informačních technologií a zároveň v rámci celé EU mapovat slabá místa a závislosti v její internetové infrastruktuře a upozorňovat na ně. Kybernetická bezpečnost by se měla stát běžnou součástí našeho uvažování, abychom byli schopni chápat širší a systémová kybernetická rizika a určit služby, statky a infrastruktury, kterou jsou pro EU kriticky významné, a které je proto třeba chránit. Naším cílem by mělo být vypracovat účinnou strategii zvládnutí kybernetických rizik a urychlení spolupráce mezi zeměmi EU, která by umožnila využívat společné kapacity a stanovit normy v oblasti technologického rozvoje.

75. VŠEOBECNĚ UPLATŇOVAT A HARMONIZOVAT KYBERNETICKOU BEZPEČNOST

Francesca

EU by měla harmonizovat své politiky v oblasti kybernetické bezpečnosti se svou vývozní strategií a bezpečnostní a obrannou politikou (PESCO) podobným způsobem jako v oblasti obchodních a rozvojových cílů. Kybernetická bezpečnost není jen technický problém. Je to spíše problém, který, jak EU uznává, skrývá širší, systémová rizika. Jedním ze způsobů, jak k řešení tohoto problému přistoupit, je určit kriticky důležité služby a statky, které je nutno chránit. Další krok by vyžadoval vzájemnou užší spolupráci zemí EU a vytvoření sítě společných kapacit. V rámci toho by bylo možné snadno a účelně stanovit normy pro výroby využívající IT.

Proto potřebujeme svázat naši hospodářskou agendu (strategii EU pro jednotný trh) s agendou kybernetické bezpečnosti. Kybernetickou bezpečnost nesmíme chápat jako problém pro uzavřený okruh expertů. Jde naopak o to, aby široká veřejnost pochopila, že ochrana internetu je nezbytným předpokladem hospodářské a národní bezpečnosti. Musíme mít na zřeteli, že cílem kybernetických útoků mohou být všechna průmyslová odvětví a všechny oblasti: od společností, které jsou na žebříčku Fortune 500, a menších organizací s omezenými zdroji až po vlády členských států EU, mezinárodní instituce a vposled i samotné občany EU.

76. ZAVÉST JAKO BĚŽNOU PRAXI VÝUKU KYBERNETICKÉ BEZPEČNOSTI

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Členské státy EU by měly být vybízeny k tomu, aby zajistily, že na všech stupních škol, od škol základních až po univerzity, začaly fungovat programy vzdělávání v oblasti kybernetické bezpečnosti, a aby investovaly do výzkumu a vývoje v této oblasti (nad rámec programu Horizont 2020). Je třeba vytvořit společný slovník, stanovit možnosti kariéerního postupu a poskytovat podporu mladým lidem, kteří se rozhodnou na tomto poli působit. Širší osvětová kampaň, která by se zaměřila na zvyšování povědomí veřejnosti o otázkách kybernetické bezpečnosti a která by se stala další akcí vedle Evropského měsíce kybernetické bezpečnosti, by tento program zpřístupnila evropským občanům a vzbudila by jejich zájem.

Vzniká stále větší mezera mezi poptávkou po talentech v oboru kybernetické bezpečnosti a nabídkou profesionální pracovní síly. Odhaduje se, že do roku 2020 budou na celém světě zapotřebí dva miliony pracovních míst v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Možnosti pracovní kariéry v oblasti kybernetické bezpečnosti lze kromě toho nabízet ve větší míře i ženám a menšinám, což má svůj význam s ohledem na potřebu přístupnosti.

77. PODPOROVAT SPOLUPRÁCI ZPRAVODAJSKÝCH SLUŽEB V EU

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla uvažovat o zřízení organizace, která by plnila obdobnou funkci jako FBI a která by za využití stávající struktury, ale s lépe fungujícími kapacitami pro sdílení informací, umožnila zvýšit úroveň stávající organizace Europol. Součástí toho by byla i politika dodržování právních předpisů.

V současnosti je bezpečnostní spolupráce do značné míry závislá na informacích, které si mezi sebou předávají členské státy, a tragicky se ukázalo, že tyto informace nemusejí vést nutně k činům. Díky větší zpravodajské spolupráci a jednotnému evropskému orgánu by EU mohla přijímat konkrétní opatření v oblasti shromažďování a zajišťování zpravodajských informací. Bylo by to přínosem pro občany a vzniklo by díky tomu bezpečnější prostředí.

79. INVESTOVAT DO TECHNOLOGIE ÚPRAVY GENŮ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Když určitou možnost podchytíte včas, můžete ji ještě předtím, než se uskuteční, změnit. Evropská unie by měla zajistit významné investice do technologií genového inženýrství, aby zabránila odlivu mozků do jiných zemí, jako jsou Spojené státy a Čína.

Evropa je velmi dobře schopna vytvářet excelentní výzkumné skupiny, většinou na základě spolupráce institucí placených členskými státy. Náležitě finanční investice do výzkumu a průmyslu jsou také nezbytnou podmínkou toho, aby si EU udržela přední místo v této rychle se vyvíjející oblasti a mohla své vyjednávací postavení uplatňovat při rozhodování o tom, jak se tato technologie bude využívat a zpřístupňovat občanům.

EU by se měla snažit uvolnit potřebné prostředky a podporovat university, které se výzkumem této technologie zabývají, a podporovat tento druh inovací v rámci EU.

78. PODPOROVAT VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI MOLEKULÁRNÍ A BUNĚČNÉ BIOLOGIE

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Máme-li se co nejlépe připravit na genetickou revoluci a vést rozumnou diskusi o etických otázkách, musí být na to odpovídajícím způsobem připraveno i obyvatelstvo. Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi citlivé téma a mezi lidmi koluje množství zavádějících informací, je třeba zajistit, aby občané dostali během svého středoškolského a vysokoškolského studia náležité vzdělání v oboru molekulární a buněčné biologie a genetiky. Jelikož všechny tyto vědecké obory jsou poměrně nové a rychle se vyvíjejí, osnovy jejich výuky by měly být průběžně upravovány.

Upravování genů skýtá neuvěřitelné možnosti, které jsou využitelné v lékařství, zemědělství a péči o životní prostředí, ale je také zdrojem obav z jeho potenciální nebezpečnosti. Tato nová technologie se musí stát předmětem formální diskuse a etického hodnocení. V Evropě je upravování genů velmi citlivým tématem a lidé často směřují různé pojmy, což může mít z dlouhodobého hlediska škodlivé důsledky.

V souladu s předchozí myšlenkou by výzkumní pracovníci a výzkumné ústavy měli mít povinnost komunikovat s většinovými sdělovacími prostředky a vysvětlovat, co dělají a jaké dopady bude mít jejich práce na moderní vědu, protože jedině tak mohou ujit nedůvěře veřejnosti. EU může podpořit důležitost tohoto tématu v osnách a vytvořit iniciativy zaměřené na šíření znalostí.

80. VYTVOŘIT PRO OBČANY EU BEZPLATNÝ ANTIVIROVÝ PROGRAM

Nikolaos

EU by měla financovat podnik ve veřejném vlastnictví, ve kterém by pracovali vědci, programátoři a softwaroví inženýři na vývoji bezplatného antivirového programu, a tento program by měla zdarma dodávat evropským občanům. Produkty s otevřeným kódem mají tu výhodu, že umožňují širokou spolupráci a zaručují spolehlivou ochranu systémů a jejich přizpůsobitelnost novým hrozbám. Kdyby za tím účelem sezvala k práci ty nejlepší z nejlepších, mohla by Evropa poskytnout svým občanům důležitou veřejnou službu.

Zakoupení antivirového programu může být navíc nákladné, a některé podniky i někteří jednotlivci se proto mohou rozhodnout k tomu, že se ve své práci a ve svém životě bez antivirového programu obejdou, takže jejich systémy a zaměstnanci zůstanou ve vztahu k novým hrozbám bez ochrany.

Pro většinu uživatelů internetu je základním krokem stažení antivirového programu do svého zařízení. V důsledku různého podvodného softwaru, který se na internetu šíří a kvůli nedostatku informací je mnoho občanů bezradných, když si má vybrat důvěryhodný a kvalitní software, který je ochrání.

Podpora a založení organizace ve veřejném vlastnictví by umožnilo zajistit vytvoření dostupného a demokraticky kontrolovaného antivirového systému, který by byl určen především občanům a který by měl přímý a hmatatelný přínos pro bezpečnost evropských občanů.

ROZHOVOR

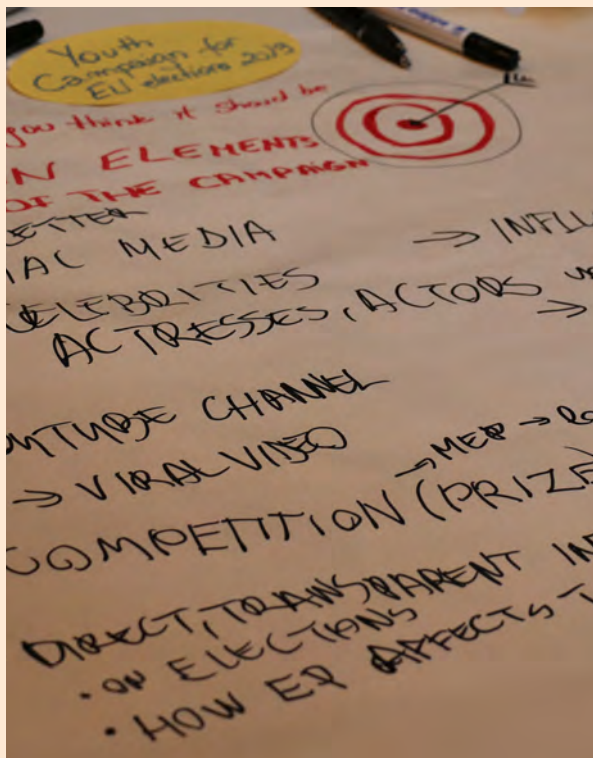

Co konkrétního může EU dělat pro to, aby zabránila násilí na internetu, které je namířeno proti ženám?

Jedna věc, kterou bych navrhoval, je formální uznání toho, že se jedná o formu násilí, které se týká žen a dívek. Máme různé akce, jako je odhalování násilí páchaného na ženách a prosincový Den lidských práv. Každé násilí páchané na ženách je samozřejmě špatné, ale myslím, že by velmi pomohlo, kdyby všechny politické strany, všechny členské státy a orgány EU uznaly, že internetové násilí je forma násilí namířeno proti ženám a dívkám.

Myslím, že druhá věc, kterou by se EU mohla určitě zabývat, jsou partnerství lidí z různých zemí. Ze své osobní zkušenosti s internetovým násilím vím, že se zjistilo, že mnozí z jeho pachatelů byli v Americe nebo v Austrálii a Interpol neměl žádný způsob, jak by takový případ řešil, a jsem si jistý, že tyto členské státy mají informace o trolech ve Spojeném království nebo jinde, takže jak u nás funguje sdílení informací o trestné činnosti na internetu?

Seyi Akiworo,
Glitch!UK

POZNÁMKY Z FÓRA MLÁDEŽE BEZPEČNĚ A NEBEZPEČNĚ

Bezpečnost je pro mnoho občanů předmětem velkých obav. Co máme dělat, abychom do těchto diskusí vnesli pozitivní naladění? Na celém světě panuje názor, že mladí lidé a mládežnické organizace přispívají k mírovějšímu životu a k odolnosti společnosti. Evropa, která je světadílem, kde je mír už několik desítek let, může učinit těžištěm svého řešení právě mladé lidi. Evropské fórum mládeže reprezentuje mládež, mír a bezpečnost v Evropě a ve světě.

Diskuse, které probíhaly během letošního týdne YOIFEST a Evropského setkání mládeže, se zaměřily na otázky týkající se míru a bezpečnosti v souvislosti s politickou krizí související s vnějšími politikami EU.

Stávající politický rámec, který představuje Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU, prosazuje myšlenku společenské odolnosti založené na prohloubení práce v oblasti vzdělávání, kultury a mládeže s cílem podporovat pluralismus, vzájemné soužití a vzájemný respekt, nepočítá však s širší aktivní účastí mládeže, která by překračovala roli pouhých pasivních příjemců.

Evropský konsensus o rozvoji vytváří rámec, ve kterém jsou mladí lidé aktivním nositelem změny a rozvoje a v tomto smyslu pak také přispívají k Agendě 2030, která opouští diskurs, ve kterém jsou mladí lidé zobrazováni jako oběti poměrů.

Přestože politický rozruch spojený s otázkou poskytování azylu a řízení vnějších hranic neustává a na straně veřejnosti vyvolává strach, nedávno předložený návrh Evropské komise týkající se víceletého finančního rámce pro vnější věci se mladými lidmi zabývá jen velmi omezeně a převážně jen optikou programu Erasmus. Nejnovější vývoj politiky v oblasti mládeže, míru a bezpečnosti je však pozitivní: závěry Rady obsahují pokyny, jak mají členské státy provést rezoluci Rady bezpečnosti Organizace spojených národů o mládeži, míru a bezpečnosti, která byla přijata v roce 2015, a poskytují mládeži prostor pro to, aby pomáhala předcházet konfliktům a hledat jejich řešení. Nyní je důležité, aby členské státy tyto závěry provedly, a zasadily se tak o budování bezpečné, soudržné a harmonické společnosti a míru v Evropě, k čemuž by právě mládež měla přispívat rozhodující měrou.

Diskuse, které proběhly na letošním týdnu mládeže YOIFEST a na Evropském setkání mládeže, poskytly mladým lidem bezpečný prostor, aby si srovnali své zkušenosti v oblasti budování míru a předcházení konfliktům a aby na ně navázali ve svých dalších plánech. Mladí v debatách poukazovali na problémy spojené se současnými krizemi, tzv. migrační krizí, a upozorňovali na překážky bránící plnému začlenění mladých lidí do společnosti, mezi něž patří nejisté pracovní podmínky, socioekonomické nerovnosti, struktury vzdělávání a uplatnitelnost práv. Pro budování inkluzivnější společnosti, ve které je každý vítán, je důležité to, abychomdebatu o migraci oddělili od obav týkajících se bezpečnosti.

Účastníci letošního týdnu mládeže YOIFEST a Evropského setkání mládeže v rámci svých aktivit kritizovali stereotypy a vyzývali k mezikulturnímu dialogu, aby poukázali na potřebu budování odolných společností, ve kterých bude mít každý mladý člověk možnost uskutečňovat to, čeho je schopen, a v plné míře požívat základních práv, na potřebu větší rovnosti mezi ženami a muži a silnějšího postavení mládeže a mladých žen, aby mohly hájit své odlišné postoje.

Evropské orgány a členské státy by měly vyjít z myšlenek společně vyslovovaných na letošním evropském týdnu mládeže YOIFEST a na Evropském setkání mládeže a ve vzájemné spolupráci vypracovat vnitrostátní strategie provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN o mládeži, míru a bezpečnosti, které by měly být participativní, tak aby se mladí lidé a organizace mládeže mohli podílet na tvorbě koncepce, provádění i hodnocení.

Klíčové je to, aby evropské orgány byly schopny zajistit, že bude náležitě zohledněna úloha mladých lidí z různého prostředí a že jim bude poskytnuta taková podpora, aby se mohli věnovat činnostem, které umožní předcházet agresivnímu chování a diskursu. Tato podpora by měla být součástí financování poskytovaného v rámci programu Erasmus+ a jeho nástupnických programech.

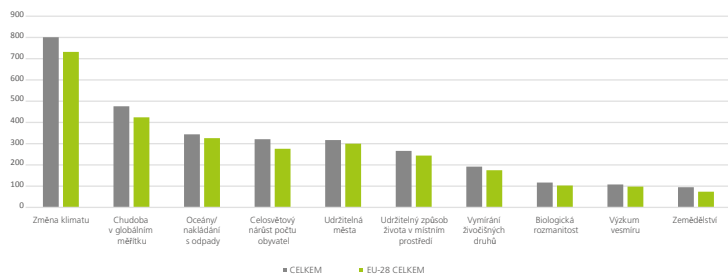
5. LOKÁLNĚ A GLOBÁLNĚ: Jak chránit naši planetu

Co může Evropská unie dělat pro ochranu naší planety? Změna klimatu je problém, který je třeba naléhavě řešit, ale mnoho lidí to stále ještě nepovažuje za prioritu. Nejnovější Eurobarometr ukázal, že podle názoru občanů EU je změna klimatu pouze sedmým nejdůležitějším problémem, před kterým EU v současnosti stojí, a životní prostředí a dodávky energie skončily na desátém a jedenáctém místě.³⁹ Nebezpečí je nicméně reálné, a chceme-li předejít zničení našeho ekosystému a ohrožení samotné lidské existence, musíme začít jednat teď. Jde přitom nejen o to, abychom bojovali proti změně klimatu, ale i o to, abychom nastoupili cestu k udržitelnějšímu, zdravějšímu a ohleduplnějšímu životnímu stylu pro všechny, v souladu s cíli udržitelného rozvoje, které do roku 2030 vytyčila OSN.

Program letošního ročníku Evropského setkání mládeže předestřel vizi pro tyto cíle, která má globální i lokální rozměr a zahrnuje vše od planety Země až po kosmický prostor. Bylo jasně řečeno, že řešení těchto problémů vyžaduje zapojení a účast všech aktérů: celosvětových organizací, evropských orgánů, národních států, regionů i měst a obcí, společností, zemědělských podniků, výzkumných ústavů, škol, nevládních organizací i jednotlivých občanů. Mladí účastníci chápou změnu klimatu a ochranu životního prostředí jako svůj problém: mnozí z nich už začali žít udržitelnějším způsobem než jejich rodiče a jsou ochotni tento krok udělat sami pro sebe i pro budoucí generace.

LOKÁLNĚ A GLOBÁLNĚ – NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PROBLÉMY MLADÝCH EVROPANŮ

Instagram: @Mikeclaggphoto

ZMĚNA KLIMATU A ZEMĚDĚLCI

Návrhy, jak řešit změnu klimatu, jsou stejně rozmanité jako problémy samy. Zvyšování informovanosti o tomto problému je vůbec prvním krokem, po němž by však měla následovat konkrétní opatření. Zdá se, že zlomovým okamžikem bylo to, když 195 zemí uzavřelo v Paříži dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran Pařížskou dohodu. Dohoda nabyla účinnosti necelý rok poté. Země, které se staly smluvními stranami této dohody, se zavázaly k tomu, že v blízké budoucnosti omezí nárůst globální teploty co nejvíce pod 2°C a že vzhledem k závažným rizikům, která hrozí, budou usilovat o dosažení hodnoty 1,5°C. Boj proti změně klimatu se stal ještě naléhavějším úkolem v době, kdy některé země svou účast odmítly. Evropské setkání mládeže dokázalo, že chtějí, aby jejich hlas byl slyšet: změna klimatu je globální problém, který nezná hranice jednotlivých států. Emise a další důsledky se šíří všude.

Tlak na politické instituce se zvyšuje s každým centimetrem ubývajících polárních ledovců. Tento oddíl přináší 20 myšlenek, mezi nimiž jsou i poučné informace o kosmickém prostoru, nových diplomatických snahách a přínosu žen k tomuto boji. Zabývá se tématikou zemědělství ve 21. století a novými zákony, které by mohly pomoci zastavit kácení deštných pralesů v neevropských zemích. V EU se od roku 1990 podařilo snížit emise skleníkových plynů téměř o jednu čtvrtinu.⁴⁰ Díky novým technologickým inovacím se spotřebovává méně energie a klesla také spotřeba vysoce uhlíkatých paliv. Před námi je však stále ještě spousta práce. Mladí lidé musejí pozdvihnout svůj hlas, žádat konkrétní opatření a sami přijít s tvůrčími přístupy, a dát tak najevo, že musíme jednat teď, dříve než bude pozdě.

81. VYTVOŘIT EVROPSKÝ PROGRAM PRO ZELENÉ STŘECHY

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

Já bych chtěl Evropské unii navrhnout, aby spustila kampaň na podporu zelené na střeších městských domů. Součástí toho by byla i přeměna stávajících střešních ploch na veřejné zahrady, které by byly využitelné pro městské zemědělství, nebo vedení developerů k tomu, aby na nových budovách ponechávali volné prostory, aby jejich střešní plocha byla co největší.

V Evropě jsou různě velká města a většina jejich střech je nevyužitá. Většina z těchto ploch je však velmi dobře využitelná. V rámci jedné studie z Bologne se zjistilo, že pokud by bylo všech vhodných plochých střech využito pro městské zemědělství, bylo by možné na střešních zahradách vypěstovat tři čtvrtiny veškeré zeleniny, která se v tomto městě spotřebuje.⁴¹

Kromě zemědělského využití by střešní plochy mohly sloužit i jako společné zahrady, které by zvyšovaly kvalitu života obyvatelům domů a kancelářským pracovníkům. Za tímto účelem by bylo možné podpořit vhodnou kampaň a přijetí předpisů, které by stanovily, že střešní plochy budov mají být ve větší míře vyhrazeny pro zeleň.

82. UPLATŇOVAT PŘI JEDNÁNÍ ZELENOU DIPLOMACII S OHLEDEM NA KLIMA

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

Dalším návrhem je podpora klimatické diplomacie. Jedná se o určitou formu cílené zahraniční politiky, která by v celosvětovém měřítku přesvědčovala vlády třetích zemí a nevládní organizace k tomu, aby se připojily ke společné vůli produkovat méně emisí a podporovat rozvoj vytvářející klimatickou odolnost, a pomohly tak bojovat proti změně klimatu. Tento přístup se snaží sladit zájmy států, ale současně upozorňovat na význam dobrých životních podmínek lidí, stav životního prostředí a zachování naší planety. Klimatická diplomacie by se mohla stát součástí programu udržitelného rozvoje, aby napomohla zvyšování povědomí o těchto otázkách na politické úrovni a zdůrazňovala potřebu reagovat na změnu klimatu na všech vhodných platformách.⁴²

Když uvažujeme o možnostech řešení problému změny klimatu, míváme často sklon tuto úvahu zužovat na práci nevládních organizací a aktivistů. Pařížská dohoda je nicméně jednoznačným příkladem toho, že politici mohou učinit důležitý krok vpřed na cestě k environmentálně uvědomělejší politice. Mladí lidé jsou nicméně toho názoru, že je toho třeba dělat víc. Na jedné straně žádáme víc od našich politiků, ale na druhé straně žádáme i to, aby se více mladých lidí angažovalo a začalo posilovat toto vědomí i ve svém společenství a v aktivistických skupinách.

Jak uvedla vyslankyně generálního tajemníka OSN pro mládež paní Jayathma Wickramanayakeová: „Kdyby větší ohleduplnost k životnímu prostředí byla cílem všech diplomatických jednání, představte si, jaký dopad by to mělo na změnu klimatu.“

⁴⁰ Evropská agentura pro životní prostředí, „EU reports lowest greenhouse gas emissions on record“ (EU vykazuje nejnižší zaznamenané emise skleníkových plynů), <https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/greenhouse-gas-inventory-report-press-release> (odkaz ověřen v červnu 2018)

⁴¹ Evropská komise, „Rooftop gardens could grow three quarters of city's vegetables“ (Na střešních zahradách by bylo možné vypěstovat tři čtvrtiny zeleniny spotřebované ve městě), http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/rooftop_gardens_could_grow_three_quarters_of_cities_vegetables_409na2_en.pdf (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁴² Společná schůze výboru AFET/ENVI – Klimatická diplomacie <http://www.europarl.europa.eu/committees/it/envi/home.html> (odkaz ověřen v červnu 2018)

83. FEMINISMUS V BOJI PROTI ZMĚNĚ KLIMATU

Kristy

EU by měla podporovat zahraničněpolitická i vnitropolitická opatření, která ženám zajistí lepší postavení, až začnou přicházet environmentální krize, takže by měla například pomáhat rozvojovým zemím, které jsou převážně zemědělské, aby nebyly v takové míře závislé na ženské pracovní síle.⁴³ V oblasti vnitřní politiky může EU rovněž zajistit, aby ženy měly náležitě zastoupení a aby jim byla v této věci věnována stejná pozornost, takže by se například mohla snažit zajistit, aby 50 % předních kandidátů evropských politických stran byly ženy.

Díky zprávě OSN víme, že změna klimatu není jen krizí životního prostředí; je i příčinou dalšího vyostřování nerovností. Mladí lidé chápou boj proti klimatu jako boj, které je i věcí feminismu, a to nikoli bezdůvodně: fakta svědčí o tom, že změna klimatu bude mít na ženy pravděpodobně horší dopad. Studie OSN ukázaly, že přibližně 80 % osob, které jsou v důsledku změny klimatu vysídleny, jsou ženy.⁴⁴ Tento jev lze pozorovat na celém světě a nakonec z něho jako důsledek vyplývá to, že ženy hůře překonávají následky katastrof, které ničí infrastrukturu a místa, kde lze žít a pracovat.

Uvědomujeme si i mezigenerační rozměr celé věci: ženy pečují o děti, o rodiče, o starší osoby a to se projevuje na jejich výdajích. Zaměřme-li se na souvislost mezi klimatickou a genderovou spravedlností, mohl by to být jeden z prvních skutečně účinných způsobů, jak najít dlouhodobě udržitelné řešení, které by ženám zajistilo stejnou hospodářskou sílu jako mužům.

Feminismus je nepochybně důležitým nástrojem řešení problému globální nerovnosti a měl by být využíván ke zmírňování účinků změny klimatu.

84. PODPORA MLADÝCH ZEMĚDĚLCŮ A NOVÝCH TECHNOLOGIÍ

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

Problém nedostatku potravin může EU řešit ve třetích krocích.

Zprvce by měla být zemědělcům zajištěna infrastruktura, která jim umožní využívat nových technologií a vyrábět díky tomu pro Evropu dostatek potravin. Venkov by měl získat základní vybavení, jako jsou širokopásmový přístup a GPS pro výsadbu, pěstování a sklizení polních plodin.

Zadruhé by Evropská unie mohla vytvořit pobídky, které by občany motivovali k zemědělské činnosti a které by mohly mít například podobu fondů pro začínající podniky či plateb pro mladé zemědělce, kteří si chtějí založit svůj vlastní zemědělský podnik. Přispělo by to k větší dostupnosti nových technologií pro velké i malé zemědělské podniky.

Zatřetí by se nové technologie měly stát součástí osnov výuky na zemědělských školách. Zvýšilo by se tak povědomí o účinných alternativách a mladí zemědělci by získali potřebné znalosti, které by jim umožnily používat nejhodnější technologie.

Evropský model živočišné i rostlinné výroby je celkově vzato velmi účelný a vnitřně rozmanitý. Evropa je schopna produkovat velké množství potravin na poměrně malé ploše. Evropa může být díky tomu příkladem i pro jiné části světa. Mladí lidé mají vesměs představu, že do budoucna se zemědělství změní: že bude sice technologické, ale zároveň velmi odlišné, protože bude muset zohledňovat potřeby ekologické produkce, udržitelnosti a dobrých životních podmínek zvířat.

⁴³ World Farmers Organisation, „The Role of Rural Women in Agriculture“ (Světová zemědělská organizace, „Role venkovských žen v zemědělství“), <http://www.wfo-oma.org/women-in-agriculture/articles/the-role-of-rural-women-in-agriculture.html> (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁴⁴ BBC, „Climate change impacts women more than men“ (Změna klimatu má větší dopad na ženy než na muže), <https://www.bbc.com/news/science-environment-43294221> (odkaz ověřen v červenci 2018); OSN, „Women, Gender Equality and Climate Change“ (Ženy, rovnost žen a mužů a změna klimatu), http://www.un.org/womenwatch/feature/climate_change/downloads/Women_and_Climate_Change_Factsheet.pdf (červen 2018)

85. SNÍŽIT DOTACE NA VÝROBU MASA

Noémie a Emily

Evropa by se měla chopit iniciativy a propagovat rostlinnou stravu a přesunout za tímto účelem zemědělské dotace z intenzivní živočišné výroby do pěstování ovoce nebo zeleniny. Tento krok by bylo možné podpořit posílením unijního financování výzkumu ekologické produkce potravin z rostlinných zdrojů a stanovením přísnějších limitů znečišťování ovzduší, půdy a vody a přísnějších pravidel pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat a používání antibiotik.

Nadměrná spotřeba, která je v mnoha směrech neudržitelná, představuje velký problém. Zemědělství je zdrojem 10 % celkového množství emisí skleníkových plynů v EU a produkce masa spotřebuje velké množství naší práce.⁴⁵ Půda je ve stále větší míře využívána k pěstování rostlinného krmiva pro zvířata a stále méně pro pěstování zeleniny pro lidskou spotřebu. Přímá spotřeba vypěstovaných plodin namísto jejich využívání jako krmiva pro zvířata by vedla ke snížení objemu emisí skleníkových plynů do atmosféry a uvolnila by půdu pro jiné způsoby využití. Kromě emisí plynů unikajících z průmyslových chovů do ovzduší je tu i problém s živočišným odpadem, který už půda pro jeho velké množství nestačí vstřebávat, a který ji tak nenávratným způsobem znehodnocuje. Omezení spotřeby masa představuje jeden způsob, jak minimalizovat dopad chovu hospodářských zvířat na naše životní prostředí a jak vyrábět více potravin, ale zároveň zajistit zachování rozmanitějšího ekosystému.

Tento trend lze sledovat nejen v Evropě, ale i za jejími hranicemi. Jedním z faktorů, které narušují deštné pralesy a další biologicky rozmanité ekosystémy, jsou právě důsledky masné a mléčné stravy a pěstování sóji, která slouží jako krmivo pro hospodářská zvířata. V tropech dochází kvůli chovu dobytka k největšímu odlesňování. Například v Amazonii bylo 80 % odlesněné půdy přeměněno na pastviny.⁴⁶ Není třeba nijak zdůrazňovat, že se tím ničí deštné pralesy, které jsou jedním z nejdůležitějších ekosystémů na této planetě, naše zelené plíce, které je třeba chránit.

86. PODPOROVAT BIOLOGICKOU ROZMANITOST A VYŠŠÍ NORMY PRO CHOV HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

Marlene

EU by měla stanovit pravidla, která by pomohla zvětšit biologickou rozmanitost a která by zemědělce odrazovala od vytváření monokultur.

Současná struktura našeho venkova představuje vážný problém. Rozsáhlé monokultury nabízejí jen velmi málo stanovišť pro volně žijící zvířata a ohrožují biologickou rozmanitost. Diverzifikace venkova má řadu přínosů, z nichž jmenujme alespoň to, že chrání naši půdu před erozí, obnovuje biologickou rozmanitost a zaručuje udržitelnost.

EU by měla podporovat užší spolupráci s místními konzervativními i ekologičtější zaměřenými zemědělci, která by přispěla k vytvoření udržitelnějšího životního prostředí a způsobu života. Tyto zemědělské podniky by rovněž zaručovaly, že zvířata v nich chovaná budou mít lepší životní podmínky, například venkovní výběhy.

To by byl důležitý krok k udržitelnému zemědělství a k ochraně dobrých životních podmínek zvířat, biologické rozmanitosti a volně žijících a planě rostoucích druhů.

ROZHOVOR

S jakými environmentálními problémy jste se setkala na svých misích do míst, kde se uskutečňují projekty EU?

Setkala jsem se s velkým množstvím zemědělců. Například v Zimbabwe je zemědělství základem hospodářství a změna klimatu jim tam ničí úrodu. Zemědělci se učí používat nové zemědělské metody, protože stále používají ty tradiční a nevědí, jak mají provádět výsadbu. Dělají to, jak je napadne. Změna klimatu na zemědělce těžce doléhá, protože to, co vypěstují, nemohou prodávat – uživí z toho tak akorát sami sebe a svoje rodiny. Kdyby o svou úrodu v důsledku klimatických podmínek přišli úplně, neměli by co jíst. Mnoho projektů EU se snaží zemědělce učít, jak mohou takovým situacím předcházet nebo jak se mohou počasí přizpůsobit. Na Mauriciu jsem viděla také projekt nazvaný „Ekoškola“, kde učili děti, aby nepoužívaly plasty a pečovaly o životní prostředí. Pokud se to děti nenaučí teď, tak se tu za deset let budeme všichni topit v plastu!

Ellie Tomassi,
bloggerka projektu Faces2Hearts ve východní
a jižní Africe

⁴⁵ Eurostat, „Agriculture - greenhouse gas emission statistics“ (Zemědělství – statistické údaje o emisích skleníkových plynů), http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_-_greenhouse_gas_emission_statistics&oldid=367927 (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁴⁶ Yale, „Cattle Ranching in the Amazon Region“ (Chov dobytka v amazonském regionu) <https://globalforestatlas.yale.edu/amazon/land-use/cattle-ranching> (odkaz ověřen v červenci 2018)

ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ, INTELIGENTNÍ MĚSTA A UDRŽITELNÉ PODNIKÁNÍ

Měla by se stát Evropská unie velmocí v oblasti zelené energetiky? Náklady na energii zatěžují průmysl i domácnosti. Co máme tedy dělat pro to, abychom přešli k udržitelné energetice? Musíme přestat používat znečišťující fosilní paliva a skleníkové plyny a snažit se najít způsoby, jak vyrábět čistou energii z obnovitelných zdrojů.

EU si přeje, aby energie z obnovitelných zdrojů tvořila do roku 2030 32 % její spotřeby energie. To je nový cíl, který stanovila směrnice o obnovitelných zdrojích energie v rámci balíčku předpisů v oblasti čisté energie.⁴⁷ Dobře zvládnutá transformace by vedla i k vytvoření nových pracovních míst, která by vynahradila ztrátu míst v upadajících odvětvích. Problém je s tím, že energie z obnovitelných zdrojů je stále ještě drahá a současné technologie zatím nejsou schopny zaručit úplné pokrytí celosvětových energetických potřeb. Některá inteligentní města a městské oblasti, kde se využívá dat ke zvýšení účinnosti a řízení zdrojů, jdou však již příkladem, takže si díky nim umíme představit jiný život. Evropská komise z tohoto důvodu udělila od roku 2010 už několika městům titul „Evropské zelené hlavní město“.

Na letošním ročníku Evropského setkání mládeže se však ukázalo, že klíčem k úspěchu je docílit toho, aby zelené technologie byly ziskové pro průmyslové podniky. Nesmíme dopustit, aby ochrana životního prostředí a průmysl byly protipóly. Najít ekologicky udržitelné řešení neznamena zničit průmysl, nýbrž naopak vybudovat udržitelný průmysl. Mladí jsou schopni a připraveni na této změně pracovat a chopit se iniciativy, ale potřebují dostat možnost tyto věci reálně ovlivňovat.

87. PODPOROVAT UDRŽITELNÉ DOMÁCNOSTI, ABY MOHLY PRODÁVAT ELEKTRINU ZPĚT DO SÍTĚ

Claire, předneseno ve skupině

EU by měla podporovat čistou energii získávanou z větrných a slunečních zdrojů nebo využívanou v elektromobilech. Například solární panely by měly být v evropských domácnostech běžnější. Každý by mohl vyrábět energii pro potřeby své vlastní domácnosti, a kdyby měl přebytky, mohl by je prodávat zpátky energetickým společnostem. V některých členských státech, jako je Německo, Francie a Itálie, se to již děje.

EU by mohla vyhradit prostředky na dotování podobných postupů ve svém příštím víceletém finančním rámci či případně zavést nižší zdanění, které by odměňovalo uživatele solárních panelů. Dotovány by mohly být i elektromobily, které by se měly na trhu více rozšířit a měly by být dostupnější, než jsou nyní.

89. PODPOROVAT EVROPSKÉ ENERGETICKÉ SPOLEČENSTVÍ A EVROPSKÝ TRH S ENERGIÍ

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Až se čistá energie začne vyrábět v dostatečném množství, mělo by být možné zajistit její cirkulaci mezi členskými státy. EU by měla podporovat větší propojení členských států prostřednictvím přenosové sítě pro čistou energii. Přebytky čisté energie vyrobené v jednom členském státě, například větrné nebo sluneční energie, by se v rámci skutečně celoevropského trhu s energií mohly vyvážet do jiného členského státu.

Začlenění energetického odvětví by umožnilo větší soudržnost a těsněji provázanou unii. Mezi výhodami, které by to přineslo, by bylo vytvoření účelněji fungujícího trhu s energií na evropské úrovni a snížení výdajů podniků a domácností občanů EU na energii. Mělo by se také myslet na schopnost energií efektivně skladovat.

Sítě představují důležitý způsob, jak lidem zajistit bezpečné dodávky energie, a nabízejí rovněž rámec, ve kterém lze vyrábět udržitelnější energii a omezit závislost na fosilních palivech.

⁴⁸ The European Union Explained: Transport (Evropská unie vysvětluje: Doprava), publikace Evropské komise, 2014. Silniční doprava je jakožto nejrozšířenější druh dopravy největším zdrojem znečištění: podle nejnovějších údajů vytváří zhruba 71 % veškerých emisí CO₂ pocházejících z dopravy (přičemž osobní automobily jsou příčinou přibližně dvou třetin těchto emisí). Ostatní odvětví se na znečišťování podílejí výrazně méně. Na leteckou dopravu připadá 13 %. Železniční doprava, jejíž podíl je méně než 1 %, je vůbec nejmenším znečišťovatelem.*

88. STANOVIT ČASOVÝ PLÁN PRO UKONČENÍ POUŽÍVÁNÍ FOSILNÍCH PALIV A OMEZENÍ ZTRÁTY PRACOVNÍCH MÍST

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

EU by měla připravit plán a pevně stanovený harmonogram ukončení používání fosilních paliv a těžby uhlí. Součástí některých opatření by mohlo být například stanovit postupné ukončení používání fosilních paliv; sankce pro společnosti, které tato pravidla nedodržují; uhlíkovou daň (která je v některých zemích již zavedena); a daň z koupě automobilů s diesellovým motorem.

Musíme také změnit své zvyky, pokud jde o spotřebu energie: měli bychom přestat spotřebovávat fosilní paliva a začít místo toho používat energii z obnovitelných zdrojů. Závislost EU na zemním plynu a fosilních palivech je dlouhodobě neudržitelná. Otázka nestojí tak, zda je snížení emisí skleníkových plynů krokem vpřed, nýbrž kdy k němu dojde. Tato strukturální změna by mohla vést k nové průmyslové revoluci.

EU by měla rovněž pomáhat s vytvářením nových pracovních míst. V rámci přechodu od těžby uhlí se často stává, že lidé, kteří při tom přijdou o práci, nezískají nové místo v zelené energetice. Je sociální povinností EU a členských států, aby tento přechod umožnily a zároveň aby zajistily ochranu pracujících; harmonogram tohoto přechodu by mohl usnadnit jeho organizování, strukturovaný průběh.

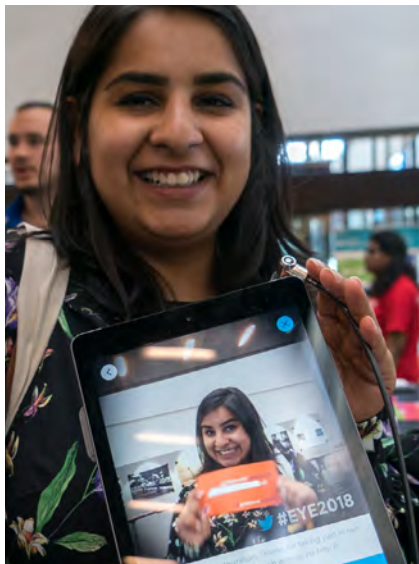
90. POSÍLIT CELOEVROPSKÉ INFRASTRUKTURY A SPOLEČNOU DOPRAVNÍ POLITIKU

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

Velkým zdrojem dopravního znečištění je nadměrné používání prostředků osobní dopravy a letů na krátkou vzdálenost.⁴⁸ Jedním ze způsobů, jak tento problém omezit, je posílit evropské infrastruktury, například vysokorychlostní vlaky, aby se staly dostupnou náhradou, nebo v celoevropském měřítku lépe koordinovat soukromou nákladní automobilovou dopravu.

S ohledem na to je tudíž nezbytné leteckou, silniční a železniční dopravu regulovat a koordinovat. Takto provedená harmonizace by přispěla ke snížení emisí oxidu uhličitého. Mohla by vést například k tomu, že spediční společnosti budou svou činnost vzájemně koordinovat, aby přepravní objem svých kamionů využívaly kvůli úspoře paliva optimálním způsobem. Tímto způsobem by také bylo možné zavést společné evropské normy pro bezpečnost.

Neobešlo by se to samozřejmě bez financování a jednotné politické vůle, ale občané EU by díky tomu získali čistší a lépe fungující dopravu.

91. INTELIGENTNÍ MĚSTA A VEŘEJNÁ DOPRAVA

Myšlenka, která byla přednesena na semináři

Máme-li dosáhnout toho, aby naše města byla skutečně udržitelná, je zapotřebí, aby EU podporovala mezi městskými zastupitelstvy nový přístup, který bude vycházet vstříc potřebám všech generací od dětí a dospívající mládeže až po dospělé a seniory a který bude využívat inteligentní a efektivně fungující veřejné dopravy založené na bezemisních řešeních a který bude ve větší míře využívat rovněž možnosti sdílení dopravních prostředků, zejména jízdních kol a osobních automobilů.

Za pomoci příspěvků či dotací by bylo možné vytvářet rozsáhlé pěší zóny, hustší síť cyklistických stezek, včetně lepší infrastruktury pro bezpečné parkování jízdních kol, a zóny bez dopravy. Zatřetí by se mělo zajistit, aby jízdní ve veřejné dopravě bylo pro všechny cenově dostupné. EU by například mohla podporovat jednotný systém jízdného ve veřejné dopravě velkých měst a aplikace, které by obsahovaly jízdní řády s údaji v reálném čase a flexibilní trasy na požádání.

Více než dvě třetiny Evropanů dnes podle Evropské komise žijí ve městech či velkoměstech.¹ Mezi problémy, s nimiž se tato města potýkají, patří nedostatek místa, dopravní provoz, znečištění a málo zeleně. Cílem výše uvedených návrhů je zvýšit atraktivitu veřejné dopravy.

ROZHOVOR

Co mohou mladí lidé dělat pro ochranu životního prostředí a boj proti změně klimatu?

Pokud jde o klima, pak podle mého názoru připadají v úvahu akce trojho druhu: zaprvé si myslím, že reakce na změnu klimatu je na jedné straně věcí velké politiky; a na druhé straně pak záleží na chování lidí, kteří začínají měnit svůj životní styl, tak aby byl udržitelný a ekologicky ohleduplný. OSN ve snaze podpořit cíle udržitelného rozvoje a Pařížské dohody vede kampaň nazvanou „Zrnko k zrnu“ („Little x Little“)⁵⁰, která má pomoci uchránit náš svět před změnou klimatu. Vyzývá k používání menšího množství plastů, ke kratšímu sprchování a dojíždění do práce na kole.

Druhým typem akcí se týká toho, jak mladí lidé mohou spojit síly a vytvářet platformy, jejichž prostřednictvím mohou zvyšovat povědomí mezi svými vrstevníky, představiteli své země, obecními zastupiteli, starosty a lidmi v našich komunitách. Třetí typ akcí spočívá v tom, že se budeme snažit dosáhnout toho, aby se státní orgány a velké společnosti zodpovídaly z toho, co dělají. Měli bychom například psát více peticí na podporu ochrany změny klimatu. Měli bychom možná také založit hnutí, které by mobilizovalo lidi na celém světě.

Jayathma Vickramanayake,
vyslankyně generálního tajemníka OSN pro mládež,

mluvčí ve skupině „Pracujeme pro lepší svět: mladí lidé a udržitelný rozvoj“

⁴⁹ Evropská komise, „Rozvoj měst“, http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/themes/urban-development/ (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁵⁰ OSN, „Little x Little“ – a Gen Z-Led campaign in support of the Sustainable Development Goals“ (Zrnko k zrnu – kampaň vedená generací Z na podporu cílů udržitelného rozvoje) <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2018/03/little-x-little-gen-z-led-campaign-support-sustainable-development-goals/> (odkaz ověřen v červenci 2018)

92. PODPOROVAT EKOLOGICKY ŠETRNÉ PODNIKÁNÍ A PROJEKTY

Henriette

Ve svém návrhu prosím EU, aby uvolňovala více prostředků na podporu ekologicky ohleduplného podnikání. Tyto možnosti financování by měly také mít patřičnou propagaci. Spíše než přidělovat velké peníze malému počtu příjemců by mohlo mít větší efekt rozdělovat menší částky prostředků EU mezi větší počet příjemců, aby se nová, ekologicky ohleduplná kultura rozšířila do celé Evropy.

Je dobře známo, že největší podporu potřebuje podnik ve své počáteční fázi. Společnosti, které chtějí podnikat ekologicky šetrným způsobem, se snaží vymanit z tradičních vzorců podnikání. EU by mohla podporovat začínající ekologické podniky formou dotací.

Finančně podporovány by měly být také programy sdružení, nevládních organizací nebo jednoduše skupin osob, které se zabývají environmentální problematikou. K tomu, aby tyto možnosti upoutaly větší pozornost, je zapotřebí, aby postup podávání žádostí o financování byl snadno srozumitelný a proveditelný, protože složitější verze už existují.

Tato myšlenka by posílila postavení mladých lidí, a to jak podnikatelů, tak aktivistů, protože by dostali do rukou nástroje, které potřebují k tomu, aby mohli reálně ovlivňovat své komunity.

Součástí programů EU by mohlo být i budování kapacit a mentorství, protože by se tím podpořilo sdílení osvědčených postupů mezi začínajícími podniky, které mají podobné aspirace.

93. PODPOROVAT RECYKLACI ELEKTRONICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Frauke

EU by mohla přispět k šetření přírodními zdroji, a to tak, že by přiměla společnosti k tomu, aby svá elektronická zařízení a domácí spotřebiče konstruovaly modulárním způsobem. Kdykoli by se pak něco porouchalo, stačilo by vyměnit konkrétní modul a oprava by byla jednodušší.

Například pokud jde o telefony, by EU mohla navrhnout právní předpis, který by velkým společnostem uložil povinnost zajistit náhradu součástky, která přestala fungovat, aniž by si zákazník musel kupovat úplně nový telefon. Tento přístup by nabízel udržitelnější řešení problému s elektronickým odpadem.

Za účelem jeho zavedení by bylo možné vyvinout společné politické úsilí na podporu regulace, která by vedla k udržitelnému a etičtějšímu nakládání s elektronickým odpadem.

PLÝTVÁNÍ POTRAVINAMI, NEPOUŽÍVÁNÍ PLASTŮ, ČISTÁ VODA A HYGIENA: MĚNÍCÍ SE SPOTŘEBITELSKÉ NÁVYKY

Podle Organizace OSN pro výživu a zemědělství se každoročně téměř jedna třetina všech vyprodukovaných potravin zkaží nebo skončí v odpadu.⁵¹ V EU se každý rok vyhodí 88 milionů tun potravin a náklady související s tímto plýtváním se odhadují na 143 miliard EUR.⁵² Domácnosti v EU jsou na prvním místě v produkci potravinového odpadu a zemědělství na druhém. Plýtvání potravinami je nejen nemravné, ale má i negativní dopady na životní prostředí a hospodářství, protože když se potraviny vyhazují, znamená to, že se plýtvá také vodou a energií, které byly potřebné k jejich výrobě. Většina potravinového odpadu je zbytečná a jeho příčinou je špatný způsob skladování, který je o to horší, čím horší je úroveň vzdělávání v oblasti plýtvání potravinami.

Zároveň s tím Evropané každoročně vyprodukují 25 milionů tun plastového odpadu.⁵³ Plasty znečišťují naše řeky, oceány a půdu. OSN pořádá kampaň za čistou moře a Evropská unie letos začala uskutečňovat evropskou strategii pro plasty v oběhovém hospodářství, jejímž cílem je změnit způsob vyrábění, používání a recyklování plastů a odstranění hlavních zdrojů odpadu v mořích. Dostupnost čisté vody a hygieny je navíc jedním z lidských práv a s jejím nedostatkem jsou spojena rizika, jako je rozšiřování pouští nebo šíření smrtelných chorob a vznikání konfliktů.

Mladí lidé žádají změnu způsobu myšlení, která by měla začít u speciálně zaměřeného vzdělávání v oblasti udržitelnosti ve školách a nových pravidel, která budou jinak utvářet náš životní styl a šetřit životní prostředí.

94. PODPOROVAT PŘÍSTUP ELIMINUJÍCÍ POUŽÍVÁNÍ UMĚLÝCH HMOT

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

EU by se měla snažit financovat výzkum alternativních materiálů pro výrobu plastů. Existuje například druh plastů vyráběných z hub a také bambus je možné použít k výrobě recyklovatelných předmětů každodenní potřeby, což by mohlo napomoci tomu, že by se plasty přestaly používat v tak velké míře jako dnes.

Snaha zabránit znečišťování životního prostředí plasty chce dosáhnout v podstatě toho, aby se plastů vyrábělo a používalo stále méně, takže by se náš život nakonec bez plastů úplně obešel. Může se zdát, že přestat plasty úplně a okamžitě používat je nemožné, lze nicméně dosáhnout toho, že jejich používání omezíme, že je budeme recyklovat a že najdeme ekologicky šetrnější suroviny pro jejich výrobu.

EU by také mohla zavést povinné značení výrobků, které by přinášelo informace o tom, zda výrobek obsahuje plasty, v jakém množství a jaký druh plastů, zda je to například plast recyklovaný nebo vyrobený z méně znečišťujících surovin. Další možnost, jak propagovat bezplastové výrobky, by spočívala v tom, že by se v obchodech rozdávaly bezplastové předměty pro každodenní použití.

95. FINANCOVAT ODSTRAŇOVÁNÍ UMĚLÝCH HMOT Z OCEÁNŮ

Myšlenka, která byla vyslovena v rámci debaty

Hmotnost množství plastů, které se nacházejí ve světovém oceánu, se odhaduje na 150 milionů tun. To je zhruba jedna pětina hmotnost všech ryb, které v našich oceánech žijí.¹

Jak ale můžeme vyčistit něco tak rozsáhlého jako oceán? Podle Marcelly Hanschové, architektky a zakladatelky programu Pacific Garbage Screening (Sledování odpadu v Pacifiku), jde o to, abychom zkonstruovali neznečišťující plošinu, kterou by bylo možné umístit v řekách a oceánech a která by plasty filtrovala.

V oceánech funguje taková plošina tak, že ochlazuje proudy procházející systémem kanálů a způsobuje tak, že kusy plastů, které jsou lehčí, pomalu stoupají k povrchu. Nebylo by přitom nutné používat síť, takže ryby by touto plošinou mohly bezpečně proplouvat.

EU by měla financovat společné týmy a projekty inženýrů, architektů a vědců, které by vyvíjely nové technologie umožňující řešit problém čištění našich moří, a z projektů tohoto druhu čerpat inspiraci.

⁵¹ Organizace OSN pro výživu a zemědělství, „Key facts on food loss and waste you should know!“ (Nejdůležitější fakta o plýtvání potravinami a jejich kažení, která byste měli znát), <http://www.fao.org/save-food/resources/keyfindings/en/> (odkaz ověřen v červnu 2018)

⁵² Evropská komise, „Food Waste“ (Potravinový odpad), https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste_en (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁵³ Evropská komise, „Plastic Waste: a European strategy to protect the planet, defend our citizens and empower our industries“ (Plastový odpad: Evropská strategie na ochranu planety a našich občanů a uvolnění potenciálu našeho průmyslu), http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5_cs.htm (odkaz ověřen v červenci 2018)

⁵⁴ Pacific Garbage Screening, „Plastic in the oceans“ (Plasty v oceánech), <https://pacific-garbage-screening.de/en/problem/> (odkaz ověřen v červnu 2018)

96. NOVÁ KULTURA V PRODEJNÁCH POTRAVIN A V OBLASTI DANÍ

Valeria

EU by měla vytvářet pobídky pro bezplastové obchody, které by prodávaly pouze zboží, které neobsahuje žádné plasty, a měla by rovněž učinit kroky na podporu obchodů zavádějících opatření, která používání plastů omezují. EU by například mohla vyzvat velkoobchody k tomu, aby vytvořily oddělení pro bezplastové výrobky a zakázaly igelitové tašky, na místo nichž by zákazníkům nabízely pouze bavlněné nebo papírové tašky. Plasty by se v důsledku toho mohly začít prodražovat. EU by mohla také velkoobchody vyzvat k tomu, aby zákazníkům, kteří přinesou plasty zpátky do obchodu k recyklaci nebo k jejich opětovnému použití, vracely peníze. Ve Skandinávii se tato politika zčásti již uplatňuje. Láhev se zde v podstatě pouze „pronajímá“ s tím, že po vrácení prázdné plastové lahve dostane zákazník svůj vklad zpátky.

Obchody s potravinami a velkoobchody mají zásadní vliv na formování spotřebitelských návyků. Navíc velké množství výrobků, které si ve velkoobchodech kupujeme, včetně ovoce a zeleniny, má plastové obaly. Někde jsou stále ještě k dostání igelitové sáčky na jedno použití.

Další klíčová myšlenka se týká zdanění: velkoobchody a společnosti, které používají plasty ve větší míře, by měly mít vyšší daně, a naopak nižší, když jejich používání omezí. Společnosti, které plasty stále ještě používají nebo které je považují za důležitou součást svého obchodního modelu, by navíc měly být motivovány k tomu, aby podporovaly projekty, které se snaží zbavit oceány znečištění.

Pro ty, kdo jdou ostatním příkladem, by mohla existovat zvláštní odměna, například v podobě osvědčení o kvalitě nebo systém hvězdičkového hodnocení pro udržitelné podniky, jehož součástí by mohla být i bezplatná školení pro zaměstnance, která by se zaměřovala na možnosti toho, jak být ještě více ohleduplný k životnímu prostředí. Obchody s potravinami, velkoobchody a společnosti by se tak staly vzorovými příklady, čímž by na sebe vzaly svůj díl odpovědnosti a pomohly by vzdělávat lidi.

97. STANOVIT ZÁKONNOU POVINNOST OMEZOVÁNÍ PLYTVÁNÍ POTRAVINAMI

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

EU by měla supermarketům uložit zákonnou povinnost hledat způsoby, jak zajistit, aby se omezilo plýtvání potravinami.

V supermarketech bývají potraviny s blízcím se datem své spotřeby často vyhazovány. V mnoha případech však datum spotřeby neodpovídá datu, kdy daná potravina přestává být skutečně požitelná. Právní předpisy členských států EU se navíc v tomto ohledu vzájemně liší; EU by tato pravidla měla sjednotit.

Zákonodárci by se také měli snažit zajistit, aby potraviny s blízcím se datem spotřeby byly na regálech na viditelném místě, nabízeny za levnější cenu nebo po uplynutí data své spotřeby rozdávány zdarma. Ve Francii platí již například zákon, který velkým obchodům ukládá povinnost darovat neprodané potraviny s blízcím se datem spotřeby charitativním organizacím a potravinovým bankám.⁵⁵ Ideálně bychom se měli plýtvání potravinami vyhnout úplně a potraviny po uplynutí data spotřeby rozdávat lidem a charitativním organizacím zdarma. Lze tak bojovat nejen proti plýtvání potravinami, ale i proti hladu a chudobě.

⁵⁵ The Guardian, „French law forbids food waste by supermarkets“ (Francouzské právní předpisy zakazují plýtvání potravinami v supermarketech), <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/french-law-forbids-food-waste-by-supermarkets> (odkaz ověřen v červenci 2018)

98. ZJEDNODUŠIT PROCES POSKYTOVÁNÍ POTRAVINOVÝCH DARŮ

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

EU by mohla podporovat nové způsoby sdílení potravin. Zároveň s tím, jak se šíří myšlenka „ekonomiky sdílení“, začíná být zřejmé, že finanční přínosy tohoto jevu se omezují pouze na vlastníky nemovitostí či osobních automobilů. Má-li vzniknout ekonomika, která bude opravdu „sdílená“, musí se EU snažit docílit toho, aby existovala možnost předměty každodenní potřeby skutečně sdílet.

Existuje například aplikace, která se nazývá „Too Good to Go“ (Škoda vyhodit), která se v současnosti používá v osmi zemích a která umožňuje zachraňovat přebytečné potraviny tím způsobem, že poskytuje platformu pro ty, kdo mají nějaké přebytečné potraviny, a pro ty, kdo mají zájem o dobré potraviny za dobrou cenu.

EU by měla tyto iniciativy zvenčí podporovat a vytvořit digitální trh s potravinovým odpadem, který by propojoval zemědělce, restaurace, prodejny potravin a spotřebitele a kde by se každý, kdo má přebytek potravin, mohl přihlásit a pomohl svým „odpadem“ někomu, kdo to potřebuje.

99. VYUČOVAT VE ŠKOLÁCH UDRŽITELNOSTI

Dina a Giusy

Udržitelnost je do budoucna důležitá myšlenka a vzdělávání má v této souvislosti klíčový význam, protože v mladším věku si člověk osvojuje dobré návyky snadněji. To platí i pro případ, kdy se má člověk vzdělávat k tomu, aby neplýtlval potravinami a plasty. EU by mohla pomoci se zajištěním toho, aby se o těchto věcech mluvilo ve škole. Školy by mohly nabízet hodiny, kde by děti mohly společně vařit a mít nádobí, dozvědět se něco o hodnotě potravin, o škodlivých důsledcích zanedbávání péče o životní prostředí, osvojit si zdravé životní styly a naučit se lépe nakládat s potravinami.

Pro tyto vzdělávací iniciativy by bylo možné získávat podporu sponzorů, kteří by do škol mohli dodávat například lahve k opětovnému použití. V rámci tohoto vzdělávání by EU mohla podporovat partnerství mezi školami a národními parky v podobě letních táborů, kam by děti mohly jezdit poznávat přírodu.

Tyto iniciativy by mohly v dětech probouzet úctu k přírodě a ochraně živočichů, která by jim zůstala i v dospělosti.

100. VYTVOŘIT SYSTÉM VYUŽÍVÁNÍ DEŠŤOVÉ VODY VE VODOINSTALAČNÍ SÍTI

Myšlenka, která byla přednesena ve skupině

EU by mohla podporovat systém využívání dešťové vody pro splachování toalet nebo pro zalévání zahradních rostlin v domácnostech. Součástí tohoto systému by mohly být i pobídky, které by lidi motivovaly k používání nádrží umožňující shromažďování dešťové vody a její využívání v domácnosti.

Voda by měla být společným statkem, který je bez obtíží a za spravedlivých podmínek každému dostupný. Valné shromáždění Organizace spojených národů v roce 2010 výslovně uznalo lidské právo na vodu a hygienu a konstatovalo, že čistá pitná voda a hygiena jsou nezbytnou podmínkou reálného uplatňování všech lidských práv. Vodních zdrojů v současné době ubývá a ceny vody mohou být vysoké. Tato myšlenka by pomohla omezit zbytečné plýtvání čistou pitnou vodou.

ROZHOVOR

Jak nám může výzkum prováděný z kosmu pomoci chránit naši planetu?

Výzkum prováděný z kosmu nám může pomoci naší planetě lépe porozumět a pochopit, jak ji chránit. Z vesmíru taky nevidíte žádné hranice. Vidíte celek, žádné národy. Vidíte planetu v její křehké rovnováze, chráněnou pouze tenkou vrstvičkou atmosféry. A vidíte také to, jak naši Zemi devastujeme. Ale Země nezahyne, zvládne to. Tím, kdo zmizí, budeme my, pokud to takhle povedeme dál.

Paolo Nespoli,
kosmonaut, Evropská vesmírná agentura (ESA) a NASA,

mluvčí ve skupině „Život astronauta“

POZNÁMKY Z FÓRA MLÁDEŽE LOKÁLNĚ A GLOBÁLNĚ

Všichni víme, že žádnou jinou planetu už nemáme. Nejde ale jen o to, co naše planeta fyzicky snese. Musíme se na věc dívat z širšího hlediska a změnit svůj každodenní život a své jednání takovým způsobem, aby byl možný udržitelný rozvoj. Nemáme už žádnou jinou planetu, kde by mohla být vysoká nezaměstnanost mladých lidí a narůstající nerovnosti a kde by mladí lidé mohli být vyloučeni z účasti na rozhodování. Evropa se musí postavit do čela změn, které zabrání jedné z situacím přispívajícím k nerovnostem a k ohrožování naší planety. Evropské fórum mládeže chce tuto naši jedinou planetu změnit a transformovat naše systémy tak, aby umožňovaly udržitelný rozvoj.

„Na mrtvé planetě už není žádná práce“ („There are no jobs on a dead planet“). Tak znělo heslo Mezinárodní konfederace odborových svazů pro pařížský summit o změně klimatu, který se konal v roce 2015. Pro Mezinárodní konfederaci odborových svazů toto heslo znamená, že je naléhavě zapotřebí bojovat se změnou klimatu a zabývat se otázkami udržitelnosti životního prostředí. Pro Evropské fórum mládeže vyplývá tato nezbytnost chránit naši planetu nejen z otázek, před které nás staví nezaměstnanost mladých lidí, ale i z obavy o práva a dobrý život této a budoucích generací mladých lidí. Na mrtvé planetě není místo ani pro účast mládeže, ani pro demokracii, ani pro Evropu.

Účastníci letošního týdne YO!FEST a Evropského setkání mládeže si uvědomovali, že ochrana naší planety je naléhavou životní nezbytností, protože je i ochranou naší budoucnosti a budoucnosti generací, které přijdou po nás. Udržitelný rozvoj vyžaduje přehodnocení našeho vztahu k přírodě. Diskuse se soustředily na řešení problému změny klimatu, ubývající biologické rozmanitosti, znečištění, neudržitelné spotřeby a nadměrného odčerpávání přírodních zdrojů. Jejich účastníci si také uvědomovali, že environmentální problémy nelze řešit izolovaně od hospodářské a sociální politiky. Na jedné straně vyžaduje spravedlivý přechod k hospodářství, které nebude založeno na fosilních palivech, aby sociální a hospodářské otázky byly zvažovány současně s problémy ochrany životního prostředí, protože musí být zajištěna ochrana pracovních příležitostí a možností dobrého života; na druhé straně však nesmíme řešení environmentálních dopadů hospodářské a sociální politiky přenechat budoucím generacím nebo na ně tento úkol jejich stálým odkládáním svalit, aby se nestalo, že naše planeta padne za oběť naší honbě za pokrokem a příležitostmi. Několik akcí a zasedání uskutečněných v rámci tohoto tématu se soustředilo na mezinárodně dohodnuté rozvojové cíle tisíciletí a jejich účastníci si uvědomovali, že ochrana naší planety je nedílnou součástí širšího hnutí, které chce, aby svět nastoupil cestu udržitelnějšího vývoje a snažil se dosáhnout míru, prosperity a blaha pro všechny.

Evropská unie musí mít ambici zesílit svá opatření na ochranu naší planety v rámci úsilí o dosažení plně udržitelného rozvoje. V rámci této snahy se EU musí soustředit na následující úkoly.

EU měla vůdčí roli při jednáních o globální agendě pro udržitelný rozvoj do roku 2030 a jejich cílech udržitelného rozvoje, která byla přijata v roce 2015. Avšak pokud jde o provádění této agendy v EU, které by mělo být komplexní a ambiciózní, tak už žádnou vůdčí roli nehraje. Větší pokrok v uskutečňování agendy pro udržitelný rozvoj

do roku 2030 na evropské úrovni by dal EU možnost vypořádávat se s výzvami, před nimiž dnes Evropa stojí, integrovaným způsobem. Potřebujeme systémový způsob myšlení, který povede politiky k tomu, aby hledali struktury, které leží v základech problémů, a řešili příčiny, ze kterých tyto problémy vyrůstají. EU musí být schopna vidět celé předivo vzájemných vztahů mezi jednotlivými oblastmi politiky a sociálními, environmentálními a hospodářskými rozměry udržitelného rozvoje, protože jedině tak bude schopna učinit blaho lidstva a celé této planety posledním cílem hospodářských a sociálních systémů. K tomu, aby toho EU dosáhla, bude muset přijmout ucelenou a ambiciózní strategii udržitelného rozvoje. Schopnost vidět vzájemné vztahy je nezbytná i kvůli řešení různých a vzájemně se protínajících forem diskriminace. Příkladem mohou být třeba vztahy mezi změnou klimatu a práv žen. Udržitelného rozvoje lze docílit jedině na základě přístupu založeného na dodržování práv a za předpokladu, že se budeme snažit zajistit, aby plnění všech cílů udržitelného rozvoje zohledňovalo prospěch všech skupin ve společnosti.

Opuštění neudržitelných postupů

Současné i předchozí generace svým neudržitelným jednáním v hospodářské i finanční oblasti, které bralo jen malý ohled na jeho budoucí důsledky, ohrožily budoucnost mladých lidí. Neudržitelné vzorce spotřeby, výroby, obchodování a investování představují hrozbu pro budoucnost lidstva a celé planety. Najít si udržitelný životní styl není v naší konzumní kultuře pro každého snadné. EU má za řešení těchto problémů zvláštní odpovědnost, a je proto jejím naléhavým úkolem začít jednat tak, abychom se posunuli k větší rovnosti v přístupu a spotřebě zdrojů s ohledem na možnosti této planety.

Diskuse, které probíhaly během letošního týdne mládeže YOIFEST a Evropského setkání mládeže, se zaměřily na problém plýtvání s potravinami a jejich neudržitelné spotřeby, plastového odpadu, na snížení dotací produkce masa a na stanovení pevného časového plánu ukončení těžby fosilních paliv.

Podpora udržitelnějších postupů a jejich prosazování jako priority

Vedle opatření, která by vedla k opuštění neudržitelného způsobu jednání v oblasti těžby, výroby a spotřeby, by se jednou z priorit EU měla stát i propagace a podpora udržitelnějších způsobů jednání. Mladí lidé a jejich organizace mohou při zavádění a prosazování udržitelnějších a ekologicky šetrnějších způsobů jednání sehrát významnou roli, jejíž součástí může být šíření informací o vlastní hodnotě přírody a přínosech dostatečně. Nezbytné je rovněž to, aby EU a vlády jejích členských států jednaly co nejúčinnějším způsobem. EU by měla podporovat formální i neformální vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje a uznat práci, kterou v oblasti šíření udržitelnějších způsobů života již nyní odvádějí mládežnické organizace. Instituce a vlády by měly také zajistit, aby každý měl možnosti udržitelného jednání, a měly by tedy například podporovat a propagovat udržitelné a cenově dostupné systémy veřejné dopravy, aby každý mohl využívat ekologicky šetrné dopravy.

Podpora místních i globálních protiopatření

Udržitelný rozvoj vyžaduje, abychom jednali na všech úrovních, lokálně i globálně, a abychom si byli vědomi toho, že jednání na jedné úrovni bude mít nějaký dopad na jednání na jiných úrovních. Na místní úrovni jsou mladí lidé často ti hlavní, kdo se snaží o změny, které by světu pomohly k udržitelnějšímu způsobu existence. Organizace mládeže se snaží šířit hlasy mládeže, které volají po společné snaze o udržitelný rozvoj na místní, celostátní, regionální i globální úrovni. Na cestě k udržitelnému rozvoji je velmi důležité to, aby se tyto změny podporovaly a aby se hlasům mladých lidí naslouchalo.

Je jasné, že současný hospodářský, sociální a politický systém nefunguje ve prospěch naší planety a lidí, zvláště pak mladých lidí. Pracovat na změně, která tento systém transformuje tak, aby zohledňoval v první řadě potřeby naší planety a práva lidí, a nikoli čistě ekonomické zájmy, je dnes nutné jako nikdy předtím.

Evropský mládežnický tisk (European Youth Press - EYP), organizace zahrnující 60 000 členů, spojující novináře a média z celé Evropy, organizuje řadu akcí pro mladé novináře, podporuje roli mládežnických médií a svobodu tisku v Evropě. Rovněž se účastní diskusí o standardech vzdělávání novinářů a mediálních politikách napříč Evropskou unií. EYP vytvořil tým deseti EYE zpravodajů, kteří mají za úkol sepsat zprávu o EYE.

Pod vedením dvou šéfredaktorů byl sestaven tým osmi reportérů generalistů a specialistů z celé Evropy. Jeho úkolem je shromažďovat, vypracovávat a popisovat zásadní myšlenky z EYE. Tato zpráva obsahuje 100 nejkonstruktivnějších myšlenek. Evropské mládežnické fórum přispělo dvoustránkovým komentářem ke každému z pěti témat.

Představení autorů

Greg Bianchi
Vedoucí redaktor

Julie Mahlerová
Vedoucí redaktorka

Irene Dominioni
Speciální zaměření (Mladí a staří)

Eleanor Brooks
Speciální zaměření (Bohatí a chudí)

Antonis Raphael Stylianou
Speciální zaměření
(Odděleně a společně)

Robert Nesirky
Speciální zaměření
(Bezpečně a nebezpečně)

Anna Ferrari
Speciální zaměření (Lokálně a globálně)

Stephanie Stelko
Obecnější zaměření (Mladí a staří,
Bohatí a chudí)

Claas Verron Martinez
Obecnější zaměření
(Bohatí a chudí,
Odděleně a společně)

Henrike Freytag
Obecnější zaměření
(Bezpečně a nebezpečně,
Lokálně a globálně)

 European Youth Event

 @EP_EYE2018

 @EP_EYE

 www.eye2018.eu

Úřad pro publikace